Dzisiaj 16 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — w dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne.

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego Stefan Czarnowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Szymon Nawrocki, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber.

Czcionkami i nakładem Tow. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70.

Redaktor naczelny: Dr Marjan Seyda.

Nr. 72

Poznań, wtorek, dnia 15 lutego 1927

Rok XXII

Sejm wobec budżetu i rządu

Sejm uchwalił wczoraj budżet w trzeciem czytaniu w ramach równowagi między dochodami a rozchodami. Gdy głosowania Izby w czytaniu drugiem dały przejściowo pewną drobną nadwyżkę rozchodów, prasa rządowa poczęła zaraz szydzić z Sejmu, jako całości, a nawet komunikat półoficjalny zawierał niezbyt mądre uwagi o stosunku rządu do prac budżetowych ciała ustawodawczego.

Tymczasem wynikiem głosowań w drugiem czytaniu bywają nieraz tego rodzaju usterki. Na to jest komisja budżetowa i na to trzecie czytanie plenarne, by nierówności wygładzać. Potrzebie tej stało się zadość bez najmniejszej inicjatywy rządu. Stronnictwa, traktujące budżet poważnie, pohamowały demagogję odnośnych stronnictw chłopskich, i z trzeciego czytania wyszedł budżet w postaci zupełnie zrównoważonej.

Jest zasługą Sejmu, że pierwotny preliminarz rządowy został w pewnych pozycjach zredukowany. Czy bieg życia gospodarczego mimo to nie wywróci równowagi budżetowej, to się oczywiście dopiero okaże. Nad głowami naszemi wisi stale miecz damoklesowy wzrostu drożyzny, którego rząd pohamować nie umie, a który szczególnie jest groźny wobec niedostatecznej, niesprawiedliwej skali dochodów naszych rzesz urzędniczych, oraz wobec biedy, jaka panuje w znacznej części naszych warstw robotniczych.

Polityczna strona obrad i głosowań wczorajszych przedstawia się w ten sposób, że przy próbie końcowej, gdy głosowano nad całością budżetu, zajęły opozycyjne stanowisko: Związek Ludowo - Narodowy, Narodowa Partja Robotnicza i Polska Partja Socjalistyczna. Opozycja tej ostatniej jest jednakowoż raczej formalną; w rzeczywistości stosunek Polskiej Partji Socjalistycznej do rządu i naodwrót jest wcale nie najgorszy, i P. P. S. robi na swojej rzekomej „opozycji" zupełnie dobre interesy polityczne i nietylko polityczne. Na serjo opozycyjne jest tylko stanowisko Związku Ludowo - Narodowego i Narodowej Partji Robotniczej.

Polskie Stronnictwo Ludowe „Piast", nie chcąc przy budżecie głosować przeciwko rządowi, jako całości, zapowiedziało półoficjalnie, że stawi wniosek, wyrażający niezaufanie wiceprezesowi Rady Ministrów, p. Bartlowi, z powodu jego ostatniej mowy, brutalnie prowokującej Sejm i opinję publiczną, a — zaznaczamy nawiasowo — w stenogramie nieco złagodzonej. Ale „Piast" odmyślił się i nie wystąpił nawet z opozycją, skierowaną indywidualnie przeciwko p. Bartlowi.

To samo — nie mówiąc już o innych, bardziej w lewo posuniętych stronnictwach — uczyniła Chrześcijańka Demokracja, chociaż dla bezstronności stwierdzamy, że oświadczenie jej leadera, posła Bittnera, było słuszną odpowiedzią na bufonadę p. Bartla, a w linji swej zasadniczej, w określeniu stosunku rządu do Sejmu i Sejmu do rządu zbliżało się do stanowiska, zajętego z powagą i godnością przez prezesa Związku Ludowo - Narodowego, posła Głąbińskiego.

Innego o mowie p. Bartla zdania jest tutejsza prasa chrześcijańsko-demokratyczna. Nietylko taki „Dziennik Bydgoski", ale i „Nowy Kurjer" („Postęp") jest zachwycony „męskim głosem rządu". Dla scharakteryzowania poziomu etyki i inteligencji „Nowego Kurjera" zaznaczamy jeszcze, że w numerze wczorajszym zapowiedział on, iż opozycyjne wobec rządu stanowisko Związku Ludowo - Narodowego będzie poparte jedynie przez — komunistów i białoruską „Hromadę" (służącą komunistom). Szkoda słów potępienia, wystarczy zanotować i zapamiętać.

Po zerwaniu rokowań polsko-niemieckich

Pismo pełnomocnika polskiego dr. Prądzyńskiego do pełnomocnika niemieckiego dr. Lewalda

Warszawa, 15. 2. (PAT.) Pełnomocnik polski do rokowań gospodarczych polsko-niemieckich dr. Witold Prądzyński wystosował w Berlinie dn. 15 bm. następujące pismo do pełnomocnika Niemiec, dr. Lewalda:

„Panie pełnomocniku! Mam zaszczyt potwierdzić odbiór pisma Pana Pełnomocnika z dnia 12. bm. oraz zakomunikować, że rząd polski przyjął do wiadomości decyzję rządu Rzeszy, dotyczącą przerwania rokowań, prowadzonych w Berlinie. Ponieważ zakomunikowane mi przez Pana Pełnomocnika powody decyzji rządu Rzeszy wychodzą poza zakres rokowań handlowych, nie uważam z mej strony za możliwe podejmować w tej sprawie dyskusji, widzę się wszakże zmuszony stwierdzić, że zdaniem mojego rządu przerwanie prowadzonych w Berlinie rokowań nietylko nie było wskazane, lecz utrudnić może i opóźnić pożądane w przekonaniu rządu polskiego porozumienie gospodarcze między obu krajami. Przy tej sposobności widzę się również zmuszony do stwierdzenia, że delegacja polska została zaskoczona w przykry sposób formą jednostronnego odwołania w ostatniej chwili przez stronę niemiecką toczących się prac komisyjnych. Z uwagi na wspomnianą decyzję rządu Rzeszy mam zaszczyt zakomunikować Panu Pełnomocnikowi, że w myśl otrzymanej od swego rządu instrukcji delegacja polska do rokowań polsko-niemieckich opuści Berlin, nie tracąc nadziei, że rząd Rzeszy nie zechce w przyszłości przez swe stanowisko udaremniać podjęcia na nowo pertraktacyj o zawarcie traktatu handlowego. Proszę Pana, Panie Pełnomocniku, przyjąć itd.

(—) Prądzyński".

Berlin, 15. 2. (Tel. wł.) Dzisiaj o 11 przedpoł. powrócił pełnomocnik polski dr. Prądzyński i przywiózł odpowiedź na notę sekr. Lewalda. Nota polska została wręczona o godz. 13-ej w południe. Delegacja polska oficjalnie rozwiązała się o godz. 14-ej i rozjeżdża się dzisiaj wieczorem z Berlina. Pozostaje jedynie sekretarz generalny delegacji p. Adamkiewicz, by zlikwidować agendy delegacji.

P. Prądzyński oświadczył korespondentowi „Kurjera Poznańskiego", że osobiście żałuje uniemożliwienia prowadzenia dalszych rokowań, lecz wobec faktu, dokonanego przez stronę niemiecką, nie było dla nas innego honorowego wyjścia, jak stanowisko zajęte właśnie w nocie polskiej. P. Prądzyński [illegible] będzie zbyt długa i że oba państwa dojdą do porozumienia, o ile rokowania będą się toczyły na polu czysto gospodarczem.

S B.

Agrarjusze niemieccy przeciw traktatowi z Polską

Gdańsk, 15. 2. (Tel. wł.) Z Królewca donoszą, że wczoraj odbyło się tam posiedzenie Izby Rolniczej Prus Wschodnich, na którem jej prezes dr. Brandes wygłosił znamienne przemówienie, oświetlające rolę pewnych kół niemieckich, a zwłaszcza wybitnie nacjonalistycznych kół agrarnych, w obecnem przesileniu w rokowaniach polsko-niemieckich o traktat handlowy. Dr. Brandes podkreślił na wstępie konieczność jaknajbardziej intensywnego przeprowadzenia akcji osiedleńczej w Prusach Wschodnich, bez czego nie można nawet myśleć o polityce wschodniej Rzeszy. Dotychczasowy program wschodnio-pruski rządu niemieckiego przynosił w tej mierze pewne ułatwienia, pomimo to jednak przyszłość jest w najwyższym stopniu niepewna. Wszystko bowiem to, co dotychczas w tym kierunku zdziałano, może być za jednym zamachem całkowicie zniszczone przez jeden niekorzystny traktat handlowy. Jest to miecz Damoklesa, który wisi nad rolnictwem niemieckiem, a specjalnie Prus Wschodnich wskutek traktatu handlowego z Polską. Dlatego też należy wytężyć wszystkie siły i uczynić wszystko, ażeby niebezpieczeństwu, wynikającemu z tego faktu zapobiec, chodzi tu bowiem o całą przyszłość wschodnio-pruskiego rolnictwa. Powyższe przemówienie dr. Brandesa dowodzi, że niemieckie koła agrarne w wielkiej mierze wpłynęły na obecne przesilenie w rokowaniach polsko-niemieckich o traktat handlowy.

Związek Lud.-Narodowy wobec rządu

Warszawa, 15. 2. (Tel. wł.) W swem krótkiem, ale stanowczem przemówieniu, wygłoszonem podczas wczorajszej dyskusji nad expose wicepremjera Bartla, pos. Głąbiński stwierdził, że expose wicepremjera nietylko w niczem nie zmieniło stanowiska Zw. Ludowo - Narodowego w stosunku do rządu, lecz przeciwnie utwierdziło Związek Ludowo - Narodowy na jego stanowisku opozycyjnem. Wywody pełne godności posła Głąbińskiego były lekcją poglądową dla p. Bartla i całego rządu, co mówi Konstytucja i jakie według Konstytucji prawa i obowiązki ma rząd w stosunku do Sejmu, a Sejm w stosunku do rządu. Mowa bowiem p. Bartla stawiała ten stosunek do góry nogami.

Poseł Głąbiński zakończył swe przemówienie oświadczeniem, że po mowie p. Bartla Związek Ludowo - Narodowy ma więcej, niż kiedykolwiek, powód do głosowania przeciwko budżetowi, by w ten sposób wyrazić swe niezaufanie rządowi, jako całości.

Nie chcą stać w szeregu ze „Strzelcem"

„Sokół", jak zresztą i inne organizacje wojskowo - wychowawcze, nie wykluczając „Strzelca", otrzymały od wojewody Bnińskiego następujące wezwanie:

„Wojewoda Poznański.
L. dz. 908/27 P.

Poznań, dnia 14 lutego 1927 r.

Do
Tow. Gimnastycznego „Sokół"
na ręce Pana Prezesa Wolskiego
w miejscu
pl. Nowomiejski.

W związku z przyjazdem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wzywam Związek Panów do wzięcia udziału w szpalerze od dworca do zamku na czas przejazdu Pana Prezydenta Rzeczypospolitej w dniu 16 bm. o godz. 20,30.

Bliższe rozkazy wyda Wojskowa Komenda Miasta.

Wojewoda:
(—) Bniński."

Przewodnictwo dzielnicy wielkopolskiej „Sokoła" wysłało wojewodzie Bnińskiemu następującą odpowiedź:

Poznań, 15 lutego 1927.

Do
Pana Wojewody Poznańskiego
hr. Adolfa Bnińskiego
w Poznaniu.

Na pismo z dnia 14 bm. (L. dz. 908/27 P.) donosimy uprzejmie, że Sokoli nie wezmą udziału w szpalerze z okazji przyjazdu Pana Prezydenta Rzeczypospolitej ze względu na równoczesny udział organizacji „Strzelca". Z organizacją tą ze względów zasadniczych nie stajemy do wspólnego szeregu, a tem mniej po niedawnym bandyckim napadzie oddziału „Strzelca" pod Lesznem na oddział „Sokoła", wracający z ćwiczeń polowych p. w., pod dowództwem instruktora wojskowego z 55 p. p.

Czołem!
Przewodnictwo Dzielnicy Wielkopolskiej
Związku Towarzystw Gimnastycznych
„Sokół".
Wolski, prezes. Fellner, sekretarz.

Analogiczne oświadczenie złożył prezes poznańskiego okręgu „Sokoła", p. Lewandowski w szefostwie sztabu 14 dywizji, powołując się na udział Związku Strzeleckiego w walkach bratobójczych w Warszawie. Decyzji tej nie zmieniło zagrożenie przedstawiciela szefostwa sztabu, że „Sokół" będzie musiał, jako organizacja przysposobienia wojskowego, ponieść konsekwencje swej odmowy.

„Związek Hallerczyków" nie zamierza również stanąć w jednym szeregu ze „Strzelcem". Zdaje się, że sokoli i hallerczycy nie będą pod tym względem odosobnieni.

Autonomja Śląska Ciesz. zagrożona

Pisma polskie na Śląsku czeskim gorąco protestują przeciwko nowym projektom rządu czechosłowackiego, które zmierzają w praktyce do zniesienia autonomji krajowej w państwie czechosłowackiem. Nowy projekt ustawy o administracji krajowej, wniesiony przez rząd czechosłowacki do Parlamentu, znosi dotychczasowe województwa i dzieli całą republikę na cztery jednostki administracyjne. Śląsk ma być włączony do Moraw. Prawo wyborcze do sejmików krajowych ma być bardzo pogorszone, zwłaszcza, że trzecia część posłów na sejmiki ma się składać z członków, mianowanych przez rząd z pośród urzędników. Wogóle w miejsce dotychczas obowiązującej decentralizacji administracyjnej wprowadza rząd skrajną centralizację.

Projekt ten, gdyby został uchwalony, bardzo silnie podważyłby prawa ludności na Śląsku, która wybierałaby tylko dziewięciu posłów do sejmiku morawskiego.

1199 c 1957
1046 D 328
Cz 4262/22/1927

Niemcy o zerwaniu rokowań

Zerwanie rokowań polsko-niemieckich nie zostało przyjęte w Niemczech z wielką radością. Ton prasy niemieckiej jest dosyć minorowy, i naogół widać tendencje do złagodzenia faktu zerwania. Odnosi się wrażenie, że Niemcy spodziewały się szybkiego ugięcia się Polski. Zdecydowane jej stanowisko budzi pewnego rodzaju niepokój. Przyczynia się do tego to, że zagranica, jak już donosiliśmy, winę zerwania przypisuje Niemcom.

W głosach prasy niemieckiej wybija się przy omawianiu zerwania jako główny kamień obrazy sprawa osiedlania. Porusza ją „Germania", powiadając, że Polska odrzuciła prawo osiedlenia dla rolników i dla wszystkich wolnych zawodów, tak że prawo to wchodziłoby w rachubę tylko dla kupców.

„Berliner Tageblatt" poświęcił sprawie kryzysu artykuł wstępny. Autor, p. Müller-Jabusch, zwraca również uwagę na sprawę osiedlania jako niezmiernie ważną dla Niemiec. Przy rokowaniach z Polską — powiada — należało w tej sprawie domagać się potrójnych zabezpieczeń.

„Deutsche Tageszeitung" zamieszcza artykuł wstępny, zatytułowany „Prawo osiedlania" i powiada wprost: „Zagadnienie prawa osiedlania, z powodu którego, jak wiadomo, zerwano rokowania, jest dla Polski zagadnieniem politycznem i ściśle związanem z polityką odniemczania w Poznańskiem a przedewszystkiem w „korytarzu". W dalszym ciągu pismo stara się dać zarys odnośnej polityki polskiej, oczywiście ze swego punktu widzenia, i kończy takiem zdaniem: „Gdyby się było traktowało byłe niemieckie prowincje indywidualnie, i tolerowało ludność niemiecką tak, jak w nich tolerowano za czasów niemieckich ludność polską, (!!) byłoby to wyszło na dobre państwu i gospodarce polskiej." Zdanie powyższe charakteryzuje treść artykułu.

Z wyjątkiem jednak skrajnie nacjonalistycznych pism prasa niemiecka wyraża wprost nadzieję, że zerwanie rokowań będzie tylko niedługą przerwą.

„Obecna pauza — pisze np. „Germania" — doprowadzi, mamy nadzieję, nietylko do szybkiego uregulowania kwestji wydalań, ale da rządowi polskiemu okazję do ponownego wzięcia pod uwagę reszty punktów spornych. W „Berliner Tageblatt'ie zaś p. Müller-Jabusch wtrąca ku końcowi swego artykułu następujące zdanie: „Przesilenie może doprowadzić do wyzdrowienia, albo do ostatecznego zerwania. Życzeniem naszem i nadzieją jest, ażeby przesilenie to, którego żałujemy, było przesileniem ozdrowienia. Polska nie obejdzie się bez zmiany swego wewnętrznego nastawienia w stosunku do Niemiec, jak to już uczynił cały świat. Im prędzej to się stanie, tem lepiej dla obu stron."

Zważywszy przysłowiową niemiecką pewność siebie, należy uważać zdania te jako wyraz istotnej niepewności i niepokoju. Polityka niemiecka zdecydowała się na krok tak jaskrawy, iż po uczynieniu go następują mimowolne refleksje. Mimo to Niemcy wyrażają nadzieję, że zerwanie rokowań wywoła w Polsce pożądaną dla Niemiec zmianę stanowiska polskiego. Są to zapewne ostrożnie wysuwane balony próbne

Odpowiedź polska jest jasna: nie możemy pod żadnym warunkiem, ani na jotę cofnąć się ze zajmowanego stanowiska. Wprost przeciwnie. Jesteśmy zdania, że zerwanie należy wykorzystać w tym kierunku, ażeby tam, gdzie ze strony polskiej posunięto się za daleko w ustępstwach, jak zwłaszcza w sprawie osiedlania, cofnąć się na stanowisko ściśle i bez kompromisowo odpowiadające naszych interesom. Będzie to najlepsza odpowiedź na próby niemieckiego szantażu.

Pod najwyższym protektoratem i przy obecności

Pana Prezydenta Rzeczypospolitej

odbędzie się NA SALI TRONOWEJ ZAMKU

Bal Związku Oficerów Rezerwy Ziem Zachodnich

w sobotę, dnia 19 lutego r. b. o godzinie 10 wieczorem.

Wejście do zamku od frontu (wejście uniwersyteckie), dla oficerów, służby czynnej, akademików i członków Związku wejście od Wałów Jana III. Ze względu na przyjazd Pana Prezydenta przed godz. 11, upraszamy celem uniknięcia natłoku przy kasach wejściowych o zaopatrzenie się w bilety wstępne w miejscach przedsprzedaży: P. kapt. rez. Orłowski (firma Orłowski Cieślicki), pl. Wolności 4 i por. rez. Radomski (skład cygar i papierosów), ul. 27 Grudnia 17.

dw 3398 ZARZĄD Związku Oficerów Rezerwy Z. Z. Rz. P.

Belgja a bezpieczeństwo Polski

Pan Carton de Wiart, b. premjer belgijski, zainterpelował w belgijskiej Izbie deputowanych ministra spraw zagranicznych w sprawie warunków, na jakich dokonano zniesienia sojuszniczej kontroli w Niemczech. Przytoczywszy postanowienia Traktatu Wersalskiego, odnoczące się do rozbrojenia Rzeszy, p. Carton de Wiart oświadczył:

„Pisano w prasie francuskiej, że p. Vandervelde i sir Austen Chamberlain wywierali nacisk na rząd francuski w kierunku zniesienia kontroli nad Niemcami. Nie wierzyliśmy tym informacjom Przypuszczamy jedynie, że sprzymierzeńcy pragną zbliżenia z Niemcami, chcieli dać w grudniu zeszłego roku p. Stresemannowi wymowny dowód ich zaufania, oraz dać mu możność powrotu do Berlina z pełnemi rękoma, celem ułatwienia tam konsolidacji, w interesie ogólnym, republikańskiej polityki pokoju i porozumienia.

„Nie krytykujemy polityki, kierującej się szlachetnością, jednak trzeba dokładnie rozważyć jej złe następstwa, jak i jej korzyści. Nie można patrzeć bez obaw na to, że Niemcy wybudowały od zawieszenia broni na wschodnich granicach nowe pozycje forteczne, których całość może zaabsorbować siły do 80,000 ludzi.

„Nie można zapominać, że traktat w Locarno nie osłania granic wschodnich. Nie można zapominać, że Prusy Wschodnie, oddzielone od Niemiec od r. 1919 „korytarzem gdańskim", pozostają stałym celem wszystkich dążeń nacjonalistów niemieckich."

P. Carton de Wiart uważa, że byłoby logicznem, gdyby postanowiono zniszczyć wszystkie budowle forteczne w okolicy Królewca i na linji Odry i również naturalnem byłoby utrzymanie kontroli sojuszniczej przynajmniej do czasu zniszczenia tych fortyfikacyj. B premjer belgijski zwrócił również uwagę na fakt, że zgodnie z opinją najbardziej kompetentnych rzeczoznawców istnienie armji kadrowej, jaką jest Reichswehra, stawia Rzeszę w szeregu mocarstw wojskowych, z któremi należy się liczyć, gdyż młodzież niemiecka wychowywana jest w duchu pangermanistycznym.

Mimo kontroli wzniesiono nowe fortyfikacje. Co się stanie, gdy kontrola zostanie zniesiona? Katolickiego ministra stanu niepokoi przedewszystkiem stan umysłowy w Niemczech, który znowu się z siłą zaznacza. P. Carton de Wiart wyraził również szereg zastrzeżeń co do skuteczności i szybkości kontroli wojskowej, przeprowadzanej przez Ligę Narodów, zważywszy na trudności proceduralne. Fakt, że nie stworzono specjalnych warunków rozbrojeniowych w Nadrenji, które opierałyby się na stałej kontroli, niepokoi poważnie p. premjera.

P. Carton de Wiart, poprosiwszy ministra spraw zagranicznych o udzielenie parlamentowi uspakajających wyjaśnień, zakończył swoją interpelację w ten sposób:

„Polityka zbliżenia może doprowadzić do celu pod warunkiem, że będzie opartą na wzajemności. Nasze ustępstwa nie powinny być jednostronne. Wystrzegajmy się, aby nie powtórzyło się smutne doświadczenie, jakie uczyniliśmy w sprawie odszkodowania, które zostało zmniejszone jak legendarna „peau de chagrin" (Balzaca). Jeżeli naszemu duchowi pokojowemu nie będzie towarzyszyła większa ostrożność, to również fatalnie wypadnie sprawa naszego bezpieczeństwa."

Na interpelacje tę ma odpowiedzieć p. Vandervelde we wtorek, 15 lutego. Interpelacja p. Carton de Wiart świadczy, że nietylko we Francji, ale również i w Belgji mężowie stanu dochodzą do wniosku, że bezpieczeństwo tych krajów uzależnione jest przedewszystkiem od bezpieczeństwa Polski. B. premjer belgijski dał tej trosce wymowny wyraz, który opinja polska powita z dużem uznaniem i zadowoleniem.

Angja i Polska

Organ kół obecnie rządzących w Niemczech, „Deutsche Tageszeitung", zamieszcza artykuł pod tytułem „Angielskie kokietowanie Polski" w którym zwraca uwagę na zbliżenie się Anglji do Polski. Zbliżenie to, — powiada „Deutsche Tageszeitung" — tłumaczy się po części antyrosyjską polityką Anglji, a po części niechęcią, jaką Anglja odczuwa w stosunku do zbyt daleko idącego porozumienia francusko-niemieckiego.

Artykuł „Times" w sprawie zerwania rokowań polsko-niemieckich, w którym pismo angielskie przypisuje winę Niemcom, pobudza „Deutsche Tageszeitung" do stwierdzenia, że „Times" „uprzedzony jest bardzo mocno na korzyść Polski". Pismo niemieckie kończy uwagą: „Jeśli Anglja uważa za stosowne wzmocnić kość pacierzową Polsce, będzie musiała ponieść odpowiedzialność za to, że na prawdziwe uspokojenie Europy Środkowej i Wschodniej trzeba będzie jeszcze czekać."

Możemy zapewnić zaniepokojoną „Deutsche Tageszeitung", że uspokojeniu Europy przeszkadza wyłącznie — polityka niemiecka. Kierunek jej zaś zależy w ostatnim czasie wyłącznie od kół, których „Deutsche Tageszeitung" jest wyrazem. Zaczynając rządy od zerwania rokowań polsko-niemieckich, nowy gabinet niemiecki pokazał światu swoje oblicze. Cóż dziwnego, że zagranica zaczyna się na niem poznawać.

Sesja Rady Ligi Narodów

Dnia 7 marca odbędzie się zwykła, kwartalna, 44 sesja Rady Ligi Narodów. Na porządku dziennym znajdują się sprawy bieżące i mniejszego znaczenia. Ze spraw bezpośrednio obchodzących Polskę należy wymienić: raport komitetu finansowego w sprawie finansowego położenia Gdańska, oraz ustalenie praw wysokiego komisarza Ligi Narodów w Gdańsku w przedmiocie zakazu lub zezwolenia na wyładowywanie, oraz transport materjałów wojennych na terenie Gdańska. Omawiana też będzie doniosła dla nas sprawa petycji mniejszości niemieckiej w sprawie szkół niemieckich na polskim Górnym Śląsku. Petycja ta została przesłana bezpośrednio do Ligi na podstawie 147 art. konwencji górnośląskiej, a dotyczy szkół w Wilczej-Górnej, Łazisce-Górnej i w Bytkowie.

Ze spraw budżetowo - administracyjnych, które omawiane będą w marcu w Genewie, może interesować Polskę budżet wysokiego komisarza Ligi Narodów w Gdańsku. Od czasu ustanowienia stanowiska wysokiego komisarza Polska i wolne miasto wypłacały mu pensję. Obecnie ma Rada decydować, czy nie jest wskazanem, aby koszty, związane ze stanowiskiem wysokiego komisarza, były pokrywane bezpośrednio przez Ligę Narodów.

Delegat polski referować będzie raport generalnego sekretarza Ligi w sprawie ratyfikacji umów i konwencyj międzynarodowych, zawartych pod patronatem Ligi Narodów. Chodzi w tym wypadku o zbadanie, czy jest możność przyspieszenia ratyfikacyj zawartych konwencyj przez poszczególne państwa.

Sesji tej przewodniczyć będzie po raz pierwszy przedstawiciel Niemiec, p. Stresemann.

Szkoła pilotów L. O. P. P.

Warszawa, 14. 2. (PAT.) Pertraktacje zarządu głównego L. O. P. P. ze spółką akcyjną „Samolot" w Poznaniu w sprawie wyszkolenia pilotów w cywilnej szkole pilotów, znajdującej się dotychczas pod protektoratem L. O. P. P., nie doszły do skutku.

L. O. P. P. przystępuje do stworzenia własnej szkoły pilotów, która zacznie funkcjonować przypuszczalnie z wiosną roku przyszłego. Terminy przyjmowania podań oraz otwarcia szkoły zostaną podane za pośrednictwem prasy we właściwym czasie do ogólnej wiadomości. Do tego czasu nowe podania kandydatów do szkoły przyjmowane nie będą.

CHRYSLER

samochód, o którym mówi cały świat!

Generalna reprezentacja na Polskę i Gdańsk

Auto-Koncern

WARSZAWA, Wierzbowa 8 - telefon 123-29

DUŻY WYBÓR WSZYSTKICH TYPÓW STALE NA SKŁADZIE.

Poszukiwani przedstawiciele z poważnymi referencjami na Województwo Poznańskie.

pw 48 8

Wydział Agrarno-Parcelacyjny

Banku Ziemiańskiego w Warszawie

działając w porozumieniu ze Związkiem Ziemian w Poznaniu, z dniem 1 lutego 1927 r., otworzył swoje przedstawicielstwo

w Poznaniu, ul. 27 Grudnia 16.

Na podstawie upoważnienia przez Ministerstwo Reform Rolnych, Bank Ziemiański będzie przyjmował na terenie b. dz. pr. do wykonania: parcelacje majątków, pomiary, starania w uzyskaniu kredytów i wszelkie inne czynności wchodzące w zakres działania instytucyj upoważnionych.

Pw 5650-7,45 Adres biura 27 Grudnia 16, tel. 14-81.

Prasa francuska po stronie Polski

Paryż, 15. 2. (PAT.) Zerwanie rokowań polsko-niemieckich wywołało w tutejszej prasie ożywione komentarze. „L'Avenir" i „L'Intrasigeant" rozwijają tezę komunikatu P. A. T., zwracając uwagę na nastrój prasy niemieckiej, który ilustruje pełny nienawiści artykuł „Lokal-Anzeigera".

Jacques Bainville na łamach „Liberté" przeprowadza paralelę między systemem zaczepnym Niemiec względem Francji przed wojną i obecnem zachowaniem się Niemiec wobec Polski. Niemcy nie pogodziły się z myślą istnienia niepodległej Polski i wcześniej czy później chcą wywołać zbrojny konflikt z Polską w nadziei zgniecenia jej. Tą samą nienawiścią pałają Niemcy i do Czech, którym grozi takie same niebezpieczeństwo, jak i Polsce.

„Petit Parisien" uważa konflikt polsko-niemiecki za naturalną konsekwencją dojścia nacjonalistów niemieckich do władzy. Szykany niemieckie są najzupełniej nieuzasadnione. Identyczna sytuacja byłaby we Francji, gdyby Niemcy domagały się specjalnych warunków pobytu w Alzacji i Lotaryngji dla osiedlonych tam przed wojną dyrektorów fabryk i inżynierów niemieckich. Prawu międzynarodowemu nie znane są dotychczas podobne żądania jednego państwa względem drugiego. Przyjęcie ich przez rząd polski jest mało prawdopodobne. Incydent wywołany przez Niemcy ma wybitny polityczny charakter i przysparza nowych zagadnień, komplikujących sytuację w Europie.

„Temps" rozwija tę samą tezę w obszernym artykule wstępnym. Dziennik uważa, że błahy pretekst, wytoczony przez Niemcy, dowodzi kompletnej zmiany prądów w Berlinie względem Polski w związku z dojściem do władzy nacjonalistów. Zachowanie się Niemiec wobec Polski jest temwięcej godne pożałowania, że obecna sytuacja Polski wzbudza bezwzględne zaufanie i wiarę w coraz większą konsolidację państwa polskiego i jego niezachwiane mocarstwowe stanowisko. Jeżeli są w Niemczech osoby, które marzą o możliwości zgnębienia Polski przez monstrualną koalicję reakcji niemieckiej z bolszewizmem rosyjskim, to wypadki przekonają ich niebawem, że są w błędzie. Polska nietylko kosztem ciężkich ofiar stworzyła swoją armję, pozwalającą jej zapewnić obronę swych granic własnemi siłami, lecz nadto dyplomacja polska przez zawarcie szeregu traktatów potrafiła zdobyć niezbędne poparcie dla stawienia czoła wszelkim ewentualnościom, dlategoteż trudno jest zrozumieć chęć Berlina wywołania komplikacyj. Grubo mylą się Niemcy, jeżeli przypuszczają, że stworzone przez nich utrudnienia gospodarcze skłonią Polskę do wejścia na drogę ustępstw politycznych. Żaden rząd polski nie zezwoli na jakiekolwiek zmiany w wykreślonych przez traktaty granicach. Jest to fakt niezbity, którego nie zdoła przemóc polityka nienawiści i intryg nacjonalistów niemieckich.

Prasa lewicowa wyraża również głośno oburzenie. „L'Oeuvre" piętnuje dwulicowość Niemiec, które przywiązują przesadną wagę do zwykłego rozporządzenia policyjnego władz polskich, nie mającego najmniejszego związku ze sprawą traktatu handlowego. Zła wola rządu niemieckiego jest tu wyraźna.

Radykalna „Ere Nouvelle" podkreśla pokojowe nastroje Polski, gotowej wznowić rokowania, czego dowodem są oświadczenia min. spraw zagr. Zaleskiego, złożone we wywiadzie ze współpracownikiem „Głosu Prawdy".

„Le Populaire" zamieszcza odezwę drugiej międzynarodówki. Piętnującą apetyty wojenne niektórych mocarstw i wzywającą socjalistów wszystkich krajów do połączenia się ze socjalistami Niemiec i Polski w żądaniu ustalenia politycznych i gospodarczych stosunków pokojowych między Polską i Niemcami.

Zaniepokojenie w Niemczech z powodu stanowiska prasy francuskiej

Berlin, 14. 2. (PAT.) „Vossische Ztg." w wydaniu na wtorek podaje na naczelnem miejscu depeszę z Paryża, w której z zaniepokojeniem podkreśla przychylne dla Polski stanowisko prasy francuskiej wobec kryzysu w rokowaniach polsko-niemieckich. Korespondent „Vossische Ztg." podkreśla, że niespodzianką dla Niemiec musi być fakt, iż wszystkie polskie oskarżenia pod adresem rządu Rzeszy prasa paryska całkowicie podziela. Pozatem z zaniepokojeniem stwierdza korespondent, że prasa paryska łączy kryzys w rokowaniach gospodarczych francusko-niemieckich z incydentem polsko-niemieckim. W dalszym ciągu oskarża korespondent stronę francuską, że z jej to winy wynikły wszelkie trudności w rokowaniach gospodarczych francusko-niemieckich.

O szkolnictwo polskie na G. Śląsku

Warszawa, 15. 2. (Tel. wł.) Na posiedzeniu komisji oświatowej pos. Kornecki (Zw. Lud. Nar.) wygłosił długi referat w sprawie stosunków szkolnych na Górnym Śląsku.

Po dyskusji przyjęto rezolucję, wzywającą rząd do przeciwdziałania germanizowaniu ludności polskiej przez mniejszościowe szkoły niemieckie, zakładane i utrzymywane na skutek agitacji „Volksbundu" dla dzieci polskich.

Hr. Westarp przeciw Polsce

Nowy atak na nasze granice zachodnie

Berlin, 14. 2. (PAT.) Na obradującym w Pile kongresie niemieckiego związku kresów wschodnich („Ostmarkenvereinu") wygłosił hr. Westarp w dn. 13. bm. przemówienie programowe o zadaniach polityki zagranicznej Niemiec. Rząd niemiecki — oświadczył hr. Westarp — będzie musiał zerwać z praktykowaną do tej pory metodą czynienia z góry koncesyj na rzecz mocarstw aljanckich, natomiast zażądać zrehabilitowania Niemiec wobec opinji zagranicznej przez uwolnienie ich od piętna winy za wywołanie wojny światowej, następnie będzie musiał dążyć do przedterminowego zniesienia okupacji nadreńskiej, do rewizji planu Dawesa, oraz do powszechnego rozbrojenia.

Szczegółowo omawiał mówca zagadnienia niemieckiej polityki na wschodzie. Niemcy uzyskały obecnie — mówił on — legitymację do występowania przed forum Ligi Narodów w obronie mniejszości niemieckiej. Prawo to uważać one muszą za jedno z kardynalnych założeń swej suwerenności państwowo-narodowej, a łączy się z niem również bezpośrednio prawo do wytaczania przed Ligą Narodów faktów, odnoszących się do powtarzających się nieustannie pogwałceń traktatów i umów (!), jak również zignorowania (!) przez Polskę rozstrzygnięcia Międzynarodowego Trybunału Rozjemczego w Hadze. O rozmiarach krzywd (!) niemieckich w Polsce świadczy m. in. sposób wykonywania reformy agrarnej tamże, w wyniku którego na Pomorzu 80 proc. wywłaszczeń przymusowych dotknęło niemieckich posiadaczy ziemskich. Przypominając, że ostatnie wydalenie czterech obywateli niemieckich z G. Śląska dopełniło marę cierpliwości niemieckiej wobec gwałtów polskich (!), mówca stwierdza, że partja niemiecko-narodowa w całej rozciągłości bierze na siebie odpowiedzialność za uchwałę gabinetu Rzeszy zarządzającą przerwanie rokowań handlowych z Polską. Niemcy nigdy nie będą widziały w tem interesu, ażeby Polsce wyznaczyć stanowisko uprzywilejowane w szeregu tych państw, które mogą liczyć na pomoc Niemiec. Polityka nasza — oświadczył dalej hr. Westarp — musi iść w kierunku izolowania tego państwa. Jak dotąd Niemcy nie zgodziły się na zabezpieczenie granic wschodnich, tak, jak to uczyniły w stosunku do granic zachodnich w pakcie Locarneńskim. Wszelkie podobne życzenia ze strony Francji, lub Polski spotkać się muszą z jak najostrzejszą odprawą. Nasza polityka wolnej ręki na wschodzie była i jest naszym celem. Dlatego też powitaliśmy zawarcie traktatu gwarancyjnego między Niemcami a Rosją, nie zamykając oczu na zagrażające od Rosji niebezpieczeństwo rewolucji światowej, ponieważ wychodzimy z założenia, że stosunki wzajemne między narodami nie mogą być oceniane wyłącznie pod kątem ich chwilowego ustroju państwowego.

Przemówienie swe zakończył hr. Westarp wezwaniem do poparcia akcji osiedleńczej i kredytowo-oświatowej dla stanu średniego na pograniczu wschodniem w ramach, zakreślonych przez t. zw. program wschodni rządów Rzeszy i Prus.

Po pożarze w Piotrkowie

Łódź, 15. 2. (AW.) Wbrew początkowym rewelacjom o pożarze zakładów T. A. Piotrowskiej Manufaktury dowiadujemy się, że pożar był nieznaczny i wybuchł tylko w jednym z oddziałów fabryki. Straty wynoszą zaledwie 2000 dolarów. Praca w Manufakturze została całkowicie wznowiona, przyczem ani jeden z robotników nie został pozbawiony pracy.

Komunikaty

Prezydent miasta przysłał nam odezwę, zawierającą program pobytu Prezydenta Rzeczypospolitej w Poznaniu. Nie ogłaszamy jej w całości, ponieważ podaliśmy już program w numerze porannym według komunikatu oficjalnego z Warszawy. Odezwa prezydenta miasta kończy się wyrażeniem oczekiwania, że obywatelstwo nasze „przyjmie zwierzchnika państwa z czcią i godnością, przynależną głowie państwa." Prezydent miasta prosi ponadto wszystkich, aby dali „bezwzględnie posłuch organom władz bezpieczeństwa oraz sami czuwali nad ładem i porządkiem w mieście."

Otrzymujemy jeszcze ponadto następujący komunikat.

„W czwartek dnia 17 lutego b r. o godz. 11 odbędzie się defilada załogi garnizonu Poznań przed Panem Prezydentem Rzeczypospolitej. Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjmie defiladę na placu między Zamkiem a Uniwersytetem.

Wstęp na miejsce defilady dla osób cywilnych wyłącznie za zaproszeniami, które zostaną rozesłane do przedstawicieli władz państwowych, komunalnych i samorządowych i ich rodzin przez Komendę Miasta.

Wejście na miejsce defilady tylko ul. Wały Wazów i Kaponierą. Inne ulice, wychodzące na ul. Wjazdową, będą zamknięte już pół godziny przed rozpoczęciem defilady, jakoteż podczas samej defilady.

P. T. publiczność nie posiadająca kart wstępu zechce zająć miejsca za ustawionym szpalerem wojsk na chodniku ul. Wjazdowej — naprzeciw Zamku i Uniwersytetu. Komendant Miasta Poznań (— Krupowicz, pułkownik. Poznań, dnia 15 lutego 1927 r.

OBOWIĄZKIEM KAŻDEGO POLAKA — POPIERAĆ POLSKĄ MACIERZ SZKOLNĄ W GDAŃSKU.

PŁODY ROLNICZE

Giełda Płodow roln Berlin, 15 lutego 1927 r

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg, reszta za 100 kg.

Pszenica marchijska	264—268
marzec	286
maj	281 50
lipiec	282,25
Tendencja dla pszenicy słabsza.	
Żyto marchijskie	249—252
marzec	262,50 - 261
maj	264,50—265
lipiec	251—251,50
Tendencja dla żyta ustalona.	
Jęczmień jary	215—243
Jęczmień zimowy	194—207
Jęczmień pastewny krajowy	—.—
Tendencja dla jęczmienia spokojna.	
Owies marchijski	190—200
marzec	206
maj	211,50
lipiec	—.—
Tendencja dla owsa spokojna.	
Kukurydza loco Berlin	187—189
Tendencja dla kukurydzy spokojna.	
Mąka pszenna	35—37,50
Tendencja spokojna.	
Mąka żytnia	34,40—36,50
Tendencja spokojna.	
Otręby pszenne	15,50
Otręby żytnie	15,00—15,25
Rzepak	—.—
Siemię lniane	—.—
Groch Victorja	50—66
Groch jadalny polny	33—36
Groch pastewny	22—25
Peluszka	21—22
Bób polny	—.—
Wyka	24—24,50
Łubin niebieski	14,75—15,50
Łubin żółty	16,50—17
Seradela nowa	23—26
Makuch rzepakowy	16—16,10
Makuch lniany	20,70—21
Wytłoki suszone	11,3[illegible]—11,70
Śrót Soya	19,7[illegible]—20,30
Melasa torfowa	—.—
Płatki ziemniaczane	28,70—29,00

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 15 lutego 1927

Wypłaty na Warszawę 46,93—47,17
Noty wielkie 46,81—47,29
Noty małe —,—

Poznańska Giełda Pieniężna

Poznań, dnia 15 lutego 1927 r.

Dzisiejsze zebranie giełdowe było więcej ożywione od wczorajszego i wyczuwało się nastrój nieco mocniejszy. Papiery procentowe pozostały bez zmiany. 8 proc. listy dolarowe obracano po 7,80, natomiast 6 proc. listy zbożowe notowały 23,25—23,50 w oddaniu. Za 5 proc. pożyczkę konwersyjną płacono nadal 0.59. Lekkie osłabienie doznały Pozn. oblig. prow. przedwoj. które były po kursie 76—75 (za 1000 mk. nom.) w oddaniu.

W dziale akcyj bankowych zwyżkował Kwilecki Potocki za który płacono 6, natomiast Bk. Przemysłowców oddawano na 1,30.

Akcje przemysłowo-handlowe miały dziś nadal mocną tendencję i były bez wyjątku w poszukiwaniu po kursach notowanych.

Z papierów nieoficjalnych poszukiwano Bk. Polski po 103—104 a specjalnie silnym poytem cieszył się Akwawit którym obracano po 85—92 w płaceniu.

Tendencja: Nieco mocniejsza.

Papiery procentowe:
(Kurs w złotych)

3 i pół do 4 proc oblig. prow. z stempl. niem. 76—75 (za 1000 mk. nom.)
8 proc dolarowe listy Pozn Ziem. Kredyt. 7,80 (za 1 dolar).
6 proc dolarowe listy Pozn. Ziem. Kredyt. 23,25—23,50 (za 1 ctr. mtr.)
5 proc. pożyczka konwersyjna 0,59 (za 1 zł.)

Akcje bankowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Kwilecki, Potocki i Ska I—VII em. 6.
Bank Przemysłowców I—II em. 1,30.

Akcje przemysłowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)

Cegielski H. I em. 23.50—24.
Centrala Skór I em. 19.
Herzfeld-Viktorius I em. 33—33 25.
Młyn Ziemiański I—II em. 1.70.
Papiernia Bydgoszcz I—IV em. 0,75.
Tri I—III em. 21—22.50.
„Unja" (dawn. Ventzki) I—III em. 10.
Wisła, Bydgoszcz I—III em. 5.50—5.75.
Wytwórnia Chemiczna I—VI em. 0,65.
Zjed. Browary Grodziskie I—IV em. 1,20.

Tendencja: Nieco mocniejsza.

Giełda warszawska

z dnia 15 lutego 1927 r.

Waluty: Gotówka:

Dol. Stan. Zjedn.	tr. 8,92	sp. 8,94	kup. 8,90

Czeki:

Belgja	tr 124,75	sp. 125.06	kup. 124.44
Londyn	„ 43,52	„ 43,63	„ 43,41
Nowy York	„ 8,95	„ 8,97	„ 8,93
Paryż	„ 35,30	„ 35,39	„ 35.21
Praga	„ 26,57	„ 26.63	„ 26,51
Szwajcarja	„ 172,55	„ 172,98	„ 172,12
Włochy	„ 38.68	„ 38,71	„ 38,59

Papiery państwowe i obligacje:

5-proc. pożyczka konwersyjna 59,50—60,00
8-proc. pożyczka konwersyjna 98,00
6-proc. pożyczka dolarowa 87,00
10 proc. pożyczka kolejowa 100,50, 101,50

Akcje: w złotych:

Bank Polski	106,00—105.75—106.00
Bank Dyskontowy	12,50—12,75
Bank Handlowy	5.25—5,50—5,40
Bank Zachodni	2,90—3,00 - 2 93
Bank Zjedn. Ziem Polski	1,90
Bank Zw. Sp. Zarobk.	11,85—11,50
Sole potasowe	6 00
Puls	7,[illegible]0
Elektr. w Dąbr.	45,0[illegible]
Polskie Tow. Elektr.	0,26
Starachowice	2,65—2.69
Brown Broveri	1,70
Siła i Światło	68,00
Chodorów	109.0[illegible]
Czersk	0.46—0,47
Częstocice	1.85—1,80
Gosławice	47.25—47,50
Michałów	0,34—0.35 - 0,33
W. T. F. Cukru	4,25—4,23
Firley	4[illegible],00
Łazy	0,24—0,26 - 0,25
Wysoka	4,80—5,[illegible]0
W. T. Węgla	90,50—91.00
Polska Nafta	0.26
Nobel	3.05—3,10
Cegielski	25,00—25.25
Fitzner	3,60—3,65
Lilpop	20,00—20.25—20,[illegible]0
Modrzejów	6.60—6,50
Ostrowieckie Zakłady	14,00—13 75—13,80
Parowozy	0,80—0,85—0 84
Pocisk	2,0[illegible]
Rudzki	1,48—1,46—1,47
Ursus	1.70—1,75
Zieleniewski	16 75—16,50
Zawiercie	13,60—13,80
Jabłkowscy	0. 0
Haberbusz	94,55
Spirytus VI em.	2,70—2,80
W. Tow. Żeglugi	0.75

Wojna czy pokój na Dalekim Wschodzie?

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Londyn, w lutym.

Sytuacja w Chinach skomplikowała się w ostatnich tygodniach całkiem niespodziewanie. Rokowania między ministrem spr. zagran. rządu południowo-chińskiego, p. Czenem, a przedstawicielem Anglji Mr. O'Malley'em w Hankou, które były już na ukończeniu, miały znaleźć swój wyraz w podpisaniu umowy regulującej sprawy zajętych przez Chińczyków koncesyj angielskich w Hankou i Kiukiang, poczem Anglja była gotowa przedyskutować z władzami chińskiemi, a to zarówno z przedstawicielami Kantończyków, jak rządu pekińskiego całokształt stosunków angielsko-chińskich, zapowiadając z góry wszelkie możliwe ustępstwa z swych dotychczasowych przywilejów traktatowych. Tymczasem p. Czeng w ostatniej chwili odmówił podpisanie umowy, motywując krok ten wysyłką angielskich sił morskich i lądowych do Szanghaju. Niewątpliwie był to tylko pretekst a istotnego podłoża zerwania rokowań należy szukać gdzieindziej.

Jednak od tych wypadków, które są raczej posunięciami taktycznemi, należy odwrócić się do ujęcia zasadniczych linij rozwoju stosunków politycznych między Chinami z jednej, a obcemi mocarstwami i Anglją w szczególności z drugiej strony.

Wiele mówi się o chaosie chińskim. Ale wiadomo, że z chaosu zwykle coś się wyłania, że stan ten nie jest trwały. Można już dzisiaj zaryzykować twierdzenie, że ostatnie wypadki w Chinach są symptomem krystalizacji położenia wewnętrznego Chin, która może ostatecznie dokonać się w najbliższej przyszłości.

Chiny, kraj o ludności dochodzącej do 400 miljonów i z znacznie starszą kulturą niż zachodnio-europejska, począwszy od 4-go dziesiątka lat ub. w. były terenem ekspansji różnych potęg zachodnich, przedewszystkiem Anglji, i utraciły nietylko część swojego terytorjum, ale musiały się ponadto zgodzić na traktowanie siebie jako państwa barbarzyńskiego, na ograniczenie swych praw suwerennych i na skrajną eksploatację gospodarczą. Przytem metody, używane przez Anglję i jej sojuszników w Chinach, były nacechowane takim cynizmem, brutalnością i brakiem wszelkich norm etycznych, że pozostawiły w duszy Chińczyków trwały osad niechęci do obcych, który teraz wypłynął na wierzch w sposób dla obcokrajowców białych bardzo niemiły. Jeżeli Anglja dzisiaj uskarża się na „tyranję motłochu chińskiego", to zapomina o istotnych przyczynach tej gwałtownej reakcji mas przeciw systemowi nieznośnych upokorzeń, jakiego Chiny doświadczyły na sobie dzięki Anglji i innym państwom zachodnio-europejskim.

Pełna akcentów pojednawczych mowa Sir A. Chamberlaina w Birminghamie zawierała stwierdzenie, że „na Dalekim Wschodzie Anglja jest przedewszystkiem narodem sklepikarzy (a nation of shopkeepers). Niczego innego nie pragniemy, jak tego, by nasze sklepy pozostały otwarte." Niema potrzeby podawania w wątpliwość szczerości tych wynurzeń, jednak należy pamiętać, że — pozostając w stylu Sir Austena — otwarcie sklepów angielskich odbyło się w dość osobliwych warunkach. Przez 80 lat „ludzie cywilizowani" Zachodu gospodarowali w Chinach, jak na własnych śmieciach, nie troszcząc się o prawa i zwyczaje tubylców, wprowadzali własne instytucje, zmusili Chiny do przyznania eksterytorjalności białym obcokrajowcom, korzystali z taniej siły roboczej, importowali opjum, gangrenując w ten sposób ludność chińską, a wszelkie protesty tłumiąc zbrojną pięścią. Jednocześnie budowali koleje, drogi bite, zakłady przemysłowe, urządzenia portowe nie dla Chińczyków, lecz dla siebie, rozwinęli handel, kupując herbatę, jedwab, ryż itd., a wzamian sprzedając wyroby bawełniane, opjum, tandetę galanteryjną itd. Pożyczali również rządowi poważne kwoty, każąc sobie płacić za to wysokie procenty i uzyskując zupełnie pewne gwarancje. Niewątpliwie Europejczycy przyczynili się do rozwoju gospodarczego Chin, jednak rozwój ten okupiony był bardzo drogo. Modernizując Chiny pod względem gospodarczym, równocześnie Europejczycy zbudzili je do nowego życia społecznego i narodowego, sami zburzyli „chiński mur" ekskluzywności i skostnienia.

Dzisiaj jeszcze w prasie angielskiej można spotkać się z wątpliwościami, czy istotnie istnieje wśród Chińczyków świadomość narodowa; jeżeli przez setki lat Chińczycy nie zastanawiali się nad tem, czem właściwie są i jaka jest ich odrębność narodowa, to teraz w zetknięciu z obcymi uświadomili ją sobie. Idea nacjonalistyczna w Chinach nie jest więc żadną szczepionką antybrytyjską pochodzenia sowieckiego, lecz zrodziła się z życia i z zetknięcia z Europejczykami. Każda akcja wywołuje reakcję, ucisk rodzi bunt. Mentalność chińska pracuje powoli, lecz gruntownie i próżną rzeczą byłoby łudzić się, że obecny ruch przeciw obcokrajowcom jest tylko przejściowym spazmem chorobliwym, który można usunąć koncesjami lub zaaplikowaniem siły zbrojnej.

Anglja próbuje obydwu metod. Z jednej strony przedstawia propozycje ugody istotnie bardzo liberalne, jednak nie zupełnie zadowalające Chiny, z drugiej strony zaś wysyła dziesiątki tysięcy wojska i silne eskadry marynarki do Szanghaju rzekomo wyłącznie dla obrony życia i mienia swych poddanych, które jednak równie dobrze mogą być użyte do celów agresywnych, do wmieszania się pod byle pretekstem w wewnętrzne walki między rywalizującemi partjami chińskiemi. Wprawdzie rząd angielski odżegnywuje się od wszelkich podobnych zamiarów, jednak socjaliści angielscy wyraźnie zarzucają rządowi chęć wszczęcia wojny z Chinami. Nie wszyscy ministrowie angielscy wyrażają się zresztą równie ugodowo, jak Chamberlain. Kanclerz skarbu Winston Churchill np. wygłosił w tych dniach bardzo ostrą mowę, w której osobiście zaatakował p. Czena, ten zaś ze swej strony również nie skąpi rządowi konserwatywnemu złośliwych epitetów. Jeżeli się ponadto uwzględni naprężenie stosunków angielsko-rosyjskich, które, acz chroniczne, w ostatnim czasie doszło do zenitu, należy sytuację uważać za poważną i mimo dalszych prób ugodowego załatwienia spraw koncesyj groźba wojny angielsko-chińskiej, nabiera realnych kształtów. Od rozwagi i zręczności dyplomatycznej Sir A. Chamberlaina zależy odwrócenie niebezpieczeństwa nowej pożogi wojennej, która na pewno nie dałaby się zlokalizować na odcinku szanghajskim, lecz objęłaby nietylko Azję, lecz, kto wie, czy nie i Europę.

Bystander.

Amerykanin o Prusakach

(M. T.) „Die Menschheit" podaje kilka wyjątków z listu południowego Amerykanina. Można nie zgodzić się na postawioną przez autora teorję, że Prusacy są pochodzenia, a więc i usposobienia orjentalnego, ale uwagi te o Prusakach są tak ciekawe, że warto przytoczyć je w całości.

„Prusacy — mówi autor listu — są z krwi i temperamentu ludźmi wschodnimi typu japońskiego. Opanowują oni prawdziwych Niemców i umieli im wmówić idee, które Prusakom były na rękę. Potęgę tych ludzi wschodnich w Niemczech nie tak łatwo będzie złamać, jak się zdaje. Żyłem na dalekim Wschodzie, znam tamtejszych ludzi, w Europie nieznanych, i wiem, jaką jest ich wytrwałość i chytrość. Wyzwolenie Niemców z pod jarzma Prusaków, którzy posiadają prawdziwie wschodnią zaciętość i chytrość, i są niezrównanymi żołnierzami, zaiste nie jest łatwe.

Nie można przytem liczyć zanadto na waszych federalistów i pacyfistów. Chcąc zwalczyć Prusaków, trzeba być od nich chytrzejszym i przenikliwszym. Wasi demokraci są zbyt naiwni. Są między nimi i mimowolni i świadomi agenci Prus, którzy wszelkie poczynania demokratyczne mają na oku, zdradzają Prusaków, a zarazem nadużywają swego pacyfizmu dla najtajniejszych planów pruskich. Wasi sentymentalni pacyfiści grają pewną z góry określoną rolę w sztuce, której batutę dzierży pruski kapelmistrz.

Piękne protesty pacyfistyczne pokrywają grę Berlina. Usypiają bowiem podejrzliwą czujność Anglików, Francuzów i Belgów. Gra się na szlachetnie demokratycznym flecie, co niewyćwiczonemu słuchowi nie pozwala dosłyszeć dźwięków pruskiej fanfary. Podczas gdy Europa wsłuchuje się z przyjemnością w tę syrenią muzykę. Prusak ostrzy broń i intryguje na wszystkie strony bez przeszkód. Anglik czystej krwi nigdy tego nie spostrzeże.

Ja zaś mam krew hiszpańską i indyjską w żyłach — mam węch na Prusaków i na ich zamiary. Odczekajmy końca! Prusacy będą prześladowali pacyfistów, ale niezbyt ostro. Zanadto im są potrzebni dla oszukiwania naiwnych Europejczyków. Gdy nie będą już potrzebni, skręcą im kark. Nie wierzę również w niemieckich federalistów, dopóki nie okażą tyle siły, by pruskich agentów wśród siebie odkryć i wypędzić, i dopóki, zamiast wysługiwać się pruskiemu kapralowi, nie powiedzą otwarcie, że Prusacy nie są Niemcami i nie mają prawa kierować losami Niemiec."

Wymowną jest ta charakterystyka Prusaków, podana przez człowieka z drugiej półkuli.

Białoruska Rada Narodowa przeciw komunizmowi

Przed tygodniem odbyła się w Baranowiczach konferencja kierowników grup lokalnych Białoruskiej Rady Narodowej, stojącej na stanowisku lojalności wobec państwa polskiego i współpracy z polskiemi władzami. Na zjeździe uchwalono rezolucje, zwracające się bardzo ostro przeciwko propagandzie komunistycznej na kresach, a zwłaszcza przeciwko działalnośści tak zw. „Hromady" oraz Niezależnej Partji Chłopskiej. Rezolucja stwierdza, że „Hromada" swemi „aspiracjami internacjonalnemi podbija cały odrodzeniowy ruch białoruski". Rezolucje zwracają się również przeciwko rusyfikacyjnej pracy, prowadzonej przez Rosyjskie Zjednoczenie Narodowe, którego kierownikiem jest pos. Serebriannikow.

Obrady rzemieślników w Toruniu

W Toruniu odbyło się miesięczne zebranie rzemieślników samodzielnych z udziałem kilkudziesięciu członków. Przewodniczący p. Sulecki, otwierając zgromadzenie, wita w nowym roku wszystkich członków i, charakteryzując rok ubiegły jako pełen troski i kłopotów dla samodzielnego rzemiosła, życzy, by rok 1927 był inny. Początek jednak nie zapowiada się zbyt różowo — podatki i drożyzna rosną z dnia na dzień, a rząd obdarzył nas jeszcze zaraz na początku tego roku nową a nieznaną u nas ustawą stemplową, która niejednego z nas nabawi kłopotu w postaci najrozmaitszych stemplowych kar. Po odczytaniu protokółu z ostatniego zgromadzenia uchwalono odbyć roczne zgromadzenie 6 marca. Następnie p. Cieszyński wygłosił referat o ustawie stemplowej. Referent zaznaczył, że Związek Tow. Kupieckich wszczął akcję, by przez zbiorowe wystąpienie wszystkich interesowanych, zaprotestować przeciwko tej ustawie. Mówca nie sądzi, by ten rodzaj protestu odniósł jakikolwiek skutek, ale dziś powzięta uchwała w tej sprawie będzie jednem z dalszych wskazań dla ogólnego Związku Rzemieślników Samodzielnych i Izby Rzemieślniczej. Po szeregu interpelacyj i wyjaśnień, w których zabierali głos pp. Wiencek, Rolewski, Winiarski, Skalski i inni, zgromadzenie uchwaliło przyłączyć się do akcji Związku Tow. Kupieckich przeciwko ustawie stemplowej. Następnie p. Skalski informuje zebranych, że dawno oczekiwana pomoc rządu dla kas rzemieślniczych na poparcie samodzielnego rzemiosła, przybrała realną formę, gdyż centralna kasa rzemieślnicza na Pomorze z siedzibą w Toruniu otrzymała 100 tys. złotych pożyczki rządowej, prócz tego Bank Polski podniósł dla tego Towarzystwa redyskonto weksli do 30 tys. złotych. Kasa Rzemieślnicza w Toruniu liczy przeszło 200 członków, którzy z tej pomocy mogą obecnie korzystać. P. Skalski nawołuje zebranych do przystępowania jako członkowie do Towarzystwa we własnym interesie. Na tem zgromadzenie zakończono.

Okręgowy Urząd Ziemski w Poznaniu

podaje do wiadomości, że terminy dla składania zgłoszeń na majątki, przeznaczone do parcelacji na rok 1927 już minęły i listy kandydatów na działki z poszczególnych tych majątków są już zamknięte. Podań, składanych obecnie jeszcze na którykolwiek z tych majątków — ze względu na wielką ilość kandydatów, którzy w terminie właściwym się zgłosili — Okręgowy Urząd Ziemski merytoryczne nie będzie nadal rozpatrywał.

Nowe parcelacje — majątki przeznaczone do parcelacji na rok 1928 — ogłaszać się będzie w lecie lub jesienią roku bieżącego — w trybie stosowanym dotychczas, t. j. ogłoszenia o parcelacji zamieszczane będą w dziennikach.

Podania o nadział ziemi są wolne od opłat stemplowych. Zaznacza się, że podania składać należy na przepisowych formularzach, które otrzymać można w każdym Powiatowym Urzędzie Ziemskim, a składać je trzeba do tego Powiatowego Urzędu Ziemskiego, który parcelacje ogłasza i w terminie dla składania zgłoszeń, podanym w ogłoszeniach. Podania nadesłane do Okręgowego Urzędu Ziemskiego — Okręgowy Urząd Ziemski zawsze przesyła do odnośnych Powiatowych Urzędów Ziemskich, co powoduje dla petentów niepotrzebną stratę czasu.

Dla uniknięcia zamieszania należy zawsze w zgłoszeniu dokładnie podać, na jaki majątek dany kandydat reflektuje (nazwa majątku).

Przed nowem powstaniem w Macedonji

Belgrad, 15. 2. (AW.) „Politika" donosi z Sofji, że odbyły się tam tajne narady macedońskich rewolucjonistów. Uczestniczyło w nich pod przewodnictwem gen. Protogerowa około 520 osób. Podobno na obradach miały zapaść decyzje w sprawie wywołania w pierwszych dniach kwietnia powstania w południowej Serbji. Celem przygotowania tego ruchu, wysłano już 24 mężów zaufania do Tirano i Rzymu, gdzie mają wejść w kontakt z kołami zainteresowanemi i nawiązać stosunki z Albanją.

Mw 173

Ziółka Artretyczne
I. Gessnera
przeciw odtłuszczeniu, złej przemianie materji i ARTRETYZMOWI
żądać w aptekach.
Pw 5387-5.117

Czekolady deserowe, mleczne i do gotowania.
poleca. Pw 5151 (L31)
A. Piasecki A. Kraków.

Pw 5,175

Ś. p. Ks. Biskup Stanisław Zdzitowiecki

Jak już donosiliśmy w numerze wczorajszym, dnia 11-go lutego wieczorem oddał ducha Bogu ks. biskup Zdzitowiecki, po 25 letnich rządach. Jakkolwiek w podeszłym wieku, pełen sił fizycznych, czerstwo wyglądający, przytomny do ostatniej chwili, pomimo ciężkiej choroby sercowej, zajmował się sprawami diecezji.

Lekarze już od roku nie rokowali mu długich dni życia. Tylko silny organizm, nie złamany przedtem chorobami, mógł się opierać dolegliwościom wynikającym z choroby serca. Już od dawna przygotowany na śmierć, pomimo żywego temperamentu i gorącego pragnienia rozwijania nadal rozpoczętych dzieł, mówił o śmierci z wielką rezygnacją, spodziewał się jej daleko wcześniej, niż nadeszła, dając otoczeniu swemu budujący przykład głębokiej wiary i pobożności chrześcijańskiej.

Dajemy to krótkie sprawozdanie o Pasterzu kujawsko-kaliskim jeszcze przy otwartej trumnie. Nie czas na ocenę należytą i pełną jego działalności. Bądź co bądź należy przyznać, że nie należał on do jednostek przeciętnych. Był to charakter silny, zdecydowany i o mocnej, wyrazistej indywidualności. Rządził diecezją przez 25 lat w czasach przełomowych. Kilkanaście lat przed wojną światową pod zaborczemi rządami rosyjskiemi, miał doskonałą szkołę, jak należy stać na straży spraw Kościoła i narodowości. Nigdy się nie ugiął, nie załamała się linja jego postępowania. Gdy przyszła wojna światowa i zmieniły się warunki życia, umiał się przystosować do nowych czasów i nowych warunków. Spotęgowała się tutaj jego gorliwość i jego moralna tężyzna. Przewodnicząc wielkiej diecezji, umiał pobudzić całe duchowieństwo do usilnej organizacyjnej pracy, chcąc wynagrodzić dawne zaniedbania na polu pracy religijno-oświatowej, krępowanej na każdym niemal kroku przez nieprzyjazne rządy rosyjskie. Zajaśniała nad nami jutrzenka nowej ery, mawiał do duchowieństwa, stańmy tedy wszyscy do wytężonej pracy, bo rola leży odłogiem a i pracowników mało. Nie traćmy wiary w promienną przyszłość zmartwychwstałej Ojczyzny, współpracujmy z nią, okażmy siłę, jaką czerpiemy z nakazów Chrystusowych, aby się stać dobrymi synami Matki Kościoła i Matki Ojczyzny. Jego optymizm udzielał się w wydatnej mierze całemu duchowieństwu, powierzonemu jego pieczy.

Podkreślamy przedewszystkiem dwie wybitne cechy jego gorliwości pasterskiej. Podniesienie poziomu naukowego wśród duchowieństwa i organizacja na podłożu katolicko-narodowem. Za jego rządów około setki młodych kapłanów pobierało naukę w wyższych zakładach naukowych, uzyskując stopnie akademickie. Pomimo braku kapłanów, zwłaszcza w pierwszych latach jego pasterzowania, nie bronił tym, którzy pragnęli prowadzić dalszą pracę naukową. Wiedział, że to mu się sowicie opłaci, i nie zawiódł się w swoich rachubach. Dzięki wybitnemu poparciu arcypasterza, powstała szlachetna emulacja wśród młodego duchowieństwa na polu rozwijania swych umiejętności i swych intelektualnych zasobów. Nie było prawie ani jednej katolickiej wszechnicy w Europie, gdzieby brakło jego seminarzystów. Pragnąc podnieść studja naukowe w swojem seminarjum diecezjalnem, oraz czyniąc zabiegi nad tworzeniem gimnazjów katolickich, nie zaniedbał pobudzać młodych i uzdolnionych kapłanów do umiejętności świeckich, jak polonistyka, przyroda, matematyka i t. d. Przygotował w ten sposób cały zespół sił naukowych, że mógł im poruczyć kierownictwo seminarjum, liceum o zakresie ośmiu klas gimnazjalnych, zarówno jak i gimnazjum im. Długosza we Włocławku, które było otaczane jego szczególną pieczą.

Wielu kapłanów z jego diecezji mogło objąć katedry profesorskie na uniwersytetach. Wystarczy nadmienić, że na Wszechnicy katolickiej w Lublinie do niedawna zajmowało katedry profesorskie 6 księży włocławskich, obecnie pracuje czterech.

Nie mniejsze są jego zasługi na polu organizacji katolicko-narodowej. Potrafił wlać wielki zapał w całe duchowieństwo, ożywiając działalność organizacyjną. Bez przesady można powiedzieć, że nie było prawie ani jednej parafji w diecezji, gdzieby za jego inicjatywą nie przystąpiono, jeżeli nie do budowy, to przynajmniej remontu kościołów, budynków parafjalnych, domów ludowych i t. p. Kilkadziesiąt kościołów zostało znowa wybudowanych, nie licząc przebudówek, znacznych upiększeń, rozszerzenia posiadłości kościelnych i t. d. Budowa nowych kościołów na miejscu starych, lub też w świeżo utworzonych parafjach, była jego umiłowaną ideą. Wiedziało o tem duchowieństwo i starało się spełniać inicjatywę swego pasterza. Katalog duchowieństwa diecezji włocławskiej jest wymownym dowodem gorliwości biskupa Zdzitowieckiego, gdy chodzi o wznoszenie nowych świątyń. W spisie bowiem kościołów co kilka numerów spotyka się dopisek: „kościół konsekrowany przez biskupa Zdzitowieckiego“. W ciągu dziewięciowiekowego istnienia diecezji kujawsko-kaliskiej biskup Zdzitowiecki osiągnął w tym względzie rekord. Przy żadnem nazwisku dawnych biskupów nie spotyka się tak często przytoczona wyżej uwaga.

Wojna przerwała przedsięwzięcia w tym względzie. Po wojnie zubożenie kraju nie pozwalało na rozwinięcie robót w tem samem tempie, nie opuszczono jednak rąk i wszczynano pracę nanowo, lub prowadzono dawniej rozpoczętą.

Na czasy powojenne głównie uwaga zmarłego Dostojnika, gdy chodzi o budownictwo, zwrócona była na Włocławek. Jego to wyłącznem dziełem jest wzniesienie wspaniałej, zapewne najokazalszej w kraju rezydencji biskupiej, na miejscu zburzonego pałacu przez bolszewików podczas oblegania Włocławka w 1920 r. Niezależnie od pałacu, domu dla ks. emerytów w Ciechocinku, stanął pod dachem piękny, wprost imponujący gmach gimnazjum im. Długosza. Niestety, nie doczekał się jego otwarcia i poświęcenia.

Gorliwość śp. Zdzitowieckiego znana była i należycie oceniana przez Stolicę Apostolską. Był współkonsekratorem J. Świątobliwości Piusa XI, jako biskupa w Katedrze warszawskiej, a godności Comes romanus, assistens Solis Pontificis, świadczą najlepiej o zaszczytnych wyróżnieniach.

Prastara stolica biskupia we Włocławku została osierocona. Podjęta inicjatywa i wytknięte drogi czekają na nowego przewodnika.

Biskupowi Zdzitowieckiemu składamy pośmiertny hołd. R. i. p.

Ks. Józef Kruszyński.

Rabin a piłka nożna

Jak donoszą do „Wieku Nowego“, w Smolewie w ziemi radomskiej na boisku żydowskiego klubu sportowego Makkabi zjawił się rabin i uroczyście wyklął grających właśnie w piłkę nożną Żydów. Rabin ogłosił, że ktokolwiek z Żydów ośmieli się grać w piłkę nożną, będzie pochowany nie na cmentarzu, lecz pod parkanem.

Wytwórczość umysłowa w latach 1924 i 1925

Bibliographie de la France“ ogłasza statystykę porównawczą twórczości umysłowej w poszczególnych krajach z lat 1924 i 1925. Na czele kroczą Niemcy, wykazując najwyższą liczbę nowych wydawnictw, publikacyj i przeglądów. Ogólna liczba przedstawia się tamże w r. 1924 w cyfrze 28 143, a 37 722 w r. 1925. Między temi wydaniami naliczono nowych wydań w r. 1924, 18 003, a w r. 1925 aż 24 276.

Następne miejsca zajęła Francja, która wydała 8 464 dzieł w r. 1924, a 15 054 w r. 1925. Na te 15 054 dzieł z r. 1925, których liczba wykazuje znaczny bardzo przyrost, przypada 3 892 na prace treści ściśle literackiej, gdy w r. 1924 wyszło ich tylko 2 566. W Niemczech dzieła literackie przedstawiają się w liczbie 5 437 w r. 1924, a 6 338 w r. 1925.

W Anglji ogólna produkcja wynosiła 12 706 książek, w r. 1924, a 13 200 w r. 1925, z których 1 220 nowych powieści, 492 zbiorków wierszy, 360 traktatów o literaturze ogólnej. Natomiast w r. 1925 wyszło nowych romansów 1 927, zbiorków poezji 509 i 362 prace z zakresu literatury ogólnej.

W Stanach Zjednoczonych cała wytwórczość książkowa wynosi w 1924 r. 9 012 dzieł, z których na nowe wydawnictwa przypada 7854, a w r. 1925 ukazały się 9 574 tomy, z których 8 081 nowo wydanych.

Włochy przechodzą przez wyraźne skurczenie się ruchu wydawniczego. W r. 1924 wyszło w tym kraju 6 321 dzieł, obejmujących 196 zbiorków wierszy, 501 romansów, 201 wydawnictw i broszur z działu literatury dramatycznej, a w r. 1925 ukazało się tylko 5 804 tomów, z których 231 poezyj, 526 powieści, 231 książek poświęconych sztuce dramatycznej, co oznacza wzmożenie się wytwórczości w zakresie czystej literatury. Trzeba podkreślić, że liczba czasopism perjodycznych, wynosząca w r. 1924 288 sztuk, wzmogła się w r. 1925 do lczby 367.

Z zestawień tych nie należy wyciągnąć zbyt pospiesznych wniosków co do intensywności pracy umysłowej danego społeczeństwa ,albowiem pod tym względem nie ilość ale jakość wydanych dzieł stanowi rozstrzygający moment. Sz.

Samolot na usługach kina

Wiadomo z jakim olbrzymim nakładem pracy i kosztów, wykonywa się nowoczesne zdjęcia kinematograficzne. Rekordowym pomysłem w tej dziedzinie jest filmowanie danej okolicy z pokładu samolotów. Tę metodę zastosowano ostatnio w Ameryce, celem utrwalenia widoków i scen rozgrywających się na szerokiem polu widzenia. W ten sposób powstał w ostatnich dniach słynny film ‚Ben Hur‘ staraniem filmowni Metro-Goldin. — Widnieją na nim wyścigi rzymskich rydwanów, rozgrywających się na torze olbrzymiego amfiteatru. Część zawodów filmowano z góry z pędzącego samolotu. Ten system umożliwił wyzyskanie niebywałych artystycznych wrażeń i dał zupełnie nieoczekiwane wyniki. Sz.

Szalejące olbrzymy

Zęby próchnieją nietylko zwierzętom domowym, ale także dzikim. W Indjach stwierdzono, że oswojony słoń popada w nielada wściekłość wskutek dolegliwego bólu zęba, co pociąga wielokrotnie tragiczne następstwa. Pewna kasta w Misorze posiada sztukę leczenia zębów zwierząt, którym przykłada się specjalną maść z ziół, rosnących w niedostępnych miejscach dżungli. Ze wszystkich zwierząt tego rodzaju zabiegom dentystycznym najchętniej poddaje się słoń, który zachowuje przytem wielką cierpliwość. Dzieje się to jednak tylko wtedy, gdy odrazu zauważy się cierpienie i poczyni odpowiednie zabiegi. Jeżeli jednak choroba poczyniła większe postępy, to wówczas nikt nie może się bezkarnie zbliżyć do cierpiącego zwierzęcia. Oszalały z bólu nie oszczędza nawet dozorcy, z którym wielokrotnie łączy go wielka przyjaźń. Dyrekcje ogrodów zoologicznych zanotowały wypadki zmiażdżenia służących, którzy nieoględnie dostali się do klatki.

Bólem zębów należy tłumaczyć ataki słoni oswojonych na murzynów, zajętych na farmach. W podnieceniu rzucają się olbrzymy nietylko na ludzi, ale tratują wszelkie stworzenia, napotkane na drodze. Na wolności instynkt społeczny nie pozwala cierpiącym na zęby słoniom atakować towarzyszy, więc chore sztuki oddalają się od stada i postępują za niem w pewnej odległości. Myśliwi nazywają ich „samotnikami“ i unikają strannie spotkania z takimi pustelnikami, co jednakże nie zawsze się udaje i niejeden podróżnik afrykański zginął w okrutny sposób, stratowany przez oszalałego z bólu olbrzyma.

Wędrująca gromada słoni daje z daleka znać o sobie łamaniem gałęzi i młodych drzew, przyczem słychać ryk słoniąt. Tymczasem samotnik, ukryty w dżunglach, zachowuje się nadzwyczaj spokojnie i przy niespodziewanem spotkaniu myśliwy niema czasu ani na strzelanie ani na ucieczkę. Wówczas złośliwy olbrzym rzuca się momentalnie w kierunku wroga i chwyciwszy go trąbą, uderza o ziemię, poczem miażdży potężnemi stopami tak, że pozostaje tylko krwawa masa. Przekonano się, że prawie wszystkie samotne sztuki, upolowane w Afryce, miały zupełnie spróchniałe zęby. Również oswojone słonie, które uciekały w dżungle, wpadały w wściekłość, burząc niekiedy szereg domostw, dokonywały zniszczenia pod wpływem dotkliwego bólu. Niektórzy podróżnicy i tubylcy zauważyli, że chore na zęby sztuki trzymają przez długi czas otwartą paszczę z zadartą trąbą do góry. Niejednokrotnie słonie starają się przy pomocy wody uśmierzać dolegliwości i dlatego najwięcej chorych na zęby zwierząt spotyka się w pobliżu rzek i bagnisk. Inne znowu trą chorym zębem o zwisające konary drzew, co jednakże rozdrażnia tylko zwierzęta w większej mierze czyniąc je najniebezpieczniejszymi wrogami, jakie można napotkać w dżungli. (eska.)

Przygoda narciarzy

Donoszą ze Strasburga: Temi dniami grono narciarzy, złożone z kilku osób wraz panną Hiltenbrand, szampionką Francji, trenowano się w miejscow. Brietfirst z zamiarem wzięcia udziału w międzynarodowych zawodach pod Chamonix. Sportsmeni ci nie spodziewali się wypadku, gdyż pogoda była wspaniała. Nagle spotkała ich nieoczekiwana przygoda, w której trzy osoby nieomal nie utraciły życia. Gruba warstwa śniegu, złożona głównie z prochu śnieżnego ruszyła znienacka z miejsca i poczęła się staczać z błyskawiczną szybkością po zboczu górskiem. Usuwanie się śniegu trwało kilka sekund, następnie olbrzymia masa śnieżna dotarłszy do głównego gościńca, zatrzymała się i spiętrzyła, tworząc chaotyczną wydmę.

Narciarze, ćwiczący się opodal, spostrzegli, że trzy osoby z ich grona zniknęły w niewytłumaczony sposób. Rzecz prosta, iż natychmiast znaleźli się na miejscu wypadku. Dwie głowy ludzkie wystawały z białej ,śnieżnej topieli; byli to współtowarzysze przybyłych na pomoc kolegów, przyjęli wybuchami śmiechu, albowiem pokryci białym piernatem śnieżnym, nie doznawali najmniejszych obrażeń. Ale nagle ta uciecha przemieniła się w uczucie lęku. Gdzie jest panna Hiltenbrand? Szukają śladów, nawołują, wpatrują się w białe płyszczyzny śnieżne. Wszystko na próżno! Niewiadomo nawet, gdzie odgarniać śnieg! Pole oberwanych śniegów jest ogromne. Uwalniają więc dwuch towarzyszy zaginionej sportmanki z niezwykłego położenia, a potem znoszą ze schroniska łopaty i szufle i wszyscy stają w odynku do pracy ratowniczej. Wedle jednolitego planu i bardzo ostrożnie, rozpoczyna się dzieło odwracania śniegu na ogromnej przestrzeni. Kopią rowy w przeróżnych kierunkach, a śnieg podważa się od spodu, aby przypadkiem nie okaleczyć łopatą zaginionej.

Całą godzinę zastęp ratowniczy w liczbie 15 chłopa pracował bez wytchnienia, nawołując od czasu do czasu donośnie, lecz jedynie smętne echo górskie odpowiadało złowrogo na ich rozpaczliwe sygnały.

Wreszcie szczęśliwe uderzenie łopatą odkryło zakończenie narty. Niebawem wydobyło pannę Hiltenbrand. Była bez przytomności a jedno ramię zsiniałe, okazywało początek odmrożenia. Przeniesiona do schroniska szampionka po 20 minutach przyszła do przytomności. Stopniowo uspokoiwszy się po doznanej przygodzie, oświadczyła, że powróciła do sił. Ale za powrotem do Strasburga wystąpiły boleści krzyża i mózgu, a w ręku straciła wszelkie czucie.

Leczy się obecnie w Strasburgu i stan jej jest znośny, ale lekarze nakazali jej bezwzględny spoczynek i sportsmenka nie weźmie udziału w zawodach w Chamonix, które się odbędą temi dniami. Sz

Dom rozpusty pod firmą „klasztoru“

Prowincjonalne pisma w b. Królestwie Kongresowem w dalszym ciągu donoszą o skandalicznych stosunkach, istniejących w klasztorach marjawickich. Klasztory te, według zeznań naocznych świadków przemieniają się w zwykłe domy rozpusty, które służą „kapłanom“ tej sekty. Szczególną działalność w tym kierunku rozwija „arcyb.“ Kowalski, który wciąga do klasztoru nieletnie dziewczyny. Zdołał on już sobie pozyskać w ten sposób pięć małżonek. Lecz to kierownikowi sekty nie wystarcza. W Felicjanowie mieści się marjawicki zakład dla dziewcząt, które otrzymywały od Kowalskiego wezwanie do odwiedzania go w mieszkaniu, gdzie zostawały na noc.

Wszystkie te fakty opierają się na zeznaniach zbałamuconych dziewczyn, którym udało się zbiec z klasztoru. Tupet Kowalskiego nie ma żadnych granic. W pewnem piśmie marjawickiem dowodził np., że jest synem mateczki Kozłowskiej i Pana Jezusa.

Kiedy władze wreszcie położą kres działalności tej bluźnierczej sekty, szerzącej rozpustę i zgorszenie wśród szerokich, a nieoświeconych mas?

WIADOMOŚCI POTOCZNE

O ustawę stemplową

Autentyczna interpretacja szczegółów ustawy

W poniedziałek przybył do Poznania naczelnik Wydziału Opłat Stemplowych przy Min. Skarbu p. dr. Achilles Rozenkranc. Przyjazd do Poznania ma na celu autentyczną interpretację pewnych szczegółów nowej ustawy stemplowej, budzącej tak poważne wątpliwości w szerokich sferach kupieckich i gospodarczych. W ciągu dnia wczorajszego konferował p. Achilles Rozenkranc z grupą kupców giełdowych, bankierów, kupców zbożowych, hurtowników i Izbą przemysłowo-handlową. P. Rozenkranc zabawi w Poznaniu również przez dzień dzisiejszy i konferować będzie z dalszemi grupami kupiectwa w salach: Giełdy, Izby Handlowo-Przemysłowej i Wyższej Szkoły Handlowej. Jak nas informują p. Rozenkranc ma wyjątkowe zaufanie do nowej ustawy o opłatach stemplowych i przekonywanie go o brakach wspomnianej ustawy jest niesłychanie trudne. Należy dodać, że w tej samej sprawie odbędą się narady kół gospodarczych w dniu 25. bm. w Ministerstwie Skarbu. Uczestniczyć w niej będą przedstawiciele zainteresowanych grup gospodarczych z całej Polski. (k)

Czworonodzy tancerze

Atrakcyjne popisy koni w cyrku — Co mówi dyr. Cinisellі?

Jedną z pierwszorzędnych bezsprzecznie atrakcyj w sympatycznym cyrku braci Staniewskich jest popis koni, tresowanych przez niezrównanego w tym zakresie specjalistę dyr. Al. Cinisellego. Trudno doprawdy nie zachwycać się czworonogim, karym „baletmistrzem" „Hamlet", który pod takt muzyki z przedziwną gracją, a zarazem zdumiewającą przecyzją tańczy shimmy, foxtrotta i omal, że nie charlestona, czy też inną jawę... Albo znów „Primo", posiada w swym repertuarze wirowe pląsy, produkując je z niemniejszą wprawą i wziękiem, a ponadto bawi się kapitalnie „w chowanego", wynajdując ukryte chusteczki... Albo wreszcie mały, czupurny „Prezent" zawadjacko gra w piłkę nożną i raz po razu strzela nieuchronne bramki w... publiczność.

Nic dziwnego, że powyższe popisy cieszą się ogromnem powodzeniem, wywołując stale huragany oklasków, zupełnie zasłużonych, gdyż naprawdę godne są widzenia i podziwiania. Chcąc dowiedzieć się, jak długo trwało „kształcenie" tych „czworonożnych tancerzy", zwróciliśmy się z prośbą o informacje w tym względzie do dyr. Cinisellego.

— Trzeba conajmniej roku i to wytrwałej pracy — brzmiała uprzejma odpowiedź. Codzień muszę każdemu koniowi poświęcić około półtorej godziny, operując wyłącznie cierpliwością, a trzymając szpicrutę jedynie dla postrachu. Tresura z wolnej ręki trwa znacznie krócej, gdyż niespełna 4 miesiące.

— Od jak dawna p. dyrektor ma już te konie, które oglądaliśmy, w swoim ręku.

— Nabyłem je w 1920 roku, przyczem wciąż pracuję nad nimi ucząc nowych rzeczy.

— A co się stało z temi prześlicznemi końmi, które p .dyrektor posiadał przed wojną w Warszawie, budząc powszechny zachwyt publiczności?

— Padły ofiarą zawieruchy wojennej — odpowiada ze smutkiem dyr. Cinisellі — przeważnie w Petersburgu. Zginęły niepowrotnie, a wielka szkoda włożyłem w nie bowiem tyle pracy, pokochałem szczerze, przywiązałem się do tych stworzeń...

— A teraz dyrektor ma „nowe niemniej bodaj piękne i obiecujące „pociechy" — przerywam przykre wspomnienia. — Czy ujrzymy je w nowym programie?

— Naturalnie — odpowiada z ożywieniem nasz rozmowca — już 16. bm. i to w nader ciekawych numerach.

Obchodzimy kolejno koniki, obdzielając je cukrem, o który upominają się, grzebiąc wdzięcznie kopytkami i pysznie kamaszując szyje, a równocześnie patrząc wnikliwie dużemi, mądremi oczami. Za chwilę wypadnie jeden po drugim na arenę, by wywoływać podziw i zbierać huczne oklaski za atrakcyjne popisy; nie należy denerwować debjutantów, zatem odchodzimy, obiecując sobie powrócić na nowy program.

W służbie pieśni

Pięciolecie chóru pod wezwaniem św. Kazimierza

W niedzielę Chór Kościelny pod wezwaniem św. Kazimierza przy kościele św. Wojciecha w Poznaniu obchodził uroczyście piątą rocznicę swego istnienia. Rano o godzinie 9 odbyła się msza św. w kościele św. Wojciecha. W południe w sali „Boulevard" przy pl. Nowomiejskim otworzył patron ks. Puc uroczyste posiedzenie okolicznościowem przemówieniem. Następnie chór męski wykonał „Gaude Mater Polonia" — Gorczyńskiego, poczem uproszono ks. kanc. Durzyńskiego na przewodniczącego. Ten, obejmując ster zebrania wygłosił podniosłe przemówienie, poczem z kolei p. Matecki sekretarz Towarzystwa przedłożył obszerne i wyczerpujące sprawozdanie z pięcioletniej działalności Towarzystwa. Organizacja przechodziła różne fazy; pierwszym protektorem był ks. Cieszyński i poczęło specjalnie rozkwitać od chwili przybycia obecnego patrona ks. prob. Puca, który żywo zajmuje się losem swych pieśniarzy. Z kolei p. Zofji Kaczmarkiewiczównie oraz p. Stef. Nowackiemu za położone zasługi około rozwoju towarzystwa, wręczono piękne upominki w formie misternie wykonanych dyplomów. Następnie liczni przedstawiciele innych gniazd śpiewaczych składali jubilatowi życzenia. Nie brakło też delegacyj sokolich, robotniczych itd. Na całość pięknej uroczystości złożyły się dalsze śpiewy i deklamacje, poczem wspólnym hymnem „Boże coś Polskę" zakończono uroczystość. Wieczorem odbył się koncert, następnie przedstawienie amatorskie, a w końcu zabawa taneczna urozmaicona niespodziankami. (z)

Lwiątka piją same!

Życzliwość obywatelstwa dla Zoologu.

„Królewiątka pustyni", któremi przed kilkoma tygodniami obdarzyła lwica „Eryka" nasz Zwierzyniec groził głód — jak donosiliśmy — z powodu choroby karmicielki. W obawie utraty lwiątek, na apel dyrekcji obywatelstwo pospieszyło z pomocą ofiarując suczki, przyczem zgłoszenia nadeszły nawet z prowincji. Na szczęście przyzwyczajono lwiątka do picia mleka, a ponadto stan „Eryki" poprawił się i przejściowa choroba ustępuje.

Wzruszona objawami szczerej życzliwości dyrekcja Zoologu składa wszystkim na tej drodze gorące podziękowanie za życzliwą pomoc i troskę o dobro Zwierzyńca. (z)

Mały uciekinier

Znaleziono go śpiącego w wagonie.

Dnia 30 stycznia b. r. urzędnik kolejowy z Puszczykowa, przechodząc wzdłuż toru bocznego, gdzie stały próżne wagony, usłyszał nagle jak z jednego wydobywały się jakieś dźwięki, przypominające chrapanie i świst oddechu. Zajrzawszy do wagonu, ujrzał ku swemu zdziwieniu na podłodze śpiącego w najlepsze chłopca lat około 11. Natychmiast zbudził go i zaczął dopytywać o przyczyny dlaczego obrał sobie legowisko w wagonie. Chłopiec jednak nie potrafił udzielić żadnych wyjaśnień, umieszczono go narazie u jednego z gospodarzy w Puszczykowie.

W dochodzeniu zdołano wydobyć z chłopca, iż nazywa się Ryszard Starzyński i zbiegł z domu, gdyż rzekomo biła go matka. Pochodzi rzekomy to z Warszawy, to znowu z Częstochowy, ojciec grywa na fortepianie, a on sam posiada małą siostrzyczkę Stefanję. Chłopiec ma bujne czarne włosy, oczy szare i około 1.10 m. wysokości. Ubrany był w manchestrowe żółte ubranie, pończochy i trzewiki czarne, oraz siwą czapkę wełnianą. Ponieważ chłopczyk często mówi o Wolsztynie, przeto należy przypuszczać, że pochodzi prawdopodobnie z tamtejszej okolicy. Zaznaczyć jeszcze wypada, że mały Ryszard mówi źle po polsku i po niemiecku. Wiadomości o zaginionym chłopczyku uprasza się kierować do policji w Puszczykowie wzgl. do Urzędu Śledczego w Poznaniu. (z)

KALENDARZYK

Wtorek, 15 lutego 1927.

Słońce: wschód 7,11 — zachód 17,03; — długość dnia 9 g. 52 m

Księżyc: wschód 15,35 — zachód 7,01; — przed pełnią.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicz. przy Uniwers. Pozn.: Wtorek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza umiarkowana minus 2 st. C., wiatr południowo-wschodni. Ciśnienie atmosferyczne wysokie 766 mm., pogodnie. W ubiegłej dobie temperatura: najwyższa minus 2 st. C., najniższa minus st. C.

Kal. rz.-kat.: Faustyna i Jow.; — jutro Juljanna p.

Kal. słow.: Szczęsław; jutro Milad bł.

Zebrania:

Jutro o 18 Stow. Urzędników woj. Pozn. w lokalu Boulevard pl. Nowomiejski. Po zebraniu o 20,30 wspólna herbatka.

o 19 Klub Tow. „Ariston". Schadzka u p. Koniecznego, Masztalarska 2.

Wykłady — Odczyty.

Jutro o 20 Odczyt p. inż. Nowakowskiego na temat: „Z pobytu w Chinach" w Biblj. Uniw.

Różne:

Jutro o 20 Akad. Koło Łodzian. Reunion w Belwederze.

Akad. Koło Krakowian i Lwowian. Bal w białej sali Bazaru.

ZEBRANIA, ZJAZDY

—* **Związek Adwokatów.** Zwyczajne walne zgromadzenie Związku Adwokatów Polskich, oddział w Poznaniu odbędzie się dnia 19 bm. o godzinie 15 na sali marmurowej hotelu Bazar. Na porządku obrad: sprawozdanie zarządu i przewodniczącego sądu koleżeńskiego, wybory, referaty delegatów innych oddziałów Związku. Gdyby zgromadzenie to nie mogło się odbyć z braku wymaganej statutowo ilości członków, odbędzie się pół godziny później powtórne zgromadzenie, którego uchwały będą prawomocne bez względu na ilość obecnych.

—* **Polskie Tow. Krajoznawcze.** W czwartek, 24 bm. o godz. 20 odbędzie się na sali 17 U. P. Coll. Min. doroczne walne zebranie, poprzedzone odczytem p. Wład. Deszczki, asyst. U. P. o Argentynie (z przezroczami).

—* **Akademickie Koło Misyjne** zawiadamia swych członków, że zebranie ogólnoe z referatem ks. doc. dr. Kowalskiego p. t „Racja bytu idei misyjnej" odbędzie się dnia 17 bm. wiecz. o godz. 8 w 18 sali Coll. Minus. — Sekretarz Bernard Chrzanowski.

WYKŁADY

—* **Baczność członkowie S. P. P.** W dn. 16 bm. o godz. 8 wieczorem na sali Bibljoteki Uniwersyteckiej przy ul. Fr. Ratajczaka nr 4-6 wygłosi odczyt p inż. Nowakowski pt.: „Z pobytu w Chinach". Ze względu na aktualność tegoż odczytu prosimy wszystkich członków jak również i sympatyków o jak najliczniejsze wzięcie udziału. Wstęp dla członków na odczyt wolny. Zarząd.

—* **Działalność polskiej młodzieży akademickiej na terenie międzynarodowym".** Z inicjatywy Akad. Stowarzyszenia Ligi Narodów, w środę 16 bm. o godz. 20,15 w sali 20 Uniw wygłosi odczyt pod powyższym tytułem p Jan Krzywda-Pożaryski, kierownik wydziału zagranicznego Związku Narodowego Polskiej Młodzieży Akadewickiej, wiceprezes Międzynarodowej Federacji Uniwersyteckiej Stowarzyszeń dla Ligi Narodów bawiący dziś w Poznaniu w przejeździe z zagranicy do Warszawy. — Wstęp na odczyt wolny dla wszystkich.

WIECZORY, KONCERTY

—* **Zabawa karnawałowa.** Tow. Restauratorów na m. Poznań i okolicę urządza zabawę karnawałową dnia 15 bm. w salach ogrodu zoologicznego. Program wielce urozmaicony; dwie orkiestry.

KOMUNIKATY RÓŻNE

—* **Powstańcy i Wojacy I Okręgu.** Towarzystwa miejscowe stawią się w środę, 16 bm. o godz. 8,15 wieczorem przy ul. Wały Batorego (zachodnia strona Zamku) celem tworzenia szpaleru razem z wojskiem i towarzystwami, zatwierdzonemi przez M S. Wojsk.

—* **Ku uwadze pp. handlarzy bydła.** Miejski Urząd Policyjny komunikuje: Stwierdzono, że jedną z głównych przyczyn rozszerzenia się zaraz zwierzęcych, a w szczególności zarazy pryszczycy, jest nieprowadzenie wzgl. niedbałe prowadzenie książek ewidencyjnych przez niektórych handlarzy zwierząt. W tych warunkach ujawnianie źródła zarazy nastręcza odn. władzom wielkie trudności, a niejednokrotnie wogóle uniemożliwia.

Wobec powyższego przypomina się postanowienie par. 20—23 pr. przepr. wyk. do ustawy pomorowej z dnia 1 maja 1912 r., mocą których handlarze zwierząt obowiązani są do przepisowego prowadzenia książek przez prowadzenie dokładnej ewidencji wszystkich znajdujących się w ich posiadaniu koni, bydła rogatego i świń.

Wzywa się zatem wszystkich handlarzy koni, bydła rogatego i świń do bezzwłocznego zaopatrzenia się w odnośne książki ewidencyjne i ich wzorowego prowadzenia według wyżej wymienionych przepisów. Organy Pol. Państw. otrzymały polecenie przy każdej nadarzającej się sposobności żądać okazania tych książek celem sprawdzenia sposobu ich prowadzenia. Powyższe książki są do nabycia w Drukarni Państwowej w Poznaniu przy ul. Skarbowej 3 w cenie po 3 i 4 złote.

—* **W celu uniknięcia nieporozumień** — donosi nam Miejski Urząd Policyjny — pomiędzy władzą wojskową a właścicielami gruntów, względnie osobami które na danych gruntach dzierżawią polowania, przypomina się iż par. 28 ustęp 2 i 3 pruskiej ustawy łowieckiej z dnia 15. 7. 1907 r. obowiązującej narazie nadal w tut. województwie zakazuje wykonanie polowanoia bronią palną na zewnątrz warowni, w pewnej odległości nie przekraczającej 300 kroków tj. t zw. rejonie myśliwskim którego pukty graniczne naokoło wszystkich poszczególnych warowni są oznaczone żelaznymi palikami w wysokości 150 do 2,50 m ponad poziomem ziemi. Osoby, niestosujące się do powyższego zakazu będą ścigane sądownie.

—* **Wysprzedaże inwenturowe i sezonowe.** Izba Przem .Handl. w Poznaniu podaje do wiadomości zainteresowanym, że wysprzedaże inwenturowe czy sezonowe mogą się odbywać tylko w pewnych terminach określonych, a mianowicie inwenturowe od 1 stycznia do 15 lutego, sezonowe zaś od 1 lipca do 15 sierpnia.

—* **Związek Fabrykantów** podaje do wiadomości członkom i interesentom, że biura swoje jak również i wydawnictwo „Życie Gospodarcze" przeniósł na ul. Rzeczypospolitej 1 II p Wszystką więc korespondencję należy przysyłać pod wyżej wymienionym adresem.

KRONIKA MIEJSCOWA

—* **Nowe przedsiębiorstwo.** Znane powszechnie renomowane przedsiębiorstwo pod firmą „Centralny Dom Tapet" w Poznaniu, mieszczące się przy Starym Rynku 89, rozwinęło się z drobnych zaczątków, dzięki zabiegliwości i rzutkości kupieckiej jego właścicieli pp. Koczorowskiego i Borowicza, do tej miary, że okazała się potrzeba poważniejszego rozszerzenia dotychczasowych lokali magazynowych. W tym celu właściciele firmy otworzyli przy ul Gwarnej 19 (wprost ul. 27 Grudnia) drugi skład który stanowić będzie centralę przedsiębiorstwa. Uroczyste jej otwarcie i poświęcenie odbyło się w sobotę w obecności niezwykle licznie zgromadzonych przedstawicieli przemysłu i kupiectwa, instytucyj bankowych, prasy i zaproszonych gości. Po uprzedniem nabożeństwie w kościele św. Wojciecha na intencję przedsiębiorstwa dokonał aktu poświęcenia po okolicznościowem przemówieniu ks. prob. Putz od św. Wojciecha.

Z zadowoleniem podnieść należy, że wykonanie całego wewnętrznego urządzenia nowego przedsiębiorstwa zlecili właściciele firmy wyłącznie polskim, miejscowym przedsiębiorcom. I tak przebudowę wnętrza przeprowadził budowniczy p. Szyperski, prace malarsko-dekoracyjne znany zaszczytnie zakład malarski artystyczno-dekoracyjny p. Wremba, instalację zakład instalacyjny p. Waligórskiego, dopełniło zaś prace tych wewnętrzna dekoracja wykonana przez zakład tapicerski p. Żurawskiego.

Na uroczystości poświęcenia zebrano drogą składki 102.85 zł, które przeznaczono na ubogich Tow. Konferencji Pań św. Wincentego a Paulo paraf. św. Wojciecha.

—* **Warta wzbiera znowu** — wprawdzie powoli, ale stale. Wodostan wynosił w Poznaniu: w niedzielę 2,17, w poniedziałek 2,19, we wtorek 15 bm. 2,21.

—* **Wyjaśnienie.** Dziewczyna, o której pisaliśmy, że 13 grudnia 1926 r. oddaliła się z domu rodzicielskiego z Jastrzębnika pow. Nowy-Tomyśl wybierając się do krewnych w Poznaniu nazywa się Pompałówna Elżbieta nie jak poprzednio podano Pompówna. (z)

— * **Jeszcze jeden bezdomny i bezimienny.** W drugiej połowie stycznia, jak już donosiliśmy, przytrzymano w Poznaniu około 22-letniego człowieka bez legitymacji. Mimo dużego upływu czasu śledztwa policyjnego, ogłoszeń w dziennikach i podania fotografji, identyczności osobnika, który mówi, że nazywa się Władysław Rybak, nie zdołano ustalić. Choć naogół zachowuje się on normalnie, ten rzekomy zanik pamięci nasuwa podejrzenie, że ma „coś" na sumieniu. Z tego powodu Rybaka zatrzymano w areszcie. Jeżeli w najbliższych dniach stwierdzenie jego identyczności nie powiedzie się, natenczas zostanie on odstawiony do dyspozycji Starostwa Krajowego, pod którego zarządem są zakłady wychowawcze. Rów-

* **Tow. Wioślarzy Polonja T. z.** Zebranie informacyjne z powodu rocznego walnego zebrania odbędzie się w piątek, dnia 18. 2. o godz. 8-mej w Cukierni Warszawskiej, ul. Podgórna 4, na które zaprasza wszystkich członków Stefan Pawlak. Pw 5636-7,19

Dzisiaj w Kinie

Apollo: „Panie z krótkiemi włosami".
Colosseum: „Buster bokserem".
Odeon: „Kobieta i bat" oraz trzecia lekcja Charlestona.
Muza: „Żywcem pogrzebani", z uroczą Corinne Griffith.
Pałacowy: „Pani nie chce dzieci".
Renaissance: „Samotne żony". Nad program „Dziennik Pathé".
Unja: „Pat i Patachon jako biali kominiarze".

Przypominamy naszym czytelnikom pocztowym, że **przedpłatę na marzec 1927 na „Kurjer Poznański"** przyjmują wszystkie urzędy pocztowe w całej Polsce

tylko do 25 b. m. włącznie.

Kto zamówienie później uskuteczni, nie odbierze pierwszych egzemplarzy w marcu. Jeśli chodzenie na pocztę sprawia trudności, można powiadomić piśmiennie najbliższy urząd pocztowy o zamiarze zaabonowania „Kurjera Poznańskiego", na skutek czego zgłosi się listowy, zamówienie odbierze i przedpłatę **4,36 zł** zainkasuje. Tam gdzie listowi przesyłek pocztowych nie doręczają, trzeba z odnowieniem przedpłaty zwrócić się osobiście do najbliższego urzędu pocztow., koniecznie w przepisanym terminie a mianowicie najpóźniej do 25 bm. włącznie. Również tych wszystkich abonentów naszych z innych dzielnic, którzy zamawiają „Kurjera Poznańskiego" wprost w ekspedycji naszej, prosimy o wczesne przekazanie przedpłaty na grudzień (4,26 zł) na konto nasze w P. K. O. w Poznaniu nr. 200 149 W posiadaniu należności musimy być najpóźniej dnia 25 bm., byśmy mogli przekazanie gazety w przepisanym terminie uskutecznić.

niez uzyska zapewne papiery legitymacyjne. (k)

—° **W 14 dniu walk francuskich w cyrku** Saturski pokonał Schoppego w 1 m. 20 s., a Jaago załatwił się ze zwinnym Petersenem rzutem z ramienia w 18 m. Walka Gierikowskiego z Meierhausem nie dała wyniku, a spotkanie Loewe—Grikis musiano przerwać po 20 min. ze względu na brutalność zapaśników.

—° **Z targu.** 14. b. m. na pl. Sapieżyńskim płacono: za nabiał: 1 kg masła wiejskiego 5,20—560 zł; masła mleczarskiego 6—6,40 zł; twarogu 1—1.40 zł; 1 mendel jaj 2,00—2,40 zł; 1 litr śmietany 2—2,40 zł; 1 litr mleka pełnego 32—34 gr; mięsa: 1 kg słoniny świeżej 3.40—3,60 zł, słoniny wędzonej 4—4,20 zł; wieprzowiny 3—3,60 zł; wołowiny 2,60—3,40 zł; cielęciny 2—2,60 zł; skopowiny 2—2.60 zł; koziny 1,60 zł; smalcu 5,00—5,20 zł; drób i dziczyzna: gęś 12—16 zł; kaczkę 4—8 zł; kurę 3—5 zł; parę gołębi 2 zł; zająca 9—13 zł; ryby: 1 kg karpia 5—5,40 zł; 1 kg lina 5—6 zł; 1 kg sandacza 6—7 zł; śniętego 4 zł; szczupaka 3—4,60 zł; okonia 3,00—3,40 zł; karasia 2—3 zł; leszcza 1.60 do 2,80 zł. 1 kg białych ryb 1.20—2.00 zł; jarzyny: 1 kg marchwi, buraków, brukwi 20 gr; ziemniaków 12 gr; szablu, grochu, fasoli 0,80—1.20 zł; cebuli 40—60 gr; 1 kg kapusty białej 60—70 gr; modrej 70—80 gr; 1 kg jarmużu 40—50 gr; brukselki 1.00 do 1.20 zł; owoce: 1 kg jabłek 1—2 zł; różne: 1 kg chleba 45—50 gr; 1 litr oleju 3—3.20 zł; 1 kg świeżych śledzi 0.50—1.20 zł. — Targ dzisiejszy mało ożywiony. Ceny bez zmiany.

KRONIKA POLICYJNA

—° **W nocy na 14 włamał** się niewyśledzony narazie sprawca do sklepu p. Tomczaka przy ul Fabrycznej 35 skąd skradł 3 „golfy" łącznej wartości 120 zł. (z)

—° **Gotówkę 15,30 zł.** odzyskać można z 5 komisarjatu, odebraną chłopcom, którzy skradli ją z kosza ulokowanego na wozie stojącego przy Tamie Garbarskiej. (z)

—° **Tajemniczy trup w rowie.** Dnia 30 stycznia br. w przydrożnym rowie nad Notecią w pobliżu Czarnkowa leżały zwłoki płci żeńskiej, przy których nie było żadnych dowodów osobistych, ani dokumentów, tak, że dotychczas jeszcze je nie zidentyfikowano. Znaleziono jedynie tzw. „tajemnicę różańcową" w niebieskiej oprawie z napisem „A Dolna", pozatem książkę do nabożeństwa „Anioł Stróż", oraz parę brązowych damskich rękawiczek z podszewką, różaniec i chusteczkę z monogramem „B". Denatka jest ciemno blondynką o twarzy owalnej wzrostu około 1,58 m. Pozatem brak lewego oka, a w górnej szczęce 4 przednich zębów. Ubrana była w czarny żakiet, 3 spódnice, jedna ciemna w liljowe pasy, druga zielona, trzecia zaś brązowa w czarne pasy. Pozatem w stanik wyrobu swojskiego, bluzkę białą barchanową, także koszulę i majtki trykotowe naprawiane na kolanach. Wszelkie informacje mogące przyczynić się do wyświetlenia tajemniczej sprawy kierować należy do Komendy Powiatowej w Chodzieży. (z)

Z WIELKOPOLSKI

—° **Trzemeszno.** (Bal akademicki). Związek byłych uczniów gimn. państwowego w Trzemesznie urządza dnia 26 bm. na sali p. Schneider'a swój doroczny bal pod protektoratem członków-senjorów. Obowiązki gospodyń i gospodarzy przyjęły osoby z pośród miejscowej oraz okolicznej inteligencji. Bal zapowiada się wspaniale, choćby ze względu na to, że obywatelstwo sympatyzuje z gronem naszych akademików.

— (Napady). Na powracającego późną godziną do domu m. kowalskiego K napadł przy szosie Orchowskiej jakiś opryszek i zadał mu laską silny cios w głowę Zanim K. zorjentował się w sytuacji niegodziwiec znikł w ciemnościach. Stan rannego jest dość poważny, lecz nie groźny. Napad popełniono przypuszczalnie ze zemsty, a nie w celach rabunkowych, o czem dobitnie świadczy fakt, że ów osobnik po zadaniu ciosu zbiegł.

W nocy z 11 na 12 bm. napadło trzech uzbrojonych w łaski ludzi na robotnika Kempińskiego, który jako stróż przy sieciach rybaka p. Krzanowskiego pozostał nad jeziorem popielewskiem. Rabusie prawdopodobnie chcieli zabrać sieci, lecz spotkało ich fiasco. K. miał ze sobą broń palną i paru wystrzałami spłoszył zbyt odważnych amatorów cudzej własności.

— (Wieczorki taneczne). Miejscowe Bractwo Strzeleckie urządziło dnia 13 bm. w lokalu p. Rydiewicza wieczorek dla swych członków. Bawiono się wesoło w zamkniętem kółku. Tamże odbędzie się też dnia 26 bm. jako ostatni w karnawale wieczorek taneczny Koła śpiewackiego. (kor.)

—° **Chodzież.** (Akademja Kasprowiczowska). Siłami grona nauczycielskiego i młodzieży gimnazjalnej odbyła się tu w dniu 10 bm. wieczornica ku czci Jana Kasprowicza. Była ona urządzona na skutek wezwania Komitetu Kaspr. w Poznaniu, które — jak się należało spodziewać, znalazło natychmiastowy oddźwięk w gronie naucz. tut. gimnazjum. Działalność grona nie zamyka się tylko w murach zakładu, ale promieniuje na cały nasz kresowy gród. Dowodem istnienie orkiestry smyczkowej, zorganizowanej od trzech lat przez prof. p. Laureckiego która nie odmawia nigdy swego udziału w uroczystościach narodowych lub wieczornicach dobroczynnych. Dowodem wydajna praca oświatowa poza szkołą jak wykłady popularne prof. M. Gołąba, praca TCL., którego kierownikami są ks. prof. Theinert i E. Krutki, dowodem czynna współpraca grona nauczycielsk. w Kole Miłośników Sceny oraz żywy udział w działalności ruchliwego tow. sportowego „Noteć". Na program wieczornicy złożyły się: przemówienie na temat „Duch poezji Kasprowicza" prof. M. Gołąba, występ orkiestry gimn., śpiew solowy ucznia 7 kl. gimn. „Ave Maria" — Gounoda, z towarzyszeniem orkiestry, śpiew chóru gimn. pod batutą p. E. Krutkiego, deklamacje utworów Kasprowicza, wygłoszone przez ucznia i uczenicę gimn. Moralny sukces wieczornicy bardzo dodatni. Nastrój wśród uczestników, którzy wypełnili szczelnie salę Hotelu Kościuszki, bardzo podniosły. Czysty zysk przeznaczono na grobowiec Kasprowicza i wykupno Harendy. (ms)

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożyli w dalszym ciągu:

Na chleb św. Antoniego: E. R. z podziękowaniem 1 zł., N. N. z podziękowaniem za odebrane łaski i prośbę o dalsze 100 zł. Razem z poprzednio kwitowanemi 145,50 złotych.

Na pomnik Serca Jezusowego: S. M z Obornik z prośbą o opiekę 5 zł., J. M. 10 zł., E. R. 2 zł., St. D. z podziękowaniem za odebrane łaski i prośbę w pewnej potrzebie 2 zł., N. N. Środa z gorącą prośbą o zdrowie 2 zł., J. A Środa z podziękowaniem za odzyskane zdrowie dziecka i prośbę o dalsze 10 zł. Razem z poprzednio kwitowanemi 213,20 zł.

Na budowę kaplicy SS .Karmelitanek: 230,50 zł. wypłaciliśmy 10. 2. 1927. Na nowo złożyli: Z. Z z prośbą o pomoc i opiekę św. Teresy 5 zł.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO.

Zgony:

Dnia 10. 2. 27 r. zgłoszono: Franciszek Sierocki, rob. 34 l., Antonina Białecka z d. Kubala 37 l., Joanna Gołaś 11 m., Adam Medyński, pom. handl. 19 l., Marja Królik, kasjerka 17 l., Witold Kasperski, 2 d.

Dn. 12. 2. 27 r. zgłoszono: Stefan Ciesielski 3 l. 5 m. 9 dni, Brunhilda Puzowska, bez zawodu 21 l., Łucjan Drzewiecki 1 r. 1 m. 2 dni, Karolina Neustadt z d. nie znana, wdowa 71 l., Urszula Maciejewska 3 l. 5 m. 3 dni, Jan Lunowski, rob. 51 l., Ewa Płóciennik z d. Keck 72 l., Marta Śmiłowka, uczennica szkolna 8 l., Władysław Królikowski, rob. 24 l., Antonina Gazecka z d. Kaszubiak 77 l. ,Marja Owsińska z d Waligórska 60 l., Kazimierz Kropacz 1 m. 17 dni, Szczepan Bukowski 2 m.

RADJO

Programy radjofoniczne

(Czas środkowo europejski.)

Środa, 16. II.

Warszawa (1111 m) godz. 15 komunikaty: gospodarczy i meteorologiczny; godzina 16,45 program dla dzieci; godz. 17,15 koncert popołudn. — Część I. 1. a) Chr. Bach: Uwertura „Jubel" op. 66, b) Beethoven: Ecossaises, — wykona orkiestra. 2. a) J. S. Bach: Arja, b) Beethoven-Burmester: Menuet F-dur — odegra p. L. Dworakowski. 3. a) Haydn: Romans z symfonji „La Reine", b) Haydn: „Rondo all Ongarese" — wykona orkiestra. — Część II. 4. a) Ch. M. Widor: Serenada, b) Halévy: Muzyka baletowa z op. „Żydówka" — wykona orkiestra. 5. Vieuxtemps: Ballada i ponolez — wykona p. Leopold Dworakowski. Godz 19 „Skrzynka Pocztowa"; godz 19,30 komunikat rolniczy; godz. 19,45 odczyt p. t. „Sport jako czynnik wychowania społecznego" (p. Józef Włodarkiewicz); godz. 20,10 koncert muzyki lekkiej; godz 22 sygnał czasu. — Komunikaty prasowe; godz. 22,30 muzyka taneczna.

Paryż (1750 m) godz 21,45 koncert.

Paryż (458 m) godz. 12 i 16,45 wykłady naukowe z Sorbony i Collège de France.

Tuluza (389 m) godz. 21,30 „Muszkieterzy w klasztorze", opera kom. Vernay'a.

Rzym (449 m) godz. 20,45 koncert.

Londyn (361,4 i 1600 m) godz. 19,45 koncert organowy; godz. 21,45 koncert orkiestralny; godz. 22 transm. mowy premjera z hotelu Victoria.

Wiedeń (517,2 m) godz. 20,05 fragmenty operowe (z „Carmen", „Samsona i Dalili", „Proroka").

Praga (348,9 m) godz. 20,08 muzyka lekka.

Berlin (483,9 m) godz. 21 muzyka dawna (Ariosti, Bach, Stamitz, Byrd i Händel).

Koenigswusterhausen (1250 m) godzina 16,30 lekcja angielskiego (kurs wyższy); godz. 18 wykład „Rachunek w technice"; godz. 18.30 lekcja ang. (k. niższy); godz. 20,30 transmisja z Hamburga.

Wrocław (322,6 m) godz. 20,15 wieczór rozmaitości.

Hamburg (394,7 i 1250 m) godz. 20,30 koncert ludowy.

Langenberg (468,8 m) godz. 20,15 koncert popularny.

Stutgart (379,7 m) godz. 20 „Fatmé", opera komiczna Flotowa.

Wyszedł z druku nr. 2 miesięcznika

„RADJO POLSKIE"

Do nabycia wszędzie. Po 5606-8,347

Administracja: Poznań, ulica 27 Grudnia 2.

Cena poj. egzempl. zł 1.—

Prenumerata roczna 10.— zł, półroczna 5,50

TEATRY

—° **Z Teatru Wielkiego.** Dziś we wtorek operetka Zellera „Sztygar" W środę 16 bm pod kierunkiem dyr. Stermicza premjera opery Giordana „Uczta Szyderców" z pp. Cywińską, Czarneckim i Karpackim w głównych partjach, reżyser p. Czarnecki. W czwartek 17 bm uroczyste przedstawienie, które zaszczyci swoją obecnością Pan Prezydent Państwa, dana będzie opera Wallek-Walewskiego „Pomsta Jontkowa" z pp. Cywińską, Marynowicz, Roesslerówną, Karpackim, Prawdzicem, Zatheyem i Zawrockim, kapelmistrz p. Wojciechowski. W piątek 18 bm po cenach zniżonych opera Verdi'ego „Aida".

Koncert symfoniczny, który odbędzie się w niedzielę 20 bm. o 12 w południe wywołał żywe zainteresowanie ze względu na dobór programu, jakoteż solistę koncertu, którym będzie znakomity pianista Wiktor Łabuński, koncert wykona orkiestra Teatru Wielkiego pod batutą dyr. Stermicza.

Jutrzejsza premjera w Operze zapowiada się nadzwyczajnie. Dramatyczna treść trzymająca widza w ciągłem napięciu i doskonale dostosowana muzyka Giordana stanowią całość jednej z najciekawszych oper ostatniej doby jaką jest „Uczta Szyderców". Dyr. Stermicz i reżyser Czarnecki opracowali drobiazgowo każdy szczegół. Opera ta ukaże się w doskonałem tłumaczeniu Kaźmierza Czarneckiego.

—° **Z Teatru Polskiego.** Przepyszna w swym niezrównanym dowcipie, kapitalnym rysunku figur i doborze arcyucieszych sytuacji komedja Verneuil'a i Berr'a „Mecenas Bolbec i jego mąż" odegraną będzie dzisiaj w Teatrze Polskim. W rolach głównych pp. Grabowska, Chmielewski (role tytułowe) Bratkiewicz i Zasempianka. — W środę arcywesoła krotochwila Zdzisława Marynowskiego „Samolot SP. 13", zdobywająca sobie wciąż wzrastające powodzenie swą pełną pogody akcją i wyborną grą całego zespołu z pp. Biesiadecką, Sachnowską, Ludwiżanką, Bogusławskim, Gantkowskim, Godlewskim, Nowackim, Noskowskim, Opieńskim Przystańskim i przemiłym proboszczem — Ryllem, na czele pełnego werwy zespołu.

—° **Teatr Nowy** w dalszym ciągu bawi wybredną publiczność poznańską doskonałą farsą Jennyego pt. „Mąż z loterji". Entuzjastyczne zachowanie się publiczności na pierwszych trzech przedstawieniach oraz gromkie oklaski które raz po raz przerywają akcję, prowadzoną w doskonałem brawurowem tempie, każą przypuszczać że „Mąż z loterji" wypełniać będzie przez długi szereg wieczorów sale Teatru Nowego. Świetna w typie, p. Helena Czarnecka, jako Mis. Payton, przemiła, pełna sentymentu matczynego p. Trojanowska, w roli pani Wrigght oraz niefrasobliwa beztroska lekkomyślność Warneckiego w roli Jack'a zachwycają publiczność. Jutro, „Mąż z loterji".

„Cudotwórca" sensacyjna sztuka Croiseta i de Piersa, ciesząca się tak wybitnem powodzeniem ukaże się raz jeszcze w czwartek wieczór, w doskonałej premjerowej obsadzie. Dla związków, stowarzyczeń itd. Dyrekcja Teatru Nowego udziela na to przedstawienie specjalnych zniżek, po które można się zgłosić do kanc. teatr. codziennie, do czwartku włącznie, od godz. 11 do 14.

* * *

Koncert beethovenowski Gertrudy Konatkowskiej, który jak donosiliśmy odbędzie się w dniu 17 lutego w sali Domu Ewangelickiego, wzbudził ogromne zainteresowanie tak ze względu na osobę koncertantki jak i dobór programu, który z ilustruje twórczość fortepianową Beethovena trzech okresów. Z wielkich form usłyszymy Sonatę op. 27, nr. 1 „Quasi una Fantasia" oraz Sonatę Waldsteinowską. Z drobnych utworów subtelne rondo G-dur, dwa walce i Eccosaites. Pierwsza ta uroczystość beethovenowska zgromadzi niewątpliwie wszystkich wielbicieli Beethovena w sali koncertowej. Bilety po cenach przystępnych u p. Szrejbrowskiego, ul. Gwarna 20. zw 8716

—° **Koncert VASY PRIHODY w Poznaniu.** VASA PRIHODA, najznakomitszy dziś skrzypek świata, przez wszechświatową krytykę określony jednomyślnie jako „PAGANINI redivivus" po dwuletnich przeszło staraniach za olbrzymiem honorarjum pozyskany na jedyny koncert w Poznaniu — wystąpi w naszem mieście we **wtorek 22 lutego w Auli Uniwersytetu.** Będzie to pierwszy występ artysty w Poznaniu. Od czterech lat nazwisko PRIHODA jest głośne, a każdorazowy koncert jego jest niebywałą sensacją artystyczną. I oto jesteśmy świadkami jedynego w swoim rodzaju muzycznego fenomenu, pisze po koncercie w Berlinie jeden z najpoważniejszych tamtejszych krytyków o Prihodzie a to zdanie jest chyba największą reklamą. Pomimo fantastycznego honorarjum, jakie pobiera PRIHODA starano się na koncert genjalnego artysty ustanowić ceny możliwie przystępne. Sprzedaż biletów w cenie od 3 do 10 zł. rozpoczyna się już w składzie cygar p. Szrejbrowskiego, ul. Gwarna 20, tel. 56—38. zw 8680

—° **Dziś we wtorek o godz. 8 w Domu Ewangelickim pierwszy koncert słynnego chóru ukraińskiego** pod batutą dyr. Piotra Jewsianowskiego. Program koncertu urozmaicony i piękny obejmuje szereg najpiękniejszych pieśni ludowych, dumek, kolęd i romansów. Zainteresowanie koncertem chóru ukraińskiego, który w naszem mieście posiada wielu zwolenników i entuzjastów, wyjątkowe, tem bardziej, że będą to nieodwołalnie dwa ostatnie występy znakomitego chóru w Polsce, który niebawem wyjeżdża na dwuletnie tournée artystyczne zagranicę. Jutro, w środę — drugi i ostatni pożegnalny występ chóru ukraińskiego. Sprzedaż biletów w składzie cygar p. Szrejbrowskiego, ul. Gwarna, a od godziny 6,30 wieczorem przy kasie w Domu Ewangelickim.

zp 8589

Teatr Wielki

DZIŚ: „SZTYGAR", operetka Zellera.

Środa, 16. 2. „Uczta szyderców", opera Giordana (premjera).
Czwartek, 17. 2. „Pomsta Jontkowa", opera Wallek-Walewskiego (uroczyste przedstawienie.
Piątek. 18 2 „Aida" opera Verdi'ego (ceny zniżone)
Sobota. 19. 2. „Uczta szyderców", opera Giordana.
Niedziela, 20 2. o godz 12 w poł. Koncert symfoniczny z udziałem Wiktora Łabuńskiego· wieczorem o 7,30 „Sztygar", operetka Zellera
Poniedziałek 21. 2 „Don Juan", opera Mozarta (gość wyst. J. Romejki).

Początek o godzinie 7.30 wieczorem.

Teatr Polski.

DZIŚ: „MECENAS BOLBEC I JEGO MĄŻ".

Środa, 16. 2.: „Samolot SP. 13".
Czwartek, 17. 2. „Mecenas Bolbec i jego mąż".
Piątek, 18. 2: „Samolot SP. 13".
Sobota, 19. 2.: „Mecenas Bolbec i jego mąż".
Niedziela, 20 2. o 3: „Tajemnica powodzenia" (ceny zniżone); — o 7 i pół „Samolot SP. 13".
Poniedziałek, 21. 2. „Mecenas Bolbec i jego mąż".

Początek o godzinie 7.30 wieczorem.

Bilety poprzednio do nabycia w kasie teatralnej (Teatr Polski), ul 27 Grudnia.

Teatr Nowy

DZIŚ: „MĄŻ Z LOTERJI".

Środa. „Mąż z loterji"
Czwartek. „Cudotwórca".

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. F. Zygarłowskiego (narożnik ulic 27 Grudnia i Gwarnej).

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Towarzystwo Historyczne, oddział poznański, urządza w dn. 16 lutego rb. o godz. 6 wieczorem w seminarjum historycznem uniwersyteckiem (Zamek, parter) posiedzenie naukowe, na którem wygłosi odczyt p. dr. Zygmunt Wojciechowski o „Ustroju politycznym ziem polskich w czasach przedpiastowskich".

Towarzystwo Nauk Lekarskich w Wilnie odbyło zwyczajne posiedzenie z następującym porządkiem dziennym: 1) dr. Józef Kucharski — pokaz chorych z oddziału chirurgicznego Szpitala Św. Jakóba, 2) dr. J. Hurynowicz — Wpływ insuliny na układ nerwowy wegetatywny, 3) dr. B. Dylewski z Kliniki Otolaryngologicznej U. S. B.. — pokaz przyrządu własnego pomysłu dla ustalenia głowy przy operacjach.

SLAWISTYKA

Slovansky Prehled. Praga 1926, nr. 10. — Ukazał się grudniowy zeszyt znanego miesięcznika praskiego, poświęconego sprawom słowiańskim. Wśród artykułów znajdujemy dalszy ciąg pracy Janouska: „Polska a wojna światowa", artykuł J. Krala o zorganizowaniu studjum geografji ziem słowiańskich, M. Krejcmara o „Literaturze łużycko - serbskiej w r. 1925", oraz rzecz H. Boczkowskiego o terytorjum ukraińskiem i liczbie Ukraińców według S. Rudnickiego. Cyfry, które przytacza autor, należałoby zestawić i porównać ze statystyką polską; porównanie wyników obliczeń byłoby niewątpliwie pouczające i umożliwiłoby zajęcie rzeczowego stanowiska wobec przytoczonej pracy. W dziale recenzyj omówiono szereg nowszych wydawnictw, a wśród nich „Almanach polonais", przyczem uwydatniono zalety tej książki informacyjnej. W dziale poświęconym teatrologji, jest artykuł B. Vydry o teatrach polskich, podający przegląd sztuk wystawionych w ostatnim sezonie. (dr. s. w.)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

„Dom Sztuki". Piszą nam ze Lwowa: Wystaw z „Domu Sztuki" cieszą się zasłużonym sukcesem, a zawdzięczamy je niezwykłej na nasze czasy inicjatywie i ofiarności jednostki. Wybudował mianowicie „Dom Sztuki", mieszczący się w podwórzu Hotelu Europejskiego, więc w centrum miasta, kupiec lwowski p. Antoni Uwiera. Fakt to godny zanotowania i w Polsce bodaj że dotąd niespotykany, zwłaszcza po wojnie, aby „człowiek interesu" wkładał pieniądze w kulturę, chociaż wie, że nigdy mu się nie wrócą i chociaż tak samo dobrze wie, że budując dancing, kino lub inny podobny zakład, miałby sute zyski. Tak pojmowana rola partycjatu mieszczańskiego w życiu kulturalnem jest na nieszczęście rzadkością, a przecież na patrycjacie naszym cięży obowiązek popierania kultury. Przykład, jaki dał p. Antoni Uwiera, jest godzien zanotowania — no i naśladowania przedewszystkiem. (p)

Regulacja placu Teatralnego w Warszawie planowana jest w najbliższym czasie. Magistrat powołał do opracowania odnośnych planów, w terminie do 15 maja dwóch laureatów konkursu na uregulowanie pl. Saskiego pp. Jawornickiego i Sosnowskiego, nadto pp. prof. Lalewicza, Tołwińksiego Jankowskiego i Lilpopa.

Wystawa sztuki polskiej w Pradze projektowana jest na jesień. Przewidziane jest wystawienie około 250 obrazów i rzeźb. (p)

POLONICA WŁOSKIE

Z. Krasiński i E. Branicka. Nasz korespondent rzymski (P.) pisze nam: Pani Nucci, obecnie lektorka języka włoskiego w Uniw. Jagiell. — pracuje oddawna nad twórczością Krasińskiego. W lecie r. 1926 ogłosiła ciekawy artykuł na podstawie listów pisanych prez żonę poety do jego ojca, generała W. Krasińskiego. Autorka studjowała pilnie te listy przechowywane w rękopisach Bibl. Krasińskich i w świetle tych listów, pisanych od 1849 do 1858, przedstawiła ostatnie lata poety. Listy te stanowią cenny materjał biograficzny. Artykuł został wydany w osobnej odbitce p. t. Nelly Nucci „Gli ultimianni di un poeta attraverso le lettetre d'una donna" S. Krasiński ed E. Branicka), Roma, 1926, str. 9. (P.)

MUZYKA

„Eljasz" Mendelsohna w Krakowie. Ruchliwe Towarzystwo oratoryjne w Krakowie wykonało w tych dniach słynnne oratorjum Mendelsohna „Eljasz". Mimo stosunkowo skromnych środków — zamiast kompletu orkiestry tylko kwintet smyczkowy i organy — rzecz wykonano starannie pod doświadczoną dyrekcją p. Barańskiego. Liczne partje solowe znalazły wykonawców w osobach pp. Woźniakównej, Sękarównej, Lachman - Milewskiej i Szczepańskiej. Eljasza śpiewał p. Mossakowski, baryton Opery warszawskiej, partję tenorową objął p. Stępniowski. (z)

Koncert kompozytorski Feliksa Nowowiejskiego odbędzie się, jak nas inofrmują, w dniu 20 bm. w Gdańsku. Pod batutą kompozytora wykonany zostanie jego „Testament Bolesława Chrobrego" na chór i orkiestrę do słów Edwarda Ligockiego.(z)

Opowieść o Chopinie. W „Revue de deux mondes" rozpoczęto druk obszerniejszej pracy o Fr. Chopinie p. n. „Chopin ou le poetas". Rzecz utrzymana jest w stylu powieści, jak to jest obecnie w modzie we Francji (patrz n. p. znakomita książka Maewoisa: „Ariel ou la vie de Shelley"). Autor opowiada o dzieciństwie muzyka, pierwszych jego kompozycjach, wyjazdach zagranicę, stosunkach z rodziną. Rzecz zakrojona jest na większą miarę i wyjdzie zapewne w formacie książkowym. Szkic ten wyszedł z pod pióra p. Gny de Pourtales.

Jubileusz konserwatorjum moskiewskiego. W pierwszych dniach marca konserwatorjum moskiewskie obchodzić będzie uroczyście 60 lecie swego założenia Konserwatorjum, założone przez Rubinsteina ma tradycję jednej z najlepszych uczelni muzycznych. Do grona jego profesorów należeli zawsze wybitni kompozytorzy i wirtuozowie, tacy jak: Safonow, Czajkowski, Tanejew, Rachmaninow, Seriabin i inni. W chwili obecnie konserwatorjum liczy 823 uczni. Uczestnicy rosyjscy konkursu chopinowskiego w Warszawie są wychowankami tej uczelni. (z)

VARIA

„Gniazda i gniaździęta". — M. H. Szpyrkówna niegdyś debiutowała i zdobyła sobie uznanie miłą książeczką pod miluchnym tytułem „Będziesz maleńką". Obecnie w powiastkach, zatytułowanych „Gniazda i gniaździęta", zasługę pisarską złączyła ze szlachetnym celem filantropijnym, bo wszystkie te maleńkie nowelki opowiadają nam o doli małych sierotek, przygarniętych przez społeczeństwo i wychowywanych przez warszawskie Towarzystwo Gniazd Sierocych. Dzięki tej instytucji mała Zosia z ochronki wychodzi na sanitarjuszkę, a następnie na „panią porucznikową"; inna jej rówieśniczka, Marysia, która zgubiła rodziców na wojnie, a nawet nie miała nazwiska (bo go nie znała), odnajduje ojca i to... w krainie dolarów! Rzewny sentyment oraz urok legendy cechuje opowiadanie „Scyzoryk Matki Boskiej", kreślące losy małego Antka z Powiśla, który z andrusa, niemal opryszka, wychodzi na człowieka porządnego. Dużo, dużo innych opowiadań, o porzuconych, niemal zdziczałych dzieciach, odhodowanych i ukształconych na ludzi, mieści się w tych książeczkach, licho wprawdzie wydanych, ale przepięknych w stylu i treści. Każda z tych książeczek kosztuje 30 gr., ale warto za nią dać przynajmniej... 5 złotych ofiary na Towarzystwo Gniazd Sierocvch (Warszawa, Leszno 11). (J. Birk.)

PISMA NADESŁANE

Przyjaciel Szkoły dwutygodnik Nauczycielstwa Polskiego. Nr. 3. Treść: dr. Z. Kukulski: Jan Henryk Pestalozzi — dr. T. Grabowski: Jan Kasprowicz. — B. Kubski: O nauczaniu wierszy. — W. Steliga: O pogodę duszy. — Lekcje.

„Roczniki historyczne", organ Tow. Miłośników Historji w Poznaniu pod redakcją Kazimierza Tymienieckiego, Kazimierza Kaczmarczyka i ks. Henryka Likowskiego. Rocznik II. Zeszyt 2 (półrocznik). W Poznaniu. Nakładem Tow. Miłośników Historji 1926.

Nowe dzieło o Byronie

Wydane właśnie studjum o Byronie*) stworzył prof. Dyboski w czasie niewoli w Rosji w r. 1916. Miało się ukazać w r. 1924, w stulecie zgonu poety, lecz ciężkie warunki wydawnicze uniemożliwiły wydanie książki, a tylko jako zapowiedź niniejszego studjum opublikował krakowski „Przegląd Współczesny" świetny szkic syntetyczny prof. Dyboskiego o Byronie.

Potrzebną nam była praca o Byronie oparta o nowe wyniki badań. Setna rocznica jego śmierci wywołała olbrzymią falę publikacyj w językach angielskim, francuskim i włoskim. Niemałą wagę posiadało wydrukowanie dwutomowej korespondencji Byrona — zwłaszcza listy do Lady Melbourne (stanowiące „gros" korespondencji) były szeroko komentowane Polskie studja o Byronie (Spasowicza, Krzemińskiego, Matuszewskiego i Flacha) są dziś niewystarczające — w trzech ostatnich przeważa impresjonizm, a tło epoki romantyzmu angielskiego i związek z nim Byrona rysuje nie niewyraźnie. Najbardziej rozległe wiedzą dzieło (prof. M. Zdziechowskiego: „Byron i jego wiek") traktuje Byrona głównie jako inicjatora pewnych haseł poetyckichi bada echa jego w romantyźmie europejskim. Przy stosowaniu takiej metody całokształt psychiki Byrona nie wychodzi dość plastycznie. Prof. A. Tretiak miał zamiar wydać edycję zbiorową przekładów Byrona ze wstępem prof. Dyboskiego. Wydanie nie doszło do skutku i jako fragment pojawił się w „Bibl. Nar." tom „Powieści poetyckich" Byrona ze wstępem prof. Tretiaka. Niebawem prof. Tretiak wystąpi z obszerną monografją.

Cel swój określa prof. Dyboski we wstępie. „Nie było moim zamiarem" — pisze — „dać tutaj encyklopedyczny zbiór wiadomości o życiu i twórczości Byrona (taki da nam wkrótce prof. A. Tretiak), lecz raczej próbę charakterystyki syntetycznej, by pobudzić licznych u nas wielbicieli do przemyślenia na nowo wielkiej zagadki osobistości poety, co tak potężny wywarł wpływ na naszych największych."

Całość rozplanował autor na osiem przejrzystych rozdziałów, przedstawiających koleje wewnętrzne Byrona od studjów w Cambridge aż do zgonu na greckiej ziemi. Materjał biograficzny, ograniczony do minimum, wysunięto momenty istotne i powiązano je z twórczością. Przez to dała się osięgnąć doskonała jedność, postać Byrona i jego wizerunek duchowy nabierają życia i barwy; analiza utworów dąży do wydobycia rysów najbardziej charakterystycznych, założeń i myśli najbardziej znamiennych, z których niejedne rozprowadzała na swój sposób poezja romantyczna i poromantyczna.

Instynkt życia wysuwa się u Byrona na plan pierwszy. Nie dba on o artystyczne cyzelowanie formy — nie posiada zbyt wiele uznania dla dowolnej gry fantazji. Sztukę swą wspiera na podkładzie wspomnień, autopsji, doświadczenia. „Nie potrafiłbym pisać o niczem bez jakiejś podstawy w osobistem doświadczeniu" spowiada się w liście do Moore'a. Od pozy i afektacji pierwszych poematów zdąża ku szczerości wyrazu w „Kainie" i „Don Juanie". Usuwa się w cień zbyt wyraźnie prononsowana we wczesnych utworach gorycz i pessymizm; przeważać poczyna wzlot do ideałów ogólnoludzkich, do prometeuszowych szarpań się człowieka. „Beppo" zrodzony w wirze weneck. karnawału pokazuje, że Byronowi nie obcą była nuta purytańskiego moralizatorstwa. Ale „Don Juana" — pisze prof. Dyboski — nikt nie nazwie moralizatorskim poematem: bujając po spienionej, grającej barwami tęczy fali jego strof, raczej podziwiamy zwycięską lekkość, z jaką poeta wznosi się nad najsilniej zakorzenione dziedziczne zasady i kpi z najkorniej czczonych fetyszów. A jednak, czyż nie jest znamiennym sam fakt, że przez lata szybkich zmian w otoczeniu, stosunkach, działalności, pośród gęstwiny nowych przedmiotów i czynów poetyckich, istota tak nieobliczalnie kapryśna, jak lord Byron, potrafiła pozostać wierną raz postawionemu tematowi, wciąż do niego powracać i niestrudzenie snuć coraz dalej i wspanialej tę rozległą panoramę obłudy ludzkiej, przez coraz nowe sceny odmieniać myśl o rozdźwiękach między teorją moralną a praktyką życia społecznego?" Byron sam uważał „Don Juana" za dzieło wysoce moralne; w toku poematu powiedział przecież otwarcie: „niemasz surowszego moralisty, jak rozkosz zmysłowa." Pisząc w r. 1819 do jednego z przyjaciół mówi, że przesycił się rozpustą i poczyna rozumieć wyższą, szlachetniejszą miłość.

Pobyt we Włoszech pozwala Byronowi na pogłębienie kultury literackiej — z drugiej strony wciąga się poeta w robotę konspiracyjną „Carbonariuszy". Myśl Byronowska poszerza się i pogłębia w „Kainie", gdzie sonduje problem zła, odwieczną walkę szatana z Bogiem, stanowisko człowieka w tym kosmicznym boju. Rozkochanie w barwnem życiu triumfuje w „Don Juanie". Sceptycyzm uśmiecha się raz wraz z kart poematu: „Powiedz mi, proszę, czy możesz — po należytych poszukiwaniach — przytwierdzić swą wiarę do jakiegokolwiek rozwiązania zagadnień?" — pyta poeta w XIV pieśni „Nic pewniejszego, jak nie ufać zmysłom. A jednak — jakież mamy inne o prawdzie świadectwa? Co do mnie, nic nie wiem — niczemu nie zaprzeczam, niczego nie przyznaję, nie odrzucam, nie potępiam..." Ale sceptycyzm nie podrywa żarliwej miłości, życia, przeciwnie — zdaje się wzmagać pragnienie, aby rozszerzyć kręg doznania, emocji, przeżyć. Angielskie przeświadczenie, że życie nasze jest najważniejszą sprawą i najwyższem naszem dobrem, trwa mimo wszystko u Byrona, tak, jak tkwi w nim angielska świadomość, że życie czynu jest istotnem powołaniem mężczyzny. W przeddzień wyjazdu do Grecji rzuca Byron znamienne słowa: „Człowiek winien uczynić coś więcej dla społeczeństwa niż pisać wiersze."

Staraliśmy się w tych kilku zdaniach streścić — ile to było możliwe — bogatą zawartość książki prof. Dyboskiego. Wynosić zalety jego prac jest chyba zbyteczne: kto zna karty takiej np. „Anglji po wojnie", ten z najwyższem zadowoleniem zatopi się w lekturze studj. o Byronie. Jasność myśli i wytrawność sądu — zniewolą swym czarem każdego. Zamiarem prof. Dyboskiego nie jest — jak to sam zaznaczył w przedmowie — dać pewne quantum wiadomości, zagłębiać się w krytyczne dociekania, przedstawiać skończony aparat naukowego osądu, lecz przedewszystkiem pobudzić intellekt czytelnika, dodać bodźca do samodzielnych przemyśleń. Powiedział jeden z erytyków, że najcenniejsze są te książki, które stanowią podnietę, zachętę, wywołują odruch samoistnej myśli. Taką książką jest ostatnie studjum znakomitego anglisty.

Poznań. Z. Grabowski.

*) Roman Dyboski: „Byron" studjum. Lwów 1927.

Teatr w Wilnie.

Wilno, 7 lutego.

W ostatnich czasach dawał się zauważyć w Wilnie większy niż zazwyczaj ruch kulturalno-artystyczny, skupiający się przeważnie dookoła teatru. Przez dłuższy czas gościł tu na występach entuzjastycznie przyjmowany Ludwik Solski, grając w „Skąpcu", „Safandułach", „Mieszczanach", „Złotem runie", „Fryderyku Wielkim". Te dwie ostatnie sztuki uświetnione były obecnością ich autorów: Przybyszewskiego, który przybył tu z odczytem: „Kobieta w mej twórczości" i bawił kilka dni, oraz Nowaczyńskiego, który opowiedział o swej „Wizycie w Kownie".

Napozór mogłoby się więc wydawać, że ruch teatralny w Wilnie bardzo się ożywił. Grały i grają dwa teatry polskie: Reduta i t. zw. „grupa Reduty", uprawiająca repertuar lekkiej komedji; grała (ale już nie gra) operetka z Kawecką na czele, powstał wreszcie teatrzyk minjatur „Kakadu", o poziomie artystycznym znacznie przecież niższym od kabaretów warszawskich. W istocie jednak gród Gedymina w dalszym ciągu cierpi na zanik publiczności, której ani cotygodniowe premjery ani niskie ceny nie zdołają pomnożyć. W tych warunkach niezwykłem zjawiskiem była przepełniona widownia Reduty na premjerze „Lekkomyślnej siostry" Perzyńskiego. Tu zrobiła swoje świetna obsada sztuki: Irena Solska, Osterwa, Osterwina, Z. Chmielewski, Kossowska i inni. Zagrano sztukę naprawdę koncertowo. Ale przecież—z tak świetnym zespołem niesposób co tydzień dawać premjerę i to na dobitkę jak w Reducie — bez suflera, więc gdy przyjdzie kolej na sztukę z obsadą mniej sławną — w teatrze będą zwykłe pustki.

Tad. Łopalewski.

Z Opery

Uczta Szyderców

(Przed pierwszem wystawieniem w operze poznańskiej).

Rok 1914 odgrodził nas na szereg lat od kultur romańskich, a w szczególności od kultury włoskiej, niezupełnie szczelnie coprawda, lecz w mierze dostatecznej, ażeby uniemożliwić nam śledzenie postępów, jakie odtąd za Alpami dokonały się w dziedzinie, będącej od wieków najrdzenniejszym i najznamienniejszym wyrazem natury italskiej: w dramacie muzycznym. Zamknięto nam agendy włoskiej twórczości operowej, i jakkolwiek nie uroniliśmy dorobku przedwojennego — nawet w Niemczech kult Verdiego i Pucciniego kwitł prze cały czas wojny w najlepsze — przecież zdawaćby się mogło, że po „Dziewczęciu z Zachodu" lub „Klejnotach Madonny" Wolfa-Ferrari'ego ojczyzna opery nie wydała już niczego, coby zasługiwało na uwagę zagranicy. Że bynajmniej tak nie jest, dowód tego złożyć nam ma Teatr Wielki przez wystawienie „Uczty Szyderców", kompozycji najsłynniejszego dziś dramatyka muzycznego włoskiego, Umberta Giordano.

Giordano nie należy do generacji najmłodszej. Kończy w tym roku sześćdziesiątkę, jest zatem tylko o 9 lat młodszy od Pucciniego i Leoncavall'a, a o 4 od Mascagniego. Pierwsze jego sukcesy sięgają czasów „Cyganerji" i „Toski". Odtąd sława jego w kraju rośnie stale. Wobec zagranicy gasi go do czasu gwiazda Pucciniego. Lecz po zgonie wielkiego Giacom'a siada niebawem na opróżnionym tronie, jako wielki mistrz opery włoskiej, a wreszcie i zagranica poznaje go bez uprzedzenia i oddaje mu hołd należny.

Następca Pucciniego nie jest bynajmniej jego epigonem. Wzrastając w cieniu takiego oryginału z bożej łaski, jakim był twórca „Pani Butterfly", niemógł Giordano oczywiście nie ulec w pewnej mierze jego wpływom. Lecz nie wszystko, co na nas robi wrażenie pucciniowskie, ma swe źródło w Puccinim. Co tych dwóch mistrzów z sobą łączy, jest to raczej duet tej samej rasy i tego samego okresu, który też i wytwarzał sobie pewien dialekt muzyczny, używany przez kompozytorów tej grupy powszechnie, acz z mniejszym lub większym przydatkiem indywidualnym. Ducha tego znamy dobrze — na imię mu: weryzm.

Weryzm — il verismo — hasło nowe, treść stara. Od chwili, kiedy górna opera renesansowa, wyniańczona na wzorach antycznej tragedji, przeszła z jurysdykcji książąt i arystokracji w ręce ludu włoskiego, więc od drugiej połowy 17 wieku, lud ten parł nieustannie z coraz to wyraźniejszym skutkiem do „znaturalizowania" dramatu muzycznego, czyli do wciągania w tragedję czynników komicznych, i uwzględniania swoich własnych instynktów gminnych. Opera rdzennie włoska, dająca istotne odbicie natury włoskiej, była zawsze i będzie utworem werystycznym, tragikomicznym, mieszającym tragedję z rodzajową komedją — wyrazem temperamentu bujnego, sangwinicznego, dającego się unieść porywom chwili, o krótkiej pamięci, z główną tendencją stwarzania silnych sensacyj i wzruszeń podatnych do śpiewu, a bez pretensyj etyczno-filozoficznych. My, wychowani na teorjach wagnerowskich, zbliżonych do poglądów opery renesansowej i tragedji attyckiej, radzi wzruszamy ramionami na te werystyczne rzezalnie włoskie i ich sensacje sztyletowo-trucicielskie. Lecz zdajmyż sobie sprawę z tego, że Włoch był, jest i będzie werystą, że weryzm jest wyrazem jego natury, a gdy uwzględnimy, ile piękna muzycznego się z tego wulkanu wyzwoliło, może zechcemy jednak przyznać, że „i za górami mieszkają ludzie..."

Z tego też punktu widzenia powinniśmy ocenić „Ucztę Szyderców". Kto czytał pamiętniki Benvenuta Celliniego, tego nie zadziwi jaskrawość tych scen, wykrojonych przez librecistę z życia arystokracji florentyńskiej 15. wieku. Tak to było, tak było. Nie szczytne instynkty zaprawdę — ale życie bujne, ogromne, niemal przygniatające. Motywem głównym jest zemsta. Ha, Włochy, „vendetta"... I o co? O kurtyzanę, która całej akcji nadaje charakter dosyć dwu-, a miejscami nawet bardzo jednoznaczny. Z dwu amantów, którzy ją sobie wydzierają, jeden (baryton) jest przynajmniej silny i prosty, drugi (tenor) tchórzem i lisem, i aż żal, że takiemu wstrętnemu degeneratowi przypada w udziale śpiewać najpiękniejsze liryczne ustępy całej opery. A akcja sama? Tchórz, chcąc się zemścić na siłaczu, który go poturbował, robi z niego warjata w znaczeniu dosłownem, tj. wprowadza go podstępnie w śmieszną sytuację i okrzyczawszy warjatem, każe go więzić, ażeby samemu przy pomocy dalszej, wcale niepotrzebnej, a tylko patologicznie zrozumiałej obłudy posiąść piękną Ginevre (która sądzi, że to tamten, fi donc), i następnie znęcać się nad bezsilnym rywalem (tu rzecz przechodzi zupełnie w farsę). Wreszcie „warjat" oswobodzony wraca do bogdanki, by zasztyletować ją razem z tchórzem, ale na nieszczęście zarzyna zamiast niego — swojego rodzonego braciszka. Ot nieszczęście poprostu! Co za pech! Ale i co za efekt! Zresztą właśnie w owej farsie 3 aktu znajduje się zarodek jakiegoś motywu szlachetnego, jakaś Lizetka poczciwa, zmobilizowana wraz z całą zgrają różnych paniusi, ażeby robić „siłaczowi" zarzuty moralne, pojmuje swoją misję zupełnie fałszywie, oświadcza mu, że go kocha, i pomaga mu w wydostaniu się z matni. Więc czysta miłość, możność wyzwolenia z bagna — ale to nie popłaca. Lizetka znika jak meteor. Bagienko bagienkiem.

Trudno. Bo i weryzm weryzmem. Pono i na mierzwie kwitną piękne kwiaty. A tu kwitnie ich mnóstwo. Giordano nie dorównuje wprawdzie Pucciniemu oryginalnością i siłą pomysłu, lecz i on rozporządza inwencją bardzo bogatą, wdzięczną i charakterystyczną, a jeżeli chodzi o subtelność składni, to przyznamy mu nawet majsterstwo większe aniżeli jego wielkiemu rywalowi, który maluje pędzlem znacznie grubszym. Także i w uwzględnieniu nowszych odcieni harmonijnych Giordano posuwa się dalej. Partje wokalne śpiewają się doskonale pomimo śmiałych nieraz modulacyj, a jeżeli paleta orkiestrowa (której nieznam(dotrzymuje tego, co obiecuje, całość winna brzmieć przepysznie i odzwierciedlać akcję nietylko z całem wyrafinowaniem, lecz i z rezultatem wyższym — niewybredne składniki podmierzwienia przerabiają się chemicznie najzupełniej w piękno i woń muzyki. Kto potrafi ze względu na muzykę przełknąć wstrętne sensacje „Tosci", temu i „Uczta Szyderców" nie sprawi indygestji.

Łucjan Kamieński.

Ostatnia premjera w Teatrze Polskim

Z. Marynowskiego: „Samolot Sp. 13"

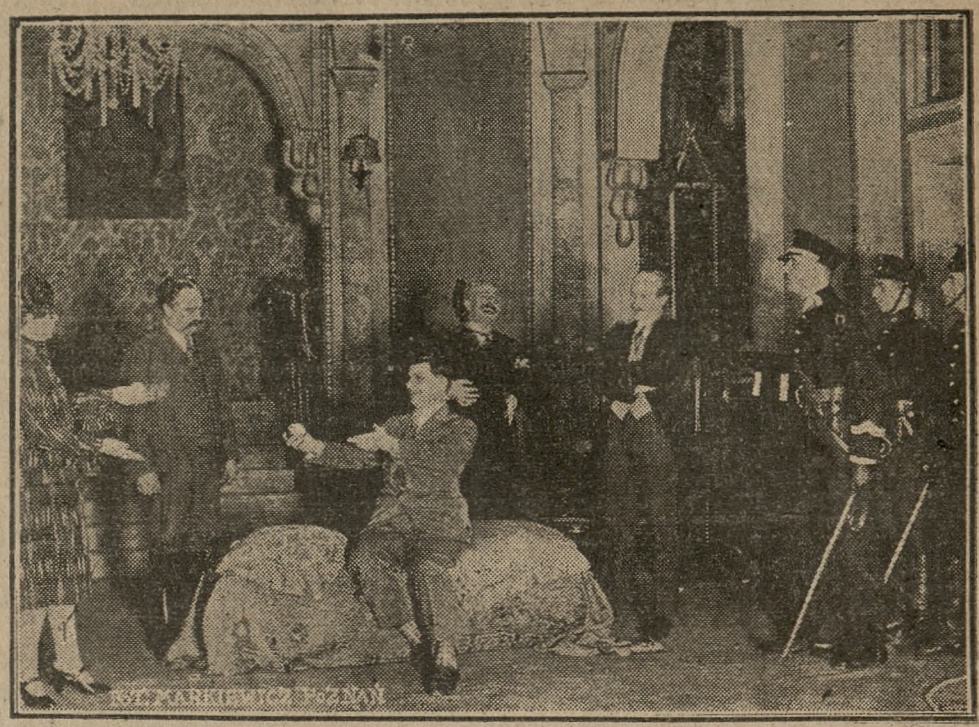

Zakończenie aktu II. Od lewej do pra wej pp.: Sachnowska (Ordowa), Bogusławski (Orda), Nowacki (Jerzy), Gant kowski (Gromiwój), J. Opieński (Adwokat), W. Preiss (Komisarz policji).

Akt III.: p. Biesiadecka (Hela) i p. Godlewski (Stanisław).

Autor p. Z. Marynowski i reżyser p. Z. Noskowski w dyskusji nad wątpliwemi „kwestjami" przed premjerą.

SPORT

NARCIARSTWO

O zwycięstwie p. Janiny Loteczkowej w Chamonix otrzymujemy następujące szczegóły: bieg odbył się na dystansie 5 klm i zgromadził na starcie 15 uczestników. Nasza znakomita narciarka przybyła całą trasę w rekordowym czasie 21 m. 29 s. dystans, formalnie swe współzawodniczki, z których następnie p. Amoudru zużyła 25 m. 18 s.; trzecia była p. Bertrand w 25m. 20 s., a czwarta dopiero — zeszłoroczna zwyciężyni w szampjonacie pań M. Barré w 25 m. 57 s., co najlepiej świadczy o tem, jak poważną była konkurencja, a zarazem o doniosłem znaczeniu sukcesu naszej rodaczki.

ŻYCIE ORGANIZACYJNE

Zawiązanie Pomorskiego Okr. Zw. Pływackiego. Zupełnie zaniedbane pływactwa na Ziemiach Zachodnich Polski, które sygnalizowaliśmy już wielokrotnie, przerwała dziś inicjatywa kilku towarzystw bydgoskich, ze słynnym klubem wioślarskim BTW. na czele, które postanowiły powałać do życia Okr. Zw. Pływacki, i wyzyskując wspaniałe tereny na całem Pomorzu, rozbudzić tam tę senną do dziś dziedzinę sportu.

W dniu 13 b. m. odbyło się w Bydgoszczy zapowiadane od dawna zebrane organizacyjne Pom. O. Z. P., na którem zarówno liczba klubów, jak i liczba słuchaczy, interesujących się temi sprawami przeszła najśmielsze oczekiwania optymistów: klubów zapisało się do Związku 14, o więc przeszło jedna trzecia, tego, co dotąd zrzeszał w sobie PZP., a zebraniu przysłuchiwało się około 80 osób! Obradom przewodniczył delegat ZPZ., wicepr. Zw. redaktor Majchner, drugi zaś delegat z Warszawy, sekr. ZZP. p. Semandeni wygłosił referat o organizacjacji i zadaniach nowoczesnego sportu pływackiego. Zebranie przyjęło do wiadomości statut okręgowy, zakomunikowany przez PZP., i wybrało zarząd nowej instytucji w składzie następującym: prezes — twórca OZP. prof. Albrycht, I wicepr. — p. Malicki (obaj z Bydgoszczy) II wicepr. — p. Bączyński z Grudziądza, dalej pp. Karliński, Błoch, Wołyński i Felski.

Liczny jak na początki, Pomorski OZP. obejmuje dziś następujące kluby: Bydg. Tow. Wiośl., Bydg. Kl. Wioślarek, KW. Gryf, K. S. Monsalvat, K. S. Polonia, K. S. Astorja, K. S. Kopernik, S. S. Tow. Uczniów Kup., Harc. K. S. (z Bydgoszczy), dalej T. K. S. i Tor. Kl. Wiośl. z Torunia, Sokół I, i Sokół żeński z Grudziądza, i Gdynia.

Najważniejsze punkty programu sportowego Pom. OZP. na rok 1927 — to długodystansowe mistrzostwa Polsk (na 5 klm.) na torze regatowym w Brdyujściu, dalej mistrzostwa okręgowe i wreszcie projektowany mecz Poznań—Pomorze. Pom. OZP. ma zapewnione ze strony PZP. przysłanie latem paru trenerów-amatorów z Warszawy, którzy pracowaliby w poszczególnych ośrodkach.

Przez przybycie kilkunastu rdzennie polskich klubów pływackich do PZP. w Związku znacznie skurczył się procent elementu „mniejszościowego", i PZP. nie stoi dziś, tak jak niektóre inne Związki, pod grozą opanowania przez niepolskie elementy. Co na to wszystko powie sport poznański, który od lat paru nie może wybrnąć z zadania zorganizowania swego okręgu pływackiego? Czy przykład Pomorza nie zachęci go do naśladownictwa i nie pobudzi klubów wielkopolskich do pracy i na tem polu. (Bydgoszcz kor. wł.) R.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Konjunktury

Zboże

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ubiegłym tygodniu, jak następuje:

	7. 2	8. 2.	9. 2.	10. 2.	11. 2.	12. 2.
Żyto						
Warszawa	40,00	—	40,00	39,50	39,00	39,75
Poznań	40,00	—	40,00	—	40,00	40,00
Lwów	38,50	38,50	38,00	38,0	38,00	38,50
Lublin	39,50	9,50	89,50	9,50	39,50	39,50
Pszenica						
Warszawa	—	52,50	52,00	—	52,50	52,00
Poznań	50,00	—	50,00	—	50,25	19,85
Lwów	53,50	53,00	3,00	3,00	53,00	54,00
Lublin	53,0	53,00	53,00	53,00	—	52,00
Jęczmień						
Warszawa	—	36.10	36,00	37,50	36,00	36,50
Poznań	35,00	—	35,00	—	35,00	36,00
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	—	—	—	—	—	—
Owies						
Warszawa	33,00	—	31,00	31,25	31,50	31,00
Poznań	30,00	—	30,00	—	30,00	29,75
Lwów	30,00	30,00	30,0	30,00	30,00	—
Lublin	32,00	32.75	33,00	32, 5	32,50	33,50

Rynek zbożowy wykazuje stabilizację, która podobno zanosi się na szereg tygodni. Pewien wpływ wywarło na rynek niejednolite kształtowanie się cen na rynku wszechświatowym, który przechodzi teraz pewnego rodzaju okres wahań. Tak np. Berlin notuje zboże w stosunku do ubiegłego tygodnia o 10 do 20 fenigów na 100 kg. taniej i to na obu gatunkach zbóż chlebowych. Na rynku amerykańskim ceny podniosły się nieco, podczas gdy giełdy kandyjskie znów więcej notują. Dlatego też i u nas kupcy wstrzymują się od zakupów, raz z powodu braku gotówki, powtóre dlatego, że spodziewają się pewnych zmian na rynku zagranicznym. Nie chcą więc angażować się w tranzakcje, wiedząc, że rynek krajowy zareaguje na tendencję zagranicy. Dlatego też zauważyć można było ograniczenie obrotów — przy zwiększonej jednocześnie podaży towaru. Nie można pominąć również milczeniem faktu, że na uszczuplenie obrotów zbożem wpłynął również brak zapotrzebowania. Młynarze bowiem ograniczyli ostatnio produkcję, nie widząc wyjścia dla mąki, gdyż rynek i tak jest zapchany dawnemi zapasami Dowóz zboża na rynek jest zupełnie zadawalający, co przy istniejących zapasach na rynku powiększa jeszcze więcej podaż. Mocniejszą nieco tendencją cieszy się jęczmień, a to wskutek zwiększonej konsumcji tego artykułu.

Towary włókiennicze

Na łódzkim rynku towarów bawełnianych nastąpiło w dniach ostatnich polepszenie sytuacji w związku z zwiększonym ruchem w tej branży. Zarówno hurtownicy, jak i przemysłowcy targowali nieźle. Największem stosunkowo zapotrzebowaniem cieszyły się w dalszym ciągu towary całoroczne białe, które sprzedawano częściowo za gotówkę, częściowo na kredyt wekslowy, dochodzący do dwóch miesięcy. Zapotrzebowanie na towary letnie jest jeszcze stosunkowo małe. Na łódzkim rynku wyrobów wełnianych nastąpiło w ostatnich dniach lekkie ożywienie w związku ze zwiększonym zapotrzebowaniem klijenteli na towary letnie. Sprzedaż towarów odbywa się wyłącznie na warunkach wekslowych dochodzących do stu dwudziestu dni.

Jaja

Rynek jaj wykazuje zniżkę cen na całej linji. Stan ten spowodowała, co zwykle decyduje o tej porze, łagodna pogoda, wpływająca dodatnio na nośność kur. Wobec tego podaż jaj jest znaczna istale się zwiększa. Rynek wewnętrzny nie może absorbować całego zaofiarowania, należy więc eksportować. Jednakowoż i zagranicą jest podobna sytuacja, jak w Polsce: ceny spadają, eksport więc nie przynosi zbyt wielkich zysków. Nie wszyscy kupcy przewidywali tak szybkie nastanie sezonu wzmożonej produkcji jaj. Nie mogąc się więc wyprzedać z zapasów, poniosą na nich spore straty, i tem większe, im bardziej zapasy przechowywane były w celach spekulacyjnych.

Konfekcja

Rynek konfekcji męskiej cechuje przedewszystkiem oparcie się na zdrowych podstawach wytwórczości, która w obecnym momencie zdolna jest konkurować nawet z zagranicą. Stało się to dzięki skoncentrowaniu wytwórni męskiej konfekcji po okresie inflacji i zamknięcia granic przed importem bielizny, co powiększyło znacznie krajowy rynek zbytu. Jako rezultat zapoczątkowanego dobrego rozwoju tej branży, widzimy ciągłe obniżenie się cen wyrobów i polepszanie jakości. Importują z zagranicy jedynie nieliczne magazyny, które mają swoich odbiorców specjalnych na towar zagranicznych. Nie patrząc na to, należy przyznać, że zbyt w tej branży jest średni, czego przyczyna leży w ogólnem położeniu gospodarczem kraju. Co się tyczy stosunków kredytowych, to płatności w tej gałęzi wpływają normalnie, masowe zaś protesty nie mają miejsca. Co się tyczy konfekcji damskiej, szczególnie w dziale konfekcji lekkiej, karnawałowej, to ruch panuje stosunkowo niewielki, co ma swe źródło w ogólnych trudnych stosunkach gospodarczych.

Nafta

Jak wiadomo, kartel naftowy rozpadł się dn. 1 stycznia rb. Kupcy z zadowoleniem przyjęli wówczas wiadomość o rozwiązaniu, gdyż kartel — ich zdaniem — miast polepszyć, pogorszył właściwie położenie hurtownika nafty, zamiast przypuszczalnego powiększenia kredytów, celem umożliwienia nabycia większych transportów towaru, kartel zaraz na początku cofnął kredyty i zawiesił sprzedaż na weksle, żądając za produkty naftowe zapłaty gotówką, a często nawet zapłaty zgóry. Radość jednak kupców była krótkotrwałą, gdyż z dn. 15 stycznia rafinerzy znów doszli do porozumienia, a ostateczne podpisanie umowy miało nastąpić na odbytym w dn. 7 bm. zjeździe naczelnych dyrektorów rafinerij w Warszawie. Dawne przeto stosunki wrócą, a ceny kartelowe już są wyżej notowane od rynkowych. Drugim wypadkiem, godzącym w interesy kupców, to zamierzona polityka połączonych koncernów naftowych: „Standart Oil Company" oraz „Nobel", które utworzyły ostatnio wielki koncern „Standart - Nobel", który prócz wykupu większych rafinerji, co już nastąpiło, postanowił odkupić całą produkcję większych rafinerji, by móc tą drogą dyktować ceny detalistom i odosobnić hurtowników. Koncern „Standart-Nobel" używa przy tem dwóch dróg, t. j. udziela detalistom kredytu, a jednocześnie zabiera mniejszym rafinerjom odbiorców, gdyż te takich kredytów udzielić nie mogą. To też zmuszone one będą oddać się w ręce „Standart-Nobla". W dalszych zamierzeniach wspomnianego koncernu leży jeszcze utworzenie na wzór amerykański sklepów detalicznych, co jednoznaczne jest z ruiną detalistów. Należy dodać do powyższego, że firma „Nobel" już wzięła się do kupców benzyny, chcąc ich zupełnie wyprzeć z rynku. Stara się ona mianowicie o to, by rząd zabronił sprzedaży benzyny w prywatnych sklepach, a tylko w specjalnie ustawionych stacjach benzynowych.

„Przegląd Organizacji"

„Przegląd Organizacji", miesięcznik, poświęcony sprawom organizacji i administracji życia gospodarczego. Organ Instytutu Naukowej Organizacji, Warszawa, Krakowskie Przedmieście 66. Wydawca z ramienia Instytutu prof. K. Adamiecki, redaktor inż Czesław Kaczmarski. Rok pierwszy.

W słowie wstępnem Redakcja powiada, że „Przegląd Organizacji" będzie „przewodnikiem do rozpowszechniania i wymiany zdobyczy wiedzy na polu organizacji i administracji we wszystkich gałęziach pracy wytwórczej." Główne hasła, pod któremi on będzie rozwijał swój program, są zawarte w słowie — organizacja, to zn. ład, porządek i współdziałanie.

„Przegląd" wychodzi od kwietnia 1926 r. i dotychczas ukazało się 7 bardzo starannie wydanych zeszytów (1—9). Na specjalną uwagę zasługuje nr. 7, poświęcony Ameryce.

Oto kilka słów z tego zeszytu.

Nadzwyczajny rozwój instytucyj oświatowych otwiera każdemu obywatelowi Stanów Zjednoczonych wprost nieograniczony dostęp do wszystkich stanowisk. Czynnikiem, decydującym w danym razie, jest tylko wartość człowieka. Oczywiście, że taki stan rzeczy usuwa podstawy do walki klas i wszelkiego rodzaju rozgoryczeń. Pod tym względem społeczeństwo amerykańskie wybitnie się różni od społeczeństw europejskich. Gdy bowiem te ostatnie najczęściej widzą poprawę swego bytu w walce klas, tamto jest przesiąknięte ideą solidaryzmu społecznego. Solidaryzm ten zaznacza się nawet w poglądzie robotnika amerykańskiego na zarobek i większą płacę stara się on otrzymać dzięki większej wydajności, wiedząc o tem, że zwiększenie płacy za mniejszą wydajność przyniosłoby straty całemu społeczeństwu.

W Stanach Zjednoczonych istnieje oddawna wiele ognisk, skupień inżynierów, techników, handlowców itp. A więc np. w Detroit od 1923 r. istnieje Stowarzyszenie Inż. i Arch. Polskich, w Nowym Jorku (1923) Stow. Techników i Handlowców Polaków itd. Stowarzyszenia te mają charakter lokalny i cele stosunkowo skromne. Dopiero w ostatnich czasach powstało wielkie Stowarzyszenie Inżynierów Polaków (Association of Polish Engineers) jako instytucja zupełnie nowa i zakrojona na szeroką skalę.

Zadaniem tego zrzeszenia jest wspólnemi siłami szerzyć wiedzę i nauki techniczne. Statut jego dostosowano do poziomu największych Stowarzyszeń amerykańskich i postanowiono także przyłączyć się do Federacji tych Stowarzyszeń.

Stowarzyszenie Inżynierów Polaków w Ameryce rozumie, na jakie trudności napotykają w Polsce czynniki miarodajne przy nawiązywaniu stosunków z Ameryką. To też w programie swych prac postanawia ułatwiać wszelkiemi sposobami stosunki powyższe i służy informacjami instytucjom naukowym, różnym organizacjom, zakładom przemysłowym, bankom i instytucjom handlowym. (Adr. Association of Polish Engineers of America — 2701. Forest Avenue East. Detroit Mich. U. S. A.)

Stowarzyszenie Inżynierów Polaków grupuje także w swych kołach, a przedewszystkiem w Kole Naukowej Organizacji Pracy, ludzi wszelkich innych zawodów, mogących się przyczynić w jakikolwiek sposób do celów ogólnych „Stowarzyszenia".

Nie potrzeba dodawać, że z ofiarnej pracy tego „Stowarzyszenia" społeczeństwo nasze powinno skorzystać w zakresie jak najszerszym.

„Przegląd Organizacji" jest wydawany bardzo starannie i daje dużo materjału ciekawego dla każdej osoby, która się interesuje życiem gospodarczem kraju. Umieszczane w „Przeglądzie" prace treści zasadniczej pochodzą zarówno od naszych, jak i zagranicznych badaczy, z którymi Redakcja jest w styczności bezpośredniej.

Poza tem pismo podaje kronikę, zawierającą sprawozdania z rozwoju organizacji naukowej we wszystkich jej dziedzinach, bibljografję i różne wiadomości bieżące z dziedziny gospodarczej.

A. D.

Przed otwarciem Targu Nasiennego

W niedzielę, dnia 20 bm., o godz. 12 wpoł. odbędzie się we Lwowie w salach Giełdy otwarcie pierwszego ogólno-krajowego Targu Nasiennego, uruchomionego staraniem Targów Wschodnich z inicjatywy i pod egidą specjalnego komitetu tworzonego z przedstawicieli i delegatów korporacyj handlowych i zrzeszeń rolniczych. W jarmarku weźmie udział około 30 firm nasiennych i krajowych gospodarstw, które w eksponatach zademonstrują swą działalność na polu nasiennictwa Sprzedaż obejmuje nasiona zbóż jarych, trawy, koniczyny, seradeli, łubinu, grochów, warzyw, okopowych, buraków, marchwi, brukwi, nasiona leśne i nasiona, stosowane w przemyśle. Spodziewany jest liczny zjazd rolników województw południowo-wschodnich, oczekują także przybycia przedstawicieli firm niemieckich, austrjackich i czechosłowackich, wśród których zapowiedziany jarmark obudził żywe zainteresowanie.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) **Kurs złotego.** Na wczorajszej giełdzie mocniejszą tendencję miały Paryż, Zurych i Rzym, Wiedeń natomiast wykazał drobną zniżkę. Obrót ogólny wyniósł 275.000 dolarów, z czego 25.000 przypadło na dolary efektywne. Zapotrzebowanie pokrył całkowicie Bank Polski. Oficjalny kurs dolara pozostał bez zmiany. W obrotach prywatnych notowano dolary gotówkowe wczoraj po południu 8.93 1/4. Dziś rano dolar prywatnie 8.92—8.93, w Gdańsku na Warszawę — 8.90.

(k) **Cenę złota** ustalono na dzień dzisiejszy w wysokości zł. 5,9484 za gram, t. zn. 1 złoty w złocie równy 1,7269 zł. obiegowym.

(k) **Kurs marki niem. i guld. gd.** Bank Polski, Oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mkn. 211,18 zł. i za 100 guld. gd. 171,92 zł.

(k) **Wydawanie pozwoleń przywozu.** Izba przemysłowo - handlowa w Poznaniu zwraca uwagę zainteresowanym, że pozwolenia przywozu wydawane są w zasadzie z terminem trzymiesięcznym, co jednak rozumie się nie jako 90 dni, lecz do ostatniego dnia miesiąca Tak np. pozwolenia wystawione dnia 20 stycznia posiadają ważność do dnia 31 marca, pozwolenia wystawiane pomiędzy 20 a 31 stycznia mają ważność do dnia 30 kwietnia. W ten sposób importerzy, otrzymujący pozwolenia w początku miesiąca, tracą parę dni ich ważności, otrzymujący w drugiej połowie miesiąca, zyskują.

(k) **W sprawie etykietowania konserw owocowych.** Izba przemysłowo-handlowa w Poznaniu, działając w porozumieniu ze „Związkiem Przetwórców Owocu i Cukru" — zwraca uwagę zainteresowanym na normy prawne, ustanawiające obowiązek uwidoczniania na etykietach przetworów owocowych niektórych dodatków produkcyjnych, mianowicie miąższu owocowego, syropu kartoflanego i nieszkodliwych barwników. Normy te, oparte na ramowej ustawie o środkach spożywczych z d. 14 maja 1879, powstały w formie wyroków sądów niemieckich, które uznawały nieujawnienie ingredjencyj za fałszowanie środków żywnościowych. W szczególności nadmienia się, że na producentach ciąży obowiązek umieszczania na wyrobie napisu „zabarwiony", o ile do niego dodano barwnik nieszkodliwy dla zdrowia. Napis „z syropem kartoflanym" i dokładna deklaracja stopnia zawartości syropu są obowiązkowe, o ile wyrób zawiera ponad 5 proc. syropu. Marmelady owocowe winny zawierać li tylko czysty miąższ owocowy z domieszką cukru rafinowanego, przyczem z napisu winien dokładnie wynikać stosunek miąższu do cukru; marmelady gatunkowe (np. wiśniowe, śliwkowe) winny zawierać przynajmniej 50 proc. miąższu owocowego, z którego najwyżej połowę stanowić może miąższ jabłkowy. Również i w tym wypadku jest producent obowiązany deklarować na etykiecie „z zawartością miąższu jabłkowego", przyczem jednak zawartość najwyżej 8 proc. miąższu jabłkowego nie podlega deklaracji. W wypadkach wątpliwych zaleca się zainteresowanym zwracać się do Izby przemysłowo-handlowej w Poznaniu o wyjaśnienie.

(k) **Przed uruchomieniem giełdy płodów roln. w Katowicach.** Katowicka Izba Handlowa przeprowadza ankietę w sprawie uruchomienia giełdy płodów rolnych w Katowicach. Ankieta nie jest jeszcze ukończoną, ale z dotychczasowych wyników można wnioskować, że za uruchomieniem giełdy wypowiada się zdecydowanie wielka własność, natomiast handel nie wypowiedział się jeszcze całkowicie. Pewnem jednakże jest, że sprawa uruchomienia giełdy płodów rolnych w Katowicach załatwiona zostanie na szeregu najbliższych konferencyj.

(k) **Handel polsko - niemiecki w trzech latach ostatnich.** Import niemiecki do Polski w 1924 r. wyniósł 518 miljonów zł w złocie, w 1925 r. 497 milj. zł w złocie, i w 1926 r. 212 milj. zł w złocie. Eksport polski do Niemiec wyniósł w 1924 r. 547 milj. zł w złocie, w 1925 r. 525 milj. zł w złocie i w 1926 r. 331 milj. zł w złocie.

(k) **Liczba bezrobotnych na G. Śląsku** wzrosła w ostatnim tygodniu o 808 osób i wynosi obecnie 46.072 osób, z czego na górnictwo przypada 13.358, na hutnictwo — 5034, na przemysł metalowy — 3336, na przemysł budowlany — 2067. Reszta bezrobotnych pochodzi z różnych mniejszych ośrodków przemysłowych. Ilość bezrobotnych, pobierających zasiłki, wynosi 28,921.

Nieoficjalne notowania

Według doniesień prywatnych w nieoficjalnych kursach przedgiełdowych handlowano (Nowy Jork i Londyn za jednostki, wszystkie inne za sto)

Warszawa, 15 2., godz. 9 rano. Nowy Jork 8.93; Londyn 43,41; Paryż 35,26; Praga 26,51; Szwajcarja 172,12; Wiedeń 125,96; Belgja 124,34; Włochy 38,81.

Warszawa, 15 2., godz. 9,10. Nowy Jork 8,92 1/2. Tendencja utrzymana.

14-ta Polska Państwowa Loterja klasowa

5 klasa

Trzeci dzień ciągnienia.

Numery bez dołączonej liczby wygrały tylko stawkę.

Stawka 250 złotych

079 (300) 116 (300) 152 **304** (400) 307 **345** 439 445 487 584 592 652 699 775 720 914 936 995 **1093** 117 (400) 118 137 178 202 234 274 327 332 (600) 388 476 610 (300) 612 (400) 691 433 796 **2041** 058 156 241 299 334 371 402 488 479 613 691 720 750 767 987 **3044** 129 145 172 213 217 277 (400) 375 25 727 787 (300) 804 (500) 806 967 **4213** 345 376 504 630 660 704 (500) 724 **5013** (600) 043 075 148 190 206 235 (500) 328 343 674 753 761 827 879 **6147** 228 517 541 548 (400) 583 626 687 (600) 696 712 815 854 856 (400) 921 951 989 995 (500) **7000** 004 131 (5000) 131 167 214 243 (300) 633 671 815 983 **8069** 143 147 241 282 331 (300) 389 (300) 401 436 445 658 676 715 (500) 895 937 970 (300) **9018** 142 231 233 (300) 265 295 359 441 518 544 600 636 644 650 **10048** 056 093 169 192 196 309 (300) 348 (300) 452 495 565 600 638 781 784 (300) 888 942

11040 104 138 (300) 142 188 201 260 365 550 563 613 626 650 (300) 672 695 708 802 (400) 848 903 909 (400) 922 952 **12008** (300) 257 337 348 434 439 473 (300) 574 584 (400) 602 613 (400) 684 691 722 752 824 (500) 880 905 949 **13204** 270 377 589 697 763 797 876 934 **14029** 168 334 (400) 384 (300) 407 515 812 832 (300) **15143** 157 233 236 272 274 293 (300) 470 (600) 526 790 802 806 (300) 861 914 925 959 **16001** (1000 218 269 340 (30) 425 583 591 637 (300) 704 721 804 863 994 (300) **17079** 218 220 239 277 349 402 447 537 623 631 698 742 795 809 908 **18039** (300) 041 273 555 (500) 622 776 785 795 822 (400) 861 955 (300) **19149** 290 312 348 (300) 369 389 422 428 506 541 574 984

20218 426 608 700 707 748 (300) 768 (300) 863 **21153** 292 389 456 484 496 624 (300) 740 828 840 861 879 **22030** 042 134 (300) 238 239 306 338 (300) 389 849 919 951 960 **23030** 061 (300) 077 085 (300) 089 128 138 (300) 155 (300) 160 253 435 482 (400) 628 671 752 753 914 921 **24136** 239 245 291 424 473 522 566 697 958 981 **25019** 045 067 289 415 418 527 598 (400) 600 610 722 (300) 813 **26156** 160 168 268 353 (300) 406 464 514 613 684 705 (300) 791 929 (300) 954 (300) 997 **27024** 037 (300) 051 (300) 109 203 244 358 394 581 612 626 627 679 951 987 (300) 995 **28016** 036 072 100 199 236 250 317 362 371 (300 468 (300) 568 (500) 570 602 (400) 648 882 915 991 **29018** 055 086 278 499 517 (400) 672 715 779 890 **30013** 080 272 (300 376 525 733

31047 070 (500) 071 123 154 256 344 348 (600) 487 (300) 561 (300) 630 692 (400) 727 791 860 973 **32017** (300) 053 163 173 (300) 231 403 488 508 520 607 652 703 754 758 872 926 **33057** (300) 101 (300) 117 (400) 172 (400) 176 184 319 446 513 644 720 790 852 990 925 **34039** 205 262 326 372 380 481 509 579 (400) 583 761 851 (300) 887 931 **35021** 105 133 207 408 422 (300) 426 453 564 601 632 (300) 651 655 670 737 778 838 862 917 990 **36005** 096 250 346 420 430 (500) 473 (300) 491 492 576 (300) 602 (400) 638 710 744 848 907 928 **37073** (300) 206 (300) 356 (300) 611 679 749 870 874 **38057** 079 151 170 328 408 600 435 (400) 485 776 829 881 910 (300) 931 **39004** 099 203 255 302 317 348 372 401 473 (300) 751 (3000) 831 (300) 926 998

40200 204 215 (300) 293 (300) 475 (300) 531 655 701 (300) 741 775 789 964 968 **41032** (300) 282 (300) 297 314 317 416 469 517 565 (600) 839 (300) 843 875 884 (300) 985 991 **42054** 097 112 138 238 263 304 378 420 478 (300) 483 508 (300) 675 725 767 788 824 862 879 (300) **43071** (300) 154 244 392 453 490 533 (300) 582 (500) 677 (600) 709 858 878 891 972 **44018** 021 025 228 328 331 332 (300) 356 403 432 455 558 587 608 704 752 807 866 919 (600) **45015** 178 239 (500) 296 374 597 604 659 669 690 731 796 798 967 990 (400) **46016** 113 173 (300) 265 317 (3000) 322 481 (400 514 530 565 667 730 747 781 (300) 803 821 924 (300) **47071** 149 206 232 392 421 499 519 543 574 607 615 625 658 (300) 802 915 949 988 48049 220 (300) 420 434 435 (300) 441 451 506 604 668 741 754 906 (300) 981 **49008** 050 080 087 202 341 (1000) 378 429 706 817 (300) 985

LOSY I-EJ KLASY 15. LOTERJI SĄ JUŻ DO NABYCIA W SŁYNNEJ ZE SZCZĘŚCIA KOLEKTURZE „NADZIEJA" UL. SYKSTUSKA 6. LWÓW
CENY LOSÓW: ĆWIARTKA ZŁ. 10. POŁÓWKA ZŁ. 20. CAŁY ZŁ. 40.

50047 083 166 218 (300) 248 367 458 463 518 651 726 761 903 (300) 951 (2000) **51000** (300) 099 104 166 363 479 531 687 698 916 982 996 **52055** 058 105 147 (300) 380 412 467 (300) 473 581 (1000) 837 (300) 850 878 (300) **53178** 181 234 (300) 241 345 (300) 382 414 435 457 477 515 (1000 607 715 823 943 981 (400) **54194** 210 270 302 (500) 355 395 553 731 749 (300) 823 831 (400) 900 918 (300) 948 967 **55028** 100 247 288 289 304 316 383 402 417 540 (300) 559 (300) 576 589 (300) 604 (300) 662 (400) 517 848 879 887 906 934 **56054** 214 (300) 444 634 (300) 640 666 767 (300) 774 904 945 (300) 964 **57111** 234 246 282 400 417 447 573 654 (300) 661 728 (400) 764 871 908 (300) 934 977 978 **58002** 076 221 252 435 467 567 604 734 735 (600) 785 (500) 790 837 873 875 970 978 **59008** 074 157 206 227 305 352 439 (300 443 591 640 840 863 (400) 872 893 (400) 966 996 (300)

60131 (300 195 206 341 422 780 (300) 880 913 924 966 977 **61180** 206 217 298 426 472 (300) 624 649 747 786 976 (300) 985 999 **62045** 185 244 322 389 430 496 535 564 571 703 714 (600) 724 836 865 952 **63142** 335 372 389 451 (300) 586 621 738 (300) 772 (300) 901 931 (400) 954 964 985 (300) 990 (600) **64076** (600) 094 102 148 (600) 196 265 281 383 452 (300) 482 639 (1000 665 676 681 712 868 (300) 893 902 (300) 927 **65036** 057 072 109 122 137 (300) 140 158 233 317 329 388 400 429 433 455 713 786 805 841 **66032** 037 088 206 212 353 589 425 469 500 511 603 626 641 683 720 727 (500) 729 (300) 764 **67206** 268 275 (300) 283 399 494 516 (300) 560 596 640 664 717 797 **68012** 076 081 (300) 150 165 181 213 216 311 317 395 (300) 468 475 568 (300) 612 641 645 703 796 845 968 **69031** 086 100 146 167 253 (400) 294 352 398 408 435 541 645 869 (300)

70089 (400) 226 235 247 284 339 361 510 546 (400) 591 615 628 701 753 758 807 962 (500 998 **71080** (300 084 120 123 (2000) 135 214 247 (2000) 310 324 339 376 (300) 409 (300) 448 (2000) 575 610 613 693 723 818 923 **72010** 063 161 181 210 (500) 243 250 259 461 483 538 549 588 665 (300 757 767 **73076** 084 116 (2000) 190 199 259 465 564 (300) 610 718 782 918 926 985 987 999 (400) **74046** 049 134 (300) 138 211 447 466 (300) 484 713 742 770 825 899 (400) 922 (300) 958 **75063** 252 (300) 257 515 (300) 805 **76033** 451 (300) 479 537 543 621 628 705 (300) 722 (300) 807 (400) 829 892 **77021** 036 152 163 165 238 249 310 (300) 550 576 592 (300) 775 823 **78113** 342 385 (400) 427 502 667 670 736 (300) 788 (400) 839 867 912 959 997 **79252** 294 360 (300) 456 (300) 506 510 536 697 (300) 705 (400) 710 (300 718 816 821 888 941 944

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Powstańcy i Wojacy im. śp. Andrzejewskiego Łazarz-Górczyn.** Dziś we wtorek o godz. 21 zbiórka w Kasynie Obywatelskim.

— **Poznański chór oratoryjny.** Wspólna lekcja jutro w środę o godz. 7 ipół w szkole św. Marcińskiej. Ponieważ w niedalekim czasie nastąpić ma wykonanie oratorjum „św. Franciszek" Tinela, więc uprasza się o komplet.

— **Tow. Kobiet „Wzajemna Pomoc".** Zebranie w środę 16 bm. o godz. 7 na sali Domu Królowej Jadwigi.

— **Tow. uczestn. Powst. Wielkp. im. Ig. Paderewskiego.** Zebranie plenarne w środę 16 bm. o godz. 20 w lokalu Boulevard.

— **Związek pracowników kupieckich.** Plenarne zebranie w środę 16 bm. o godz. 19 w Resursie Kupieckiej.

— **Nar. Org. Kobiet koło prawy brzeg Warty.** Walne zebranie w środę 16 bm. w salce Domu Katolickiego na Śródce o godz. 20-tej.

— **Narod. Organizacja Kobiet** — prawy brzeg Warty. Walne zebranie odbędzie się w środę 16 bm., a nie w czwartek.

— **Słow. Polek „Ludgarda"** przy parafji św. Wojciecha. Roczne walne zebranie w środę 16 bm. o godzinie 19 na salce parafjalnej.

— **Tow Cukierników z r. 1901.** Walne zebranie dnia 17 bm. o godz. 20 w sali p. Jarockiego, ul. Masztalarska 8.

— **Związek Zaw Automobilistów.** Zebranie miast 19 lutego odbędzie się w niedzielę 20 bm. o godzinie 10 rano w lokalu p. Kasperka, ul. Kraszewskiego 16.

— **Koło Śpiew. Polskie** urządza w niezadługim czasie poważny koncert. Wobec tego liczne i regularne przybywanie na lekcje konieczne.

Koniec części redakcyjnej.
Za rękopisy niezamówione Redakcja nie odpowiada.

FORDSON W POLSCE.

Że dobrobyt Polski jest w znacznej mierze zależny od pomyślnego stanu rolnictwa, to fakt bezsprzeczny. A mechaniczna siła i uprzemysłowienie agrarne to czynnik bezwzględnie ważny przy racjonalnej gospodarce. Jak dalece pod tym względem pozostaje w tyle, niech nam posłuży za przykład Skandynawja, pod tym względem zresztą przez żadne inne państwo nie prześcigniona. Według informacji, jakie nam dostarczył bawiący w Poznaniu delegat Zakładów Forda, inżynier Bille, są w Danji przy ludności trzymiljonowej 3000 traktorów Fordsona w użyciu. W Polsce przodują pod tym względem ziemie zachodnie. Zadaniem inż. Billego są studja nad najracjonalniejszym przystosowaniem Fordsonów do gleby polskiej. Korzystając z jego obecności, zorganizowali tutejsi przedstawiciele pp. Zagórski i Tatarski, specjalny kurs instrukcyjny dla kierowców Fordsona, który przy wydatnej współpracy p. inż. hr. Dzieduszyckiego, inspektora zakładów Forda na Rzeczpospolitą Polską, wydał jaknajlepsze rezultaty. Zadaniem kursu było zaznajomienie zainteresowanych nad ekonomiczną obsługą oraz działalnością Fordsonów wogóle. Uczęszczało w kursie około 40 kierowców, przy asyście kilku wybitnych przedstawicieli naszego ziemiaństwa, zaznajamiając się dokładnie z teoretyczną i praktyczną obsługą. Inicjatorom, pp. Zagórskiemu i Tatarskiemu, należy się pełne uznanie za bezinteresowne urządzenie tej imprezy. P 5170

Kino Muza, Al. Marcinkowskiego 28
Od dziś do 21 b. m.
wstrząsający dramat sensacyjno-erotyczny p. t.
„ŻYWCEM POGRZEBANI"
z uroczą **Corinne Griffith.**
Niebywałe napięcie. — Miłość ojca i syna do jednej kobiety. Pw 5648-53,206

np 4771

E. Niewiadomski
Malarstwo Polskie
Cena 22 zł.
M. ARCT, *KSIĘGARNIA w WARSZAWIE, NOWY ŚWIAT 35.* nw 4795

✝

Dnia 13 lutego 1927 r. o godz. 5,30 rano zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., moja ukochana matka i bratowa, ś. p.

z Lipońskich

Antonina Kozłowska

przeżywszy lat 72. Pogrzeb odbędzie się w środę, 16 bm. o godz. 2,30 po poł. z domu żałoby przy św. Marcinie 32.

W smutku pogrążona

zw 8712 **córka.**

Dnia 14 lutego 1927 zmarł członek Towarzystwa naszego, ś. p.

Stanisław Nawrocki

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 16 b. m. o godzinie 3,30 po południu z domu żałoby, ul. św. Marcina 66. O liczny udział w pogrzebie prosi

Tow. Młodych Przemysłowców w Poznaniu.

rw 1691

W niedzielę, 13 lutego 1927 r. o godz. 2.15 po poł. zasnęła w Bogu, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, opatrzona Olejami św., nasza najdroższa córka i kochana siostra, ś. p.

Zofja Baranowska

przeżywszy lat 18. Pogrzeb odbędzie się w środę, 16 b. m. o godz. 4 po południu z domu żałoby przy ul. Strumykowej 34 na cmentarz parafjalny w Dębcu. Msza św. nazajutrz o godz. 8 w kościele OO. Zmartwychwstańców.

W smutku pogrążona

zw 8717 **rodzina.**

Najstarszy Zakład pogrzebowy, ul. Klasztorna 14, tel. 27-69.

Dnia 13 lutego 1927 r. zmarł po długich i ciężkich cierpieniach, funkcjonarjusz biurowy Magistratu, ś. p.

Józef Herrmann

przeżywszy lat 59. W ś. p. Herrmannie straciliśmy sumiennego i gorliwego pracownika.

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 16 lutego 1927 r. o godzinie 4 po południu, z kaplicy św. Józefa na cmentarz Farny przy ul. Bukowskiej.

nw 4816 **Magistrat stoł. miasta Poznania.**

ODMROŻENIE. Oryginalna maść „MROZOL" (z kogutkiem), leczy odmrożenia i goi powstałe ranki. Sprzedają apteki Pw 6112-62,118

Za wyrażone mi dowody serdecznego współczucia, jak również za oddanie ostatniej przysługi drogiemu mężowi memu, ś. p.

Antoniemu Manikowskiemu

wyrażam wszystkim Krewnym i Znajomym, a szczególnie Dyrekcji i Urzędnikom Gazowni Miejskiej, Orkiestrze Bratniej Pomocy oraz Towarzystwu Urzędników Komunalnych, które w wielkiej mierze przyczyniło się do podniesienia nastroju smutnego tego obrządku, serdeczne

Bóg zapłać!

zw 8704 **Żona z rodziną.**

SZLAM AKUMULATOROWY
kupuje w każdej ilości
Ceramika Ludwikowo
p. Mosina.
Pw 5680-7,27

MIOD
prawdziwy pszczelny, jako środek spożywczy i leczniczy wysyła z pasieki własnej w zaplombowanych blaszankach franko: 5 kg zł 16, 10 kg zł 30. nw 4817
JAN KULMATYCKI
Horodyszcze poczta Rozłów, województwo Tarnopol
Wysyła także za zaliczką.

Kupię auto osobowe
używane lecz dobrze utrzymane, nowszego modelu, 5 osobowe. Oferty wraz z fotografją uprasza się przesłać do Kurjera pod dw 3385

Maszynę taśmową
do krojenia konfekcji **sprzeda** tanio. Adres wskaże filja Kurjera Poznańskiego pl. Bernardyński 5.
zw 8701

†

Dnia 13 lutego 1927 r. zmarł pomocnik biurowy, ś. p

Józef Herrmann

przeżywszy lat 60. zw 48.9

W Zmarłym straciliśmy kolegę, który przez serdeczne pożycie koleżeńskie pozostawił po sobie niezatartą pamięć.

Pogrzeb odbędzie się w środę, 16 lutego o godz. 4 po południu z kaplicy św. Józefa na cmentarz Farny.

Urzędnicy Miejskiego Urzędu Podatkow.

Polecamy do siewu

oryginalne zboża siewne

oraz wszelkie odmiany zbóż jarych z renomowanych hodowli

pozatem wszelkie gatunki

grochu, wykę, peluszkę, łubiny, seradelę, koniczyny, trawy, lucernę etc.

Bank Kwilecki Potocki & S-ka, Spółka Akcyjna,

Poznań.

Pw 5593 6.324

Indian

3½ KM z elektr. oświetl. tanio sprzeda „MOTOR", Poznań, Dąbrowskiego 7, tel. 62-27, vis à vis P K O Pw 5617-7.4

Dzielnej

STENOTYPISTKI

znającej stenografję polską i niemiecką i inne prace biurowe **poszukuje zaraz**

Poznańska Fabryka Bielizny

JAN EBERTOWSKI

ul. Wroniecka 6/8.

Pw 5615-7.42

Osiedliłem się w Poznaniu

przy ul. Działyńskich 9

jako lekarz specjalista chorób dziecięcych

Dr. med. Marjan Szenic

godz. przyj. 11-12 i 4,30-6. Tel. 29-82.

zw 8623

Posłańcy Miejscy

załatwiają

wszelkie życzenia publiczności

jak listy, paczki, przeprowadzki — za pokwitowaniem bonów inkasowych

Biuro: Poznań, **Woźna 11**, tel. 15 60

zw 8711

---

zw 4786

Portjer hotelowy

władający językiem polskim i niemieckim do pierwszorzędnego hotelu na Pomorzu z kaucją **poszukiwany.** Zgłoszenia z odpisem świadectw do eksp. Kurjera Poznańskiego pod dw **3363**

Poszukujemy zaraz kilku dzielnych, doświadczonych

podróżujących

do oddziału przemysłowego Lanz-Wolf (najchętniej inżynierów lub techników) i osobno do oddziału maszyn i narzędzi rolniczych — pozatem Pw 5594-6,326

biegłą polsko-niemiecką

stenotypistkę

Tylko faktycznie siły pierwszorzędne z chlubnemi referencjami mogą liczyć na uwzględnienie. — Piśminnne zgłoszenia z odpisami świadectw i podaniem referencyj uprasza

NITSCHE i S-ka, fabryka maszyn,

Poznań, ul. Kolejowa 1-3.

Gen. reprezentacje: H. LANZ, Mannheim i R. WOLF, Magdeburg.

Enzymalt

nowy znakomity środek

dla przemysłu piekarskiego, podnoszący wybitnie jakość pieczywa.

Wyrabia: Mw 412

Browar Krak. Jana Götza,

Kraków, ul. Lubicz 17.

Od 1 marca 1927 wakuje u mnie posada

kierownika biura

adwokackiego i notarjalnego. Dzielnych starszych sekretarzy z conajmniej kilkoletnią praktyką na podobnem stanowisku i dobremi referencjami proszę o nadesłanie odpisów świadectw i podanie żądanego wynagrodzenia.

T. Mierzejewski, adwokat i notarjusz.

Śrem, Rynek 1. dw 3357

ZASTĘPSTWA

dobrego, konkurencyjnego młyna, **poszukuje większy młyn gospodarczy na Górnym Śląsku.** Dobry odbyt zapewniony. Oferty z podaniem warunków do

MŁYNA PAROWEGO, Pszczyna (G. Śląsk).

zw 8657

Przewielebnemu Duchowieństwu

poleca

wina mszalne

muscatowe — bardzo smaczne po cenach przystępnych.

Specjalny skład win (pod Daszkiem)

A. GLABISZ,

Poznań, St. Rynek 50. Telefon 34-00.

Zaprzysiężony dostawca win mszalnych. dw 3380

UCZNIA

z ukończoną szkołą handlową z dobrej rodziny **poszukuje**

Fabryka krawatów, szelek, rękawiczek i chusteczek

Hałas i Kajetaniak Pw 5634-7,21

Poznań, ul. Wielka 10, I. ptr.

PRZEDSTAWICIELA

(podróżującego) na Księstwo **poszukuje** jedna z pierwszych fabryk likierów w kraju. Panów rutynowanych posiadających dokładną znajomość stosunków i warunków gospodarczych w Księstwie uprasza się o złożenie ofert z opisem dotychczasowej działalności do Kurjera pod dw **3392**

Pierwszy ekspedjent

zarazem dobry dekorator,

3 ekspedjentów młodszych,

4 uczni inteligentnych z dobrej rodziny,

młodsza kasjerka ze znajom. księgowości

potrzebni. Pw 5643-7,39

J. GŁOWACKI i S-ka,

Magazyn artykułów męskich. Poznań, Stary Rynek 73/74.

Poszukuję od 1 marca r. b.

dzielnego żelaźniaka

do składu żelaza i sprzętów kuchennych. Zgłoszenia z odpisami świadectw i podaniem wymagań bez utrzymania proszę skierować do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 8703

Lekarz-specjalista

Wielkopolanin, lat 35, z własną praktyką, z braku znajomości i czasu tą drogą pragnie poznać **panią** inteligentną, przystojną i zamożną do lat 25, z poznańskich sfer ziemiańskich lub przemysłowych

w celu matrymonjalnym.

Poważne nieanonimowe zgłoszenia uprasza się z całem zaufaniem składać możliwie z fotografją do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 8698

Samodzielna

korespondentka

z znajomością polskiej i niemieckiej stenografji natychmiast **potrzebna.** Reflektuje się tylko na siły pierwszorzędne. Zgłoszenia do „PAR", Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. **6,363**

Dzielne prasowaczki

na męską bieliznę **mogą się natychmiast zgłosić.**

Nowa Poznańska Fabr. Bielizny

ul. Mostowa 32. zw 8 14

Krojczy

długoletni i doświadczony na gotową i miarową konfekcję **przejmie posadę zaraz lub później.** Miejscowość obojętna. Zgłoszenie do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 8700

Kupię mało używany

samochód

dobrej marki, otwarty, na 4 do 5 osób, gotowy do jazdy, siły nie wyżej 40 koni. Szczegółowe oferty z podaniem ceny do ekspedycji Kurjera Poznańskiego dw **3393**

KSIĄŻKOWA

pisząca biegle na maszynie, obeznana dokładnie z książk. ameryk., pewna w języku polskim i niemieckim, z dłuższą praktyką biurową potrzebna od 15. 2. lub 1. III. Zgłoszenia z podaniem pensji uprasza się do biura ogłoszeń „PAR" w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. 7,1

Pw 5622-2,1

Generalną Reprezentację

pierwszorzędnego artykułu codziennej potrzeby oddamy na wojew. tamtejsze solidnej osobie lub firmie. Warunki: zdolności organizacyjne i odpowiedni kapitał do przejęcia składnicy hurtowej

St. Wika i S-ka właśc. Jan Mraczka, Wytwórnia chemiczna, Bydgoszcz, Bernardyńska 10.

Pw 5565-63,182

WIELKI WYBÓR WYROBÓW SREBRNYCH:
Serwisy do kawy i herbaty - Tace - Imbryki - Cukierniczki - Półmiski - Etażery - Żardynierki - Kandelabry - Toaletowe i gabinetowe przybory oraz wiele innych przedmiotów w artystycznem wykonaniu

SZTUCCE - srebro pr. 800° państw. p. 3 — w 25 wzorach począwszy od złotych 1 350,— z skrzynką t. j.

zł 1 350 | 12 łyżek, 12 noży, 12 widelcy } stoł. | 12 noży, 12 widelcy, 12 kompotów } deser. | 12 ł. herb. 12 ł. mocca 1 wazow. | 1 sosjerka, 1 łopatka tort. 2 półmiskowe | zł 1 350

POLECA FIRMA

B. TARKOWSKI, Poznań, pl. Wolności 11 (pod filarami).
Pracownia własna. — Srebrzenie i reperacje. Modele.
Uprasza się uprzejmie o zwiedzenie magazynu bez obowiązku kupna.
Wszelkie towary pierwszorzędnego gatunku. Zasada: duży obrót mały zysk.

nw 8713

nw 5247

SKŁAD WIN „POD DASZKIEM"

Poznań **A. GLABISZ** Stary Rynek 50

poleca w wielkim wyborze:

wina czerwone i białe Bordeaux i Burgundzkie - górnowęgierskie wytrawne i oryg. słodkie Tokajskie - reńskie - mozelskie i południowe - wina musujące wyrobu krajowego oraz oryg. wina szampańskie znanych wytwórni jak: Ernest Irroy G. H. Mumm - Veuve Clicquot itd. - Likiery i wypalanki wytwórni krajowych oraz oryg. konjaki francuskie - Rumy i Araki

Ceny bardzo korzystne! Obsługa rzetelna!

Proszę żądać cennik!

Pw 6949-1,176

Polecamy ze składów naszych

wszelkie nasiona oleiste

a szczególnie:

siemię lniane krajowe i litewskie, rzepak, gorczycę, mak

również do siewu w najprzedniejszych gatunkach.

Bank Kwilecki Potocki & S-ka, Spółka Akcyjna,

Poznań. Pw 5591/2-6, 321/2

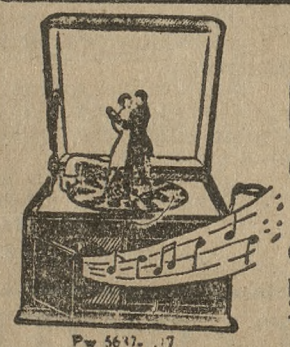

Pw 5617-,17

Nadeszły najnowsze

oryginalne ameryk. jazzbandy na płytach!

Czesław BRUŹDZIŃSKI i S-ka,

Aleje Marcinkowskiego 8, I. ptr.

Gramofony salonowe i płyty artystyczne stale na składzie po cenach umiarkowanych. Udzielamy 10% rabatu do 25 lutego 1927. — Wykonujemy wszelkie reparacje dotyczące branży.

ELLERMAN'S WILSON LINE LIMITED, HULL

Zegluga: Gdańsk — Hull, Hull — Gdańsk
Asekuracja
Spedycja: Gdańsk — Londyn, Londyn — Gdańsk

Regularne połączenia tygodniowe własnymi parostatkami, zaopatrzonymi we wszelkie wygody dla ruchu pasażerskiego — Przewóz towarów do Anglji i do wszystkich części świata. Najdogodniejsze połączenie z Anglją środkową i północną oraz Szkocją przez Hull. Informacjami wszelkiemi służy a 1580

ELLERMAN AND WILSON LINES AGENCY Co. LTD. GDAŃSK

Telegr.: Wilsons, Gdańsk. Telef.: 28-49 i 64-57.

Scotta Emulsja Tranowa

KRZYWE NOGI...

u dzieci są tylko następstwem niedbalstwa rodziców. O ile dziecko skłonne jest do krzywicy lub już cierpi na chorobę angielską należy mu dawać regularnie

„SCOTTA EMULSJĘ TRANOWĄ"

obfituje w **witaminy, fosfor** oraz tłuszcze przytem jest nadzwyczaj smaczna i dobrze jest znoszoną, lecz musi to być „prawdziwa **Emulsja tranowa Scotta**", którą można nabyć w każdej aptece i w każdym składzie aptecznym. nw 4794

Baczność Gazownie!

ŁOM SZAMOTOWY

kupuje w każdej ilości

Ceramika Ludwikowo

p. Kosina.

Pw 563.-7,2)

F. Rytlewski

GDAŃSK HUNDEGASSE 31

IMPORT DELIKATESÓW

nw 4524

Chorągwie

z okazji przyjazdu

Prezydenta Rzeczypospolitej

poleca Pw 5632/2-7,32/3

S. Kałamajski

Zdrowe, silne i piękne dziecko

to najskrytsze pragnienie matki

Dziecko tylko wtedy może być ładne i silne jeżeli jest zdrowe racjonalnie odżywiane i pielęgnowane Pw 5410-3,239

Mączka odżywcza Logi

jest najlepszą odżywką dla dzieci

Do nabycia w aptekach i drog.

WYIW. APT. ROMAN LOGA, ŚREM (WIELKP.).

PRZED GRYPĄ

chroni nas delikatny likier ziołowy

Oszczędzaj, bądź praktycznym i sporządzaj sobie sam likiery nw 4787

ze ziół likierowych Engelhardta.

Wygodny sposób sporządzenia znajduje się na opakowaniu. — Porcje na 2 i 1/2 litra zł 2,20.

Do nabycia w drogerjach i aptekach, o ile niema na składzie proszę się zwrócić na adres:

Art. Engelhardt, Tczew, skrytka poczt. 18.

Czekolada **ANGLAS** Kakao

Pożywne i o wybornym smaku

Cebula do sadzenia

okrągłe i owalne w ładunkach wagonowych i mniejszych przesyłkach,

nasienia cebulowe

okrągłe, żółte, białomiesne cebule o wysokiej zdolności kiełkowania.

LEOPOLD REITZER & Co.

Szeged (Węgry), adres telegr.: Lerco Szeged

nw 3310

STEFAN GRAMSE

budowniczy.

Przyjmuje wszelkie prace budowlane, nowe budowle, przebudowy, odświeżenia fasad, szkice, projekty, kosztorysy, porady budowlane, kierownictwo bud. i t. d.

POZNAŃ Pw 5651-7,31 *Rybaki 27.*

Nowe siły mężczyźnie

daje „YOPUAMIN", oddawna wypróbowany i naukowo sprawdzony środek 50 dawek — 12 zł ze sposobem użycia

nw 3946 Dr. Gebhard et Co., Gdańsk, oddz 228.

WILLA PIĘTROWA

sucha z wodociągiem, kanalizacją, elektrycznością o sześciu pokojach dwóch kuchniach, spiżarni, łazience, przedpokojach, pralnią, mieszkaniem dla służby i obszernemi piwnicami, z dwoma ogródkami, solidnem ogrodzeniem, kryta dachówką, podwórze brukowane, w pobliżu dworca, w powiatowem mieście Szamotułach, gdzie jest gimnazjum **do sprzedania za gotówkę. Cena 36 000 zł.** Wiadomość **Władysław Pogodziński, Szamotuły, ulica Strzelecka 6.** nw 8705

— Możebyś się czego napił?

— Człowieku — jestem przeziębiony, ledwo żyję!

— Toś ty gapa — zaraz kup cukierki „Malto", pozbawią Cię kaszlu i jutro będziesz zdrów jak ryba. Pw 5154-3,204

Fabr. „Malto", Śrem Wlkp.

Nyka & Posłuszny

Skład Doborowych Win i Spirytusów.

Poznań, ul. Wrocławska 33-34.

Telefon 11-94

Dostawa korzystna, szybka i poprawna.

Staranny dobór streszcza się w obszernych cennikach z których prosimy korzystać

Pw 3722-0,2406

BECZKI

od smoły, karbolineum i oleji

zakupuje i uprasza o oferty z podaniem ceny

Sewerynn Wrzesiński

Fabryka Papy Dachowej

Poznań, plac Wolności 18.

zw 8707

Pw 4-0,303405/9633 41/

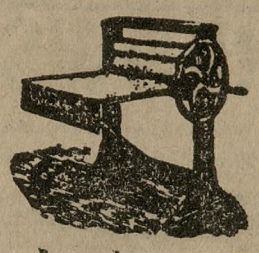

Magle domowe

poleca

A. Koszewski, Poznań,

Stary Rynek 61.

Powóz

półkryty, mało używany, luksusowy prima berliński fabrykat. Ponieważ zbytni **sprzeda za 1 200 zł.** zw 8607

Starostwo Szubin

Na sprzedaż! Na sprzedaż!

Realność

dochodowa, w mieście powiatowem, przynosząca do 7 000 zł rocznie, składająca się z 2 kamienic II p., 2 domów parterowych, w których są 3 składy (sklepy) przy ul. Inowrocławskiej i Rynek (narożnik) do tego około 10 mórg dobrej ziemi (wysokie, jasne, obszerne piwnice), bez długów hipotecznych, za 55 000 zł natychmiast sprzedam. Kupującemu do dyspozycji na rożnikowy skład z 3 pokoj. mieszk. lub prywatne 3 pokoj. mieszkanie. Łaskawe zgłoszenia przyjmuje zw 8658

LEON NYKA, Strzelno,

Inowrocławska i rynek, narożnik.

Piegi

usuwa pewnie i szybko tylko

EXPHELIDIN

Wypróbowany od 20 lat. Świetne uznanie. Doza 8 zł. nw 4819

Dr. CASPARY & Co, Danzig.

OKAZJA!

„Praga" samochód 4 siedz. 4/12 HP otwarty prawie nowy . . . . 6 300 zł

„Praga" limuzyna 6 siedz. 15/50 HP 20 000 zł

na sprzedaż.

Zgłoszenia do firmy: Pw 5639-7,15

„PRAGA" Automobile,

Poznań, pl. Wolności 11, tel. 5533.

Państw. Nadleśnictwo Sarniagóra, p Łążek, pow. Świecie sprzeda w drodze pisemnych ofert 121 37 m³ wyrobionego drewna użytkowego brzozowego, 11047.73 m³ drewna budulcowego sosnowego oraz 4234.12 m³ kopalniaków w całych długościach z drzewostanów uszkodzonych przez sówkę chojnówkę z roku gosp. 1926/27.

Pisemne oferty należy wnosić do dnia 25 lutego 1927 r.

Bliższe szczegóły w Rynku Drzewnym. nw 4657

Konkurs.

Poszukujemy **skarbnika** dla naszej kasy miejskiej zaraz. Pobory grupy X z dodatkiem komunalnym. Jedynie dzielni fachowcy będą uwzględnieni. Pierwszeństwo mają inwalidzi wojenni. Zgłoszenia z odpisami świadectw i własnoręcznie napisanym życiorysem przyjmuje do 25-go lutego r. b.

Magistrat w Żninie. dw 3364

Konkurs.

na posady kierownika szkoły i sił nauczycielskich.

Przy tutejszej Miejskiej Szkole Przygotowawczej do gimnazjum wakują od 1 września r. b. posady:

a) **kierownika** z kwalifikacjami kierowników szkół średnich,

b) **sił nauczycielskich** również z kwalifikacjami nauczycieli szkół średnich.

Reflektuje się tylko na siły posiadające pełne kwalifikacje.

Pobory dla sił nauczycielskich podług grupy VIII a utsawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu urzędników państwowych i wojska (Dz. Ust. R. P. nr. 116 poz. 925) oraz 20% dodatku od zasadniczych poborów, zaś dla kierownika szkoły pobory według umowy. Kierownikowi i siłom nauczycielskim przyznaje się również prawo do emerytury.

Odpowiednie wnioski z świadectwami (odpisy uwierzytelnione) wraz z podaniem referencji pp. skierować należy do Magistratu miasta Koronowa, powiat bydgoski, do dnia 1 marca r. b.

Odpisów świadectw się nie zwraca.

Koronowo, dnia 9 lutego 1927 r. nw 4656

Magistrat.

(—) Wodniczak, burmistrz.

Dyrekcja Kolei Państwowych we Lwowie rozpisuje przetarg publiczny na roczną dostawę knotów maźniczych oraz odpadków bawełnianych do czyszczenia taboru kolejowego.

Termin wnoszenia ofert upływa z dniem 5 marca 1927. Bliższych informacyj udzieli Wydział Zasobów wymienionej Dyrekcji, gdzie też można otrzymać formularz oferty — z wyszczególnionymi materjałami, oraz warunki umowy — bezpośrednio lub pocztą, za nadesłaniem należytości na porto. nw 4658

Przetarg.

Magistrat Wydział VII. ogłasza **przetarg publiczny na kanalizację** ul. Bukowskiej od terenu **„Radjo Poznańskiego do ul. Polnej".** Informacje udziela się w Nowym Ratuszu, pokój 36, gdzie też należy złożyć opieczętowane oferty. Otwarcie ofert nastąpi dnia 21 lutego 1927 r. o godzinie 8. Wydanie robót nastąpi najpóźniej dnia 23 lutego 1927 r. nw 4820/21

Przetarg publiczny.

Magistrat Wydział VII. ogłasza **przetarg publiczny na** rozbiórkę 4000 m³ muru fortecznego warowni Reformatów.

Informacje udziela się w Nowym Ratuszu, pokój 36, gdzie też należy złożyć opieczętowane oferty.

Otwarcie ofert nastąpi dnia 22 lutego 1927 r. o godz. 8 rano. nw 4822/23

Magistrat Wydział VII.

Budownictwo Podziemne.

Sprzedaż starego żelaza

przeważnie budowlanego, z rozebranych mostów, w ilości około 50 tonn, odbędzie się z licytacji

18 lutego r. b. w Bogusławiu,

o godzinie 12.

Dojazd do stacji kolejowej Pleszew. Żelazo jest w dobrym stanie i będzie sprzedane partjami przeważnie po 1—2 tonny za gotówkę najwięcej dającemu. nw 4793

Starostwo Krajowe.

Licytacja zastawu.

W czwartek, 17. 2. 1927 r. o godz. 11 pl. Wolności 8, sprzedam publicznie najwięcej dającemu za gotówkę:

biżuterję, brylanty, zegarki i t. p.

Do obejrzenia pół godz. przed rozpoczęciem licytacji w skarbcu Polskiego Banku Handlowego.

zw 8715

Trzeciak

kom. sąd., Poznań, ul. Pocztowa 16, tel. 51-18.

Napisowy wiersz tłusty 30 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Dwułamowa średnica strony: milimetr 80 groszy.

Znak oferty (na przykład: z 18 924, n 2 735, d 4 790 i t. d.) = 1 słowo. Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

SPRZEDAŻE

SZKODA
dla zegarka niepowetowaną jest, gdy się wytrą osie, ząbki, tryby i inne części. Dzieje się to wówczas, gdy właściciel zegarka bez naprawy takowy lata nosi. Fachowo i pod gwarancją naprawia zegarki i biżuterje. Chwilkowski, św. Marcin 40. zdw 13 532.

KASZEL
usuwa skutecznie herbata pod nazwą „Raz, Dwa, Trzy", karton 1.— zł. Sprzedają apteki i drogerje. Pw 4755/6-1.86/7

MAJĄTEK
na Pomorzu 2 000 mórg dobrej ziemi z lasem, cena 350 000 zł. — Pośrednictwo wykluczone. Adres wskaże Kurjer zdw 12 952.

CUKIERNICY
formy na barany cukrowe, maszynkę do landrynek malinowych wiśni w spirytusie sprzedam. — Kręta 4, III. prawo. zdw 12 679

ROWERY
za gotówkę i na raty poleca Rymkiewicz Poznań, Wielkie Garbary 9 dw 3100

MĘSKI
pokój, ciemny dąb i garnitur klubowy w gobelinie okazyjnie na sprzedaż. Widokol, Półwiejska 2. Pw 5595-6.330.

IMPREGNOWANE
(nieprzemakalne) płachty na wozy, wagony itp. Derki na konie, letnie i zimowe. Hurtownia Kazimierz Twarowski, Stary Rynek nr 76 I piętro (wejście obok apteki „Pod Lwem") Pw 4769-2.138

GOTOWALNIĘ
mahoniową, sypialnię stoły okrągłe-owalne, lustro, stare srebra, porcelanę, kryształy, bronzy wiele innych okazyjnie rozsprzeda Antykwarjat Braci Pióro, Aleje Marcinkowskiego 28, tel. 31-04. Pw 5381-5.75

SPRZEDA
korzystnie salonik mahoniowy Empire, sypialnię orzechową z gotowalnią, solidne wykonanie. — Bric à brac, tel. 12-75, Podgórna nr. 10, narożnik Al. Marcinkowskiego. Pw 5612-6.361

LAMPY
elektryczne, duży wybór, wiszące, stojące oraz abażury korzystnie sprzedaje Bric à brac, Podgórna nr. 10. Pw 5611-6.362

SPRZEDAM
nowy, pięknie wykonany pokój stołowy. — Adres wskaże Kurjer zdw 13 240.

NA SPRZEDAŻ
bryczka myśliwska na 6 osób, w dobrym stanie. — Zgłoszenia do firmy H. B. Moeller i S-ka, Rzeźnia Miejska. zdw 13 381

Z POWODU
stosunków rodzinnych jest do sprzedania skład towarów krótkich, nadający się także na każde inne przedsiębiorstwo, przy tem pokój z kuchnią. Oferty Kurjer zdw 13 389.

BILARD
używany na sprzedaż. Szamarzewskiego 12, restauracja. zdw 13 509

SAMOCHÓD
cykloneta, 10 P. S., reklamówka, kryta, stosowna do każdej branży, światło elektryczne, gotowa do jazdy, za bezcen na sprzedaż. Borowicz, Wielka 8. zdw 13 511.

SEALOWE
futerko nowe (Leipzig) 175 zł sprzeda Pieprzyńska, Piekary 18, wysoki parter, od 9—1 i 2—5. zdw 13 527.

PARYSKIE
modele, kilka sukien tanio do oddania. Zgłoszenia od 5 do 6 po południu; ul. Cieszkowskiego 8, II. piętro prawo. zdw 13 504.

DOROŻKĘ
samochodową, sześcioosobową, elegancką, kryta, lukratywną, z koncesją, tanio sprzedam. Oferty Kurjer zdw 13 533.

SPRZEDAM
389 mtr. drzewa budulcowego II i III klasy, 2 km od dworca. Materjał zdrowy. L. Lewczyński, Kiszewo, powiat Oborniki. zdw 13 393

TANIO
zakupisz pończochy, fartuchy, i bieliznę w firmie „Galanterja", Poznań, ul. Wielka 10. zdw 13 428.

PIEC
kaflowy korzystnie zaraz do sprzedania. Adres wskaże Kurjer pod zdw 13 430.

ŚLUSARSKI
warsztat (mały). Jeżyce na sprzedaż. Zgł. Kurjer zdw 13 350.

WŁAMYWACZE
grasują! Zamek „Wilk" udaremnia zamiary takowych. Nabywać w składach żelaza: Szymandera, św. Marcin 34 Koszewski, Stary Rynek 61, Wielka 6. zdw 12 897

MAJĄTEK
700 mórg, dobrze zagospodarowany blisko miasta powiatowego, z kompletnym żywym i martwym inwentarzem na sprzedaż. Większa gotówka pożądana. Zgłoszenia tylko poważnych reflektantów do Kurjera zdw 13 535.

WORKÓW
ca. 400, mało używanych. Oferty Kurjer zdw 13 547

TOKARNIĘ
prawie nową 1.60 m korzystnie sprzedam. Of. Kurjer zdw 13 551

WÓZKÓW
dziecięcych wybór Szamarzewskiego 36. zdw 10 464/5.

BUFET
używany lecz odnowiony dębowy kolor według życzenia z rąk prywatnych za 250 zł. Do obejrzenia u p. Zwierzyckiego (skład mebli), Wały Król. Jadwigi 3, parter. zdw 12 894/6

NA RATY
i za gotówkę meble najtaniej poleca Szryngacz ul. Wielka 13. Pw 5408/4-0.3193/4.

OPONY
i węże do rowerów, krajowe i zagraniczne w najlepszych gatunkach poleca Skład rowerów „Kastor", św. Marcin 55. nw 3734

ROWER
(półwyścigowy) sprzedam tanio (od 6—8) Zgłosz. K. Murawa, Wały Jana III 12 podw., II. zdw 13 559

ĆWIKŁA
pastewna, około 200 ctr. na sprzedaż. Cena na miejscu 1.50 za centr. Andrzej Dziura, Chyby, pow. Sady, Poznań jw 7621

ZIEMNIAKI
różowe około 70 centr. na sprzedaż, 6 zł centr. z dostawą w dom, każdą ilość. Zgłoszenia piśmienne Andrzej Dziura, Chyby, pow. Sady, Poznań. jw 7620

WYPRZEDAŻ
narzędzi gospodarskich: 3 pługi, kultywator, waga na 8 centr. z ciężarkami, młockarka szeroko młotna i różne rzeczy gospodarskie. Andrzej Dziura, Chyby, pow. Sady, Poznań. jw 7619

SKŁAD
towarów krótkich tanio na sprzedaż (2 ubikacje). Adres wskaże Kurjer, filja St. Rynek rw 1680.

FRAKOWE
ubranie dobrze utrzymane, z białą i czarną kamizelką na sprzedaż. T. Kurc, Stary Rynek 43. rw 1679

FORTEPIAN
dobrze utrzymany sprzedam. — Wskaże Kurjer zdw 13 567.

SKŁAD
przy ul. Dąbrowskiego, w ruchliwem miejscu, z urządzeniem lub bez zaraz korzystnie do nabycia. Oferty do „Par", Al. Marcinkowskiego 11 pod nr. 7.30. Pw 5629-7.30

SKŁAD
kolonjalny i delikatesów, dobrze prosperujący, przy ruchliwej ulicy Poznania z towarem i meblami, przyległe 2 pokoje, kuchnia, z powodu wyjazdu zaraz do objęcia; cena według umowy. — Pujanek, Poznań, Chwaliszewo 22 zdw 13 601

SKRZYDŁO
Grotrian Steinweg, prawie nowe, śliczny ton do sprzedania. Adres wskaże Kurjer zdw 13 603.

SKŁAD
kolonjalny z mieszkaniem, magiem, towarem za 3 500 sprzedam. Popielski, Szewska 12, I. podwórze. zdw 13 606

LAMPA
elektryczna, stojąca, kompletna korzystnie na sprzedaż. Św. Wojciech 24, II. lewo. zdw 13 611

FORTEPIAN
krótki, czarny, metalowa płyta tanio. Mostowa 33, I. prawo. zdw 13 615

SKRZYDŁO
czarne, krótkie, na metalowej płycie, w dobrym stanie sprzedam 850 złotych. Szamarzewskiego 2, IV p. zdw 13 621

SKŁAD
towarów krótkich i kapeluszy damskich sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 13 367.

GOSPODARSTWO
86-morgowe bez długu, z wymiarem, ziemia dobra, stacja w miejscu, sprzedam za 18 tys. zł, wpłata podług ugody. Oferty Kurjer zdw 13 473.

WYTWÓRNIĘ
cukierków sprzedam kompletnie urządzoną, z telefonem, w śródmieściu, do objęcia potrzeba 3 500. Wiadomość w Kurjerze zdw 13 434

JEDYNA
w Poznaniu fabrykacja artykułu spożywczego pierwszej potrzeby, w pełnym biegu, przynosząca natychmiast poważne zyski, z powodu stosunków rodzinnych za 6 tys. zł do sprzedania. Zgłoszenia do eksp. Kurjera zdw 13 435.

KRAWIECKA
maszyna Singera (bobin) tanio na sprzedaż. Zimiński, Poznań-Starołęka, Poznańska 3. zdw 13 442.

SPRZEDAM
ślusarnię mechaniczną. Gościniak, Wieleń, Wlkp. zdw 13 441.

HARMONJUM
18-głosowy, 2 manuały, jak nowy, tanio na sprzedaż. Polcyn, Jezuicka 39 zdw 13 409.

SUKNIE
różowa i inne, bucikj jedwabne, obrazy, ramy na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer zdw 13 458.

SPRZEDAM
maszynę krawiecką i do dziurek. Oferty Kurjer zdw 13 461.

ETAŻERKA
fotel przed biurko. Piekary 10, IV., lewo. zdw 13 462.

SZYFONIERKA
i łyżwy męskie na sprzedaż. Wiehle, Kolejowa 41, I piętro. rw 1689

LALKA
piękna, 80 cm, prawdziwe włosy (blond) tanio. Stary Rynek 91, Bojanowska (skład) zdw 13 464

RZEŹNICTWO
w Poznaniu, w pełnym biegu, z całkowitem urządzeniem, własną chłodnią, przylegającem mieszkaniem 3-pokojowem zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 13 501.

PIANINO
krzyżowe, czarne, jak nowe sprzedam. Rybaki 8, I. lewo. zdw 13 570

SYPIALNIĘ
dębowo fornierowaną z kryształowemi lustrami, z pierwszej ręki 20% taniej sprzeda stolarnia, Szyperska 3 zdw 13 571

KOŃ
młody, silny na sprzedaż. Chwaliszewo 13. rw 1688

SKŁAD
ul. Szkolna, dwa okna wystawowe, z urządzeniem, cena 7 000 wskaże Tomczak, Górna Wilda 67 zdw 13 628

BEKIESZA
kożuch popielaty, kołnierz karakuły tanio. Adr Kurj zdw 13 622

SYPIALKĘ
dębową z lustrem sprzedam tanio. Bóżnicza 16, II., lewo. zdw 13 463.

STÓŁ
składowy, oszklony sprzedam. — Informacyj udziela Grobla 1, piekarnia. rw 1692

SPRZEDAM
lub zamienię kamienicę II piętrową z składami, miasto powiatowe, na majątek około 400 morgowy z dopłatą. Zgłoszenia Kurjer zdw 13 678.

FUTRO
męskie nowe sprzedam 230. Cenkier, św. Marcin 56, II. front. zdw 13 593

REPOZYTORJUM
do kolonjalki, z szufladami i aparatami do kawy sprzedam tanio. Kurjer zdw 13 626.

SKŁAD
próżny, z dużemi sklepami, na Łazarzu, nadający się na fabrykacje wszelkiego rodzaju za 1 200 złotych zaraz do sprzedania Of. Kurjer zdw 13 632.

PANIENKA
sierota poszukuje posady do dzieci jako bona z szyciem i haftem. Oferty Kurjer zdw 13 583.

SAMOCHÓD
„Tatra", używany za gotówkę sprzedam. Of. Kurjer zdw 13 635

RADJOAPARAT
4-lampkowy sprzedam Krasińskiego 1, II. zdw 13 637

RADJO
najkorzystniejsze źródło zakupu wszelkich przyborów dla P. T. Radjo-amatorów Firma „Radjomontaż", Pocztowa 22. zdw 13 644

SKRZYDŁO
używane korzystnie do sprzedania Zgłosz. Kurjer zdw 13 647.

DOM
w mieście powiatowem, w najlepszem położeniu, nadający się na hotel, cukiernię lub restaurację natychmiast na sprzedaż. Zgłosz. do Kurjera Pozn. zdw 13 657.

SPRZEDAM
wózek dziecięcy, trzcinowy, Brennabor, niklowane resory, Mickiewicza 27, II. lewo od 6—7. Pw 5642-58.85

OKAZYJNIE
na sprzedaż: sypialnia polisandrowa, pianino w stylu rococo, garnitury wyściełane, różne meble antyczne i nowoczesne, jako to: kanapy, szafy, biurka, komody, stoły, fotele, krzesła, lustra, stoliki do robótek, dywan perski i smyrneński, figury stare drewniane, porcelana, fajans, kryształy i szkło, wirówka „Diabolo", „Widokol", Półwiejska 2 Pw 5146-3.180

KILIMOWE
dywany artystyczne sprzedaje pracownia Wierzbięcice 13, parter. zdw 13 691

SKŁAD
kolonjalny w mieście powiatowem wyższe szkoły, wojsko, 3 pokoje, kuchnia do wydzierżawienia. Od Poznania 30 km Objęcie 2 000 zł. Sowiński, Chwaliszewo 7/8, II. rw 1694

KUPNA

RADJO
dwu do czteroiampowe, komplet, niedrogie, lecz dobre kupię. — Szulc, Sieraków, pow. Międzychód ulica Wroniecka. zdw 13 676

6 WOŹNA 12
„Książka-Antykwarjat". Zakup, sprzedaż, komis książek używanych. Wielki wybór. zdpw 13 225

„BRIC à BRAC"
Podgórna 10 narożnik Aleje Marcinkowskiego tel 12-75 kupuje za gotówkę oraz przyjmuje w komis meble, pianina dywany stare ramy, porcelanę srebro itp. Pw 4761-0.3141.

PIANINO
kupię za gotówkę. Oferty Kurjer zdw 13 287.

KUPIĘ
mały folwarczek lub resztówkę blisko Poznania przy wpłacie 10 000 gotówką, resztę w ciągu roku. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 13 241.

POSZUKUJĘ
kupna składu kolonjalnego w dobrem miejscu na wsi lub dzierżawy gospodarstwa od 25 do 100 mórg roli zaraz. Zgłosz. J. Czarna, Górna Wilda 36. zdw 13 362

PIANINO
kupię. Cena Kurjer zdw 13 312.

UŻYWANE
formy cementowe na rury, pierścienie studzienne, dachówki itd. poszukiwane za gotówkę. Oferty uprasza się się pod zdw 13 388 do eksped. Kurjera.

KUPIĘ
dobrą, mało używaną maszynę do pisania. Oferty z podaniem ostatniej ceny do Gusovius, ul. Gajowa 4, II. zdw 13 419.

POSZUKUJĘ
regału do składu kolonjalnego, z szufladami Zgłoszenia do Kurjera zdw 13 415.

KUPIĘ
urządzenie drogeryjne. Zgłoszenia Kurjer zdw 13 427.

500 zł
dam za używane dobre pianino. Zgłoszenia Kurjer zdw 13 514.

MOTOR
6-konny, albo silniejszy kupię. Oferty z podaniem ceny do Parowa Cegielnia Kindler, Świerczewo, p. Poznań 5. zdw 13 437.

KUPIĘ
skład nadający się na kolonjalkę. Zgłoszenia Podolski, Wolnica 4/5. zdw 13 405.

WARSZTAT
mechaniczny w całości lub częściowo kupię. Kurjer zdw 13 4[illegible]

KUPIĘ
pianino w dobrym stanie. Oferty proszę składać Górna Wilda 89. II lewo. tel. 53-86. zdw 13 475.

KUPIĘ
gospodarstwo od 200 do 300 mórg dobrej ziemi pszennej za dolary. Agenci wykluczeni. Stanisław Kubis. Komorze. poczta Żerków. powiat Jarocin. zdw 13 457

Z 5—6 000 zł
kupię lub dzierżawię lub przystąpię jako czynny wspólnik do kawiarni. drogerji lub innego przedsiębiorstwa handlowego w Poznaniu lub Bydgoszczy lub fabrycznego. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 11 763.

SZAFĘ
żelazną. używaną. średniej wielkości kupię za gotówkę. Oferty Kurjer zdw 13 542.

KUPIĘ
motor elektryczny. 3—5 P. S.. 440 volt. prąd stały. dobry. używany. Andersz Żupańskiego 17. zdw 13 552.

KUCHNIE
westfalska kupię. M. Jaraczewski. Wierzbięcice 16 II. zdw 13 445/6

PLATFORME
(rolwagę) nową lub używaną. w dobrym stanie. na nośność 40—50 centr.. z osiami patentowemi kupimy natychmiast. Oferte skierować Kurjer nw 4814

KUPIĘ
samochód używany 2—4 osobowy. Oferty z podaniem ceny. marki. K M.. ilości zrobionych km Kurjer zdw 13 608.

KUPIĘ
skład fryzjerski lub przystąpię jako wspólnik. Zgłoszenia Kurjer zdw 13 618.

GŁOŚNIK
do radjo. dobrej marki kupię — Zgłosz. Kurjer zdw 13 581.

SKŁAD
papierosów lub papieru kupię. — Oferty Kurjer zdw 13 642.

PIEC
cukierniczy. gazowy. używany kupię Proszę o podanie ceny i opisu W. Przybyłowski. cukiernia. Pakość. zdw 13 660

KUPIĘ
używane harmonjum do nauki. — Łaskawe oferty z podaniem ceny upr do Kurjera zdw 13 664.

EGZYSTENCJA.
Kilka większych. modnych rysowni robót ręcznych z najnowszemi wzorami dziurkowanemi (szablonami). kompletnie z farbami i dodatkami po 130 i 400 zł wprost od wiedeńskiego fachowego rysownika na sprzedaż. Zgłoszenia pod adresem: W Forster. Willersdorf a/Z.. Dolna Austrja. Korespondencje o ile możności w języku niemieckim. zdw 13 667

KASY
registracyjnej National. używanej lecz dobrze utrzymanej poszukuje Sylwester Sneła. Ostrzeszów. skład towarów kolonialnych. zdw 13 668

KAMIENICE

WILLĘ
na Sołaczu. okolica Teatru. Łazarz kupię zaraz za gotówkę. Oferty Kurjer zdw 13 516.

KAMIENICA
dobrze się rentująca. w centrum Poznania. przy wpłacie 50 000 zł na sprzedaż. Pennsylvania Strzelecka 2. I zdw 13 600

PIENIĄDZ

1 000 zł
pożyczki poszukuje kupiec. Ofiaruje dobry procent i gwarancje. Zgłosz. do Kuriera zdw 13 407.

POŻYCZKI
3—4 000 zł poszukuje za dobrym procentem na I hipotekę gospodarstwa. zagwarantowanie w zbożu Oferty Kurjer zdw 13 396.

NAJWYŻSZE
ceny za stare srebra bronzy. platery porcelanę. kryształy meble. płaci gotówką Antykwarjat Braci Pióro. Aleje Marcinkowskiego 28. tel 31-04 Pw 5382-5.76

400 zł
pożyczki poszukuje rzemieślnik na stałej posadzie pod zastaw. na miesięczną spłatę. Jako procent dam pokój dobrze umeblowany. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 13 402

3—4 000 zł
poszukuje pożyczki do przedsiębiorstwa w pełnym ruchu. Wysok procent według umowy. Of. Kurjer zdw 13 597.

POSZUKUJE
się wspólnika. obeznanego z zakładaniem prądu elektrycznego. bądź to technika. lub obeznanego blacharza. z gotówką do 2 000 zł. Oferty uprasza się pod A. Gwiazdek. Poznań. Śniadeckich 6 zdw 13 414

6 000 zł
pożyczki poszukuje na I. hipotekę gospodarstwa 150 morgowego które jest w wielkiej kulturze i bez długu. Warunki według umowy. Zgłoszenia do Kurjera zdw 13 432.

Z 2—5 000 zł
przystąpię jako wspólnik czynny do założenia. powiększenia przedsiębiorstwa. Oferty do Kurjera zdw 13 470.

WSPÓLNIKA
z 1 000 zł poszukuje do powiększenia przedsiębiorstwa malarskiego. Pierwszeństwo ma fachowiec malarz. Spieszne oferty Kurjer pod zdw 13 562

20 000 zł
pożyczki poszukuje conajmniej na 2 lata pod zastaw I hipoteki kamienicy w Poznaniu. Zgłoszenia „Par". 27 Grudnia 18 pod 58.84. Pw 5639-58.84

22 000 zł
poszukuję na wielką kamienicę w centrum Poznania. procent podług umowy. Zgłosz. Kurjer zdw 13 418

POSZUKUJE
2 000—3 000 do dobrego przedsiębiorstwa. Pewny zastaw. procent. ewentl cichy wspólnik(czka) — Oferty Kurjer zdw 13 634.

POŻYCZKI
pod zastaw brylantów poszukuje. Oferty Kurjer zdw 13 636.

POSZUKUJE
pożyczki 2 000 zł na 2 miesiące. Dobry procent. Spieszne zgłoszenia Kurjer zdw 13 582.

2 000 zł
pożyczki na pół roku poszukuje. Zastaw I hipoteka i 5% miesięcznie. Oferty do Kurj zdw 13 565.

DO WYNAJĘCIA

MIESZKANIA
1—4 pokojowe wskaże. także poszukuje „Reno". Stary Rynek nr. 59/60. zdw 12 645

MIESZKANIA
składy pokoje umeblowane. pokoje dla małżeństw i ubikacje na biura wskaże i poszukuje biuro „Informator". plac Nowomiejski nr. 10a. Tel. 41-83 Pw 4724-017.45.

MIESZKANIE
2 pokojowe z kuchnia do wynajęcia Oferty Kurjer zdw 13 397.

MIESZKANIE
3-pokojowe z meblami zaraz do odstąpienia. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 13 472.

DO
wynajęcia w willi 2 pokoje. pokój dla służącej centralne ogrzewanie. Czynsz za 1½ roku zgóry. — Kurjer zdw 13 568.

2 UMEBLOWANE
pokoje z używaniem kuchni. łazienki itd. na Łazarzu wydzierżawie od 1. 3. Zgłoszenia „Par". Al. Marcinkowskiego 11 pod 53.203 Pw 5628-53.203

POKÓJ
z kuchnią w śródmieściu wskaże „Osadapol". Rzeczypospolitej 9. zdw 13 599

SZUKA MIESZK.

MŁODE
bezdzietne spokojne małżeństwo. mąż cały dzień wolny od zajęcia (stróż nocny). szuka portjerstwa z mieszkaniem. Łaskawe oferty uprasza się pod zdw 13 439.

MŁODE
bezdzietne spokojne małżeństwo. poszukuje wolnego pokoju z kuchnią. Czynsz roczny zgóry zapłace. Łaskawe oferty uprasza się pod zdw 13 440.

POSZUKUJĘ
pokoju lub 2 z kuchnia na Łazarzu. wprost od gospodarza: dzierżawę płacę zgóry. Oferty do Kurjera zdw 13 485.

MIESZKANIE
3-pokojowe większe lub 4 mniejsze. w górnej części miasta. poszukuje. Mogę także oddać na życzenie w zamian 3-pokojowe mniejsze. — Oferty do Kurjera zdw 13 488.

POSZUKUJĘ
2—3 pokojowego mieszkania. najchętniej Łazarz Dzierżawa zgóry. Zgłosz. do Kurj. zdw 13 586.

POSZUKUJĘ
mieszkania 1—2 pokojowego. — Wpłacę 500 zł zgóry. dzierżawa według ugody. Panów właścicieli proszę oferty Kurjer zdw 13 649.

ZAMIANA MIESZK.

MIESZKANIE
3-pokojowe. w śródmieściu. zamienię na takie same w innej okolicy miasta. Zgł. Kurjer zdw 13 587.

3 POKOJE
z kuchnią. w Łodzi. zamienię na podobne lub większe w Poznaniu. Wiadomość: Bonka. Kramarska nr 21. zdw 13 679

POKOJE UMEBL.

JEDNA
lub dwie osoby znajdą umeblowany osobny pokój z elektrycznem oświetleniem: może być także z utrzymaniem. Grunwaldzka 5 I ptr.. prawo. zdw 11 016.

GIMNAZJASTÓW
przyjmę na stancję: pomoc w nauce zapewniona. Marja Damsówna. Wielkie Garbary 8. zdw 12 027.

POKÓJ
balkonowy. osobne wejście. światło elektryczne. ogrzewanie centralne. Łazarz przy Parku Wilsona — gimnazjum. wynajmę tanio inteligentnemu panu (najchętniej profesorowi). — Zgłoszenia zdw 12 675.

POKÓJ
umeblowany do wynajęcia. Kwiatowa 13. I. prawo. zdw 13 399.

WSPÓLNY
pokój bez pościeli dla jednego pana. Różana 22. III. lewo. zdw 13 480.

POKÓJ
umeblowany. obszerny dla 1 lub 2 panów. Niegolewskich 6. III. lewo. zdw 13 451/2.

POKÓJ
umeblowany z osobnem wejściem do wynajęcia. Kopernika 5. III prawo. zdw 13 417.

POKÓJ
wspólny zaraz oddam 2 panom tanio. Mostowa 4. I. prawo. zdw 13 330

SKROMNY
pokój zaraz wynajmę. Długa 9. III.. prawo. zdw 13 449.

POKÓJ
umeblowany do wynajęcia. Skarbowa 15. II. lewe. zdw 13 450

POKÓJ
umeblowany do wynajęcia dla 2 pań zaraz lub 1 marca. Dąbrowskiego 4 I. prosto. prawo. zdw 13 398.

POKÓJ
dla 2 osób z dobrem utrzymaniem. wydzierżawię. Słowackiego 37. II. lewo zdw 13 408.

FRONTOWY
słoneczny pokój elegancko umeblowany. z światłem elektrycznem centralnem ogrzewaniem i telefonem zaraz lub od 1. 3 do wynajęcia. Słowackiego 16 parter. zdw 13 481.

1 i 2 POKOJE
umeblowane. z światłem elektrycznem. dla samotnych panów zaraz lub 1 marca wynajmę. Ogrodowa 18. III. lewo zdw 13 495.

SKROMNĄ
panienkę na wspólny pokój przyjmę zaraz. Nadbrzeżna 9 prawo. II. piętro. zdw 13 503.

OD 1. 3.
pokój umeblowany. Matejki 53. II. lewo. zdw 13 505.

POKÓJ
umeblowany. frontowy. na parterze zaraz dla jednej lub dwóch osób do wynajęcia. Staszica 16. parter. lewo. zdw 13 518.

POKÓJ
umeblowany dla małżeństwa. Pamiątkowa 8a. III. prawo. zdw 13 537.

POKÓJ
wynajmę zaraz. Szwajcarska 26. III. prawo. zdw 13 540.

POKÓJ
dla 2 panów. Niegolewskich 1. II. prawo. zdw 13 545.

POKÓJ
dwom panom lub paniom wynajmę zaraz. ul Mokra 4. I. zdw 13 548.

POKÓJ
wynajmę od 15 II. dla pana. z niekrępującem wejściem. Strzelecka 20. III prawo. zdw 13 550.

SOLIDNEJ
starszej osobie wynajmę dobrze umeblowany pokój Gwarancja dobre mieszkanie. Adres Kurjer zdw 13 585

POKÓJ
umeblowany do wynajęcia. Ul. Działyńskich 9. III. prawo. Pw 5635-7.20

POKÓJ
dla solidnej panienki zaraz do wynajęcia. Fr. Ratajczaka 11a. I. wejście I piętro. prawo. zdw 13 580

POKÓJ
wspólny panience. Mostowa 37. III. lewo. zdw 13 579

WYNAJMĘ
pokój z utrzymaniem lub bez. — Wierzbięcice 31a parter. prawo. zdw 13 575

POKOJE
umeblowane. używalność kuchni (od 3—7). Matejki 46. II. lewo. zdw 13 576

DOBRZE
umeblowany salon. sypialnię lepszemu panu lub małżeństwu wynajmę. — Poznańska 58. parter. prawo. narożnik Mickiewicza. zdw 13 591

WSPÓLNY
pokój dwom panom wynajmę. — Wały Król Jadwigi 3a. podwórze. III. prawo. zdw 13 605

POKÓJ
frontowy. z własną pościelą. dla lepszego pana do wynajęcia. Św. Marcin 16/17. III. prawo. zdw 13 638

POKÓJ
do wynajęcia zaraz. Woźna 9. III. lewo. zdw 13 584

SZUKA POKOJU

2 DOBRZE
umeblowane pokoje. niekrępujące. możliwie z telefonem. poszukuje natychmiast. Oferty z ceną do Kurjera zdw 13 468.

POKOJU
umeblowanego. niekrępującego. bez pościeli. wraz z używaniem fortepianu. poszukuje inteligentny młodzieniec. Oferty do Kurjera Pozn zdw 13 483.

POKOJU
umeblowanego. z osobnem wejściem z klatki schodowej i centralnem ogrzewaniem. w pobliżu Parku Wilsona poszukuje się zaraz. Of. Kurjer zdw 13 526.

POKÓJ
umeblowany od 1. 3. poszukiwany w okolicy Tamy Garbarskiej. Oferty z ceną Kurjer zdw 13 510.

PRÓŻNEGO
pokoju poszukuje od 1. 3.. możliwie w śródmieściu. Oferty do Kurjera zdw 13 553.

POSZUKUJĘ
pokoju. najchętniej z osobnem wejściem w śródmieściu. Pościel własna. Oferty do Kurjera pod zdw 13 556.

SPOKOJNA
panna (urzędniczka) poszukuje skromnie umeblowanego pokoju. najchętniej na Wildzie. Pościel własna. Oferty do Kurjera pod zdw 13 498/9

2 PRZYJACIÓŁKI
krawcowe poszukują dużego. umeblowanego pokoju z używaniem kuchni do 50 zł — Oferty Kurjer zdw 13 617

DWÓCH
pokoi na biura poszukuje poważna firma Oferty z podaniem ceny do Kurjera. filja Satry Rynek rw 1684.

PRÓŻNEGO
dużego pokoju lub 2 mniejszych poszukuję wśród miasta (możliwie parter). z osobnem wejściem Oferty do Kurjera zdw 13 630.

PAN
poszukuje skromnego pokoju. — Podanie ceny do Kurjera pod zdw 13 572.

SKROMNEGO
częściowo umeblowanego pokoju poszukuje młode małżeństwo w śródmieściu. Of. Kurj zdw 13 643

POKOJU
umeblowanego poszukuje lepsze małżeństwo. Oferty do Kurjera. filja Stary Rynek rw 1685.

POSZUKUJĘ
1—2 pokoi na biura. w centrum. Pośrednicy wykluczeni. — Oferty Kurjer zdw 13 598

DUŻEGO
próżnego pokoju poszukuje się najprędzej. Oferty z warunkami Kurjer zdw 13 610.

POKOJU
umeblowanego poszukuję. Oferty Kurjer zdw 13 620.

POSZUKUJE
pokoju próżnego zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 13 521.

LOKALE

BIURO
1 lub 2 pokoje. z telefonem. ewtl. także mała składnica potrzebne zaraz. Oferty z warunkami do Kurjera zdw 13 411.

POSZUKUJE
lokalu z mieszkaniem. nadającego się dla fryzjera. Adres wskaże Kurjer zdw 13 628.

DZIERŻAWY

WARSZTATY
samochodowe do wydzierżawienia. Hafiński. Toruń. Sienkiewicza 11. nw 4799

WYDZIERŻAWIĘ
folwark miejski. 150 mórg. nad dworcem. Zgłoszenia upraszam do Kurjera pod zdw 13 538.

PIEKARNIA
w dobrym biegu. 10 000 mieszkańców. wyższe szkoły. wojsko. 2 pokoje. kuchnia. skład. Do objęcia 1 800. Sowiński. Chwaliszewo 7/8. II p. rw 1695

POLOWANIA
celem dzierżawy poszukuję. Oferty Kurjer zdw 13 619.

STAJNI
wozowni poszukuje się w pobliżu ul. Skarbowej Kurjer zdw 13 625

WILLI
umeblowanej na pensjonat. w okolicy Poznania poszukuję celem dzierżawy. Oferty „Par". 27-go Grudnia 18 pod 58.88. Pw 5641-58.88

OSOBISTE

PANIA
Doktorowa. z Alei Marcinkowskiego proszę o zgłoszenie się pod adres jej wiadomy. zdw 13 469

ZGUBY

ZAGINĄŁ
beżowy piesek. wabi się „Filut". Proszę odprowadzić za wynagrodzeniem skład piwa. Grobla 1b. rw 1690

ZGUBIONO
portfel. zawierający papiery wojskowe na nazwisko Wilhelm Däumling oraz pewną gotówkę. Uczciwego znalazcę proszę o zwrot Rybaki 22a. zdw 13 671/2.

ROZMAITE

KOŁDRY
sprzedaje. stare przerabia Smoczyńska. Kwiatowa 8. zdw 13 067.

KTO
mnie wyuczy robót szydełkowych (heklowanie). Oferty Kurjer pod zdw 13 522

CHŁOPCA
rocznego ładnego. zdrowego oddam za własne. Zgłoszenia Kurjer zdw 13 549.

ELEGANCKIE
trykotowe (maszynowe) suknie. kostjumy. swetry. bluski i t. d. wykonuje na miarę Czysta wełna (także z jedwabiem). ceny bardzo umiarkowane. ewentl. raty. Słowackiego 16. II p. jw 7608

DZIECKO
(chłopiec) trzytygodniowe. zdrowe. na wychowanie oddam za wynagrodzeniem. Banaszak. Kanałowa 14. w podwórzu. III. rw 1686

ŻALUZJE!
markizy wykonuję nowe. oraz wszelkie najtrudniejsze reparacje. dodatki pierwszorzędne. Kazimierz Liebig. Chwaliszewo 39. telefon 50-37. rw 1696

CHŁOPIEC
półroczny. zdrowy wesoły. do oddania za własne tylko bezdzietnemu małżeństwu. Spieszne oferty Kurjer. filja St. Rynek rw 1698.

UNIEWAŻNIAMY
skradziony weksel na sumę 400 zł z wystawienia B-cia Kujawscy. Śrem płatny 8 maja. Sitarski i Reinberg zdw 13 696

OŻENKI

KAWALER
lat 27. muzykalny. na posadzie do 500 zł pozna bardzo muzykalną panią nie nowoczesnych zasad. Może być biedna. cel matrymonjalny. — Zgłoszenia możliwie z fotografją Kurj. zdw 13 142

WDOWIEC
lat 55 pozna pannę lub bezdzietną wdówkę lat 44—55 z posagiem w gotówce niemniej 20 tysięcy złotych na gospodarstwie rolnem. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer zdw 12 440.

ZBOŻOWIEC
wysoki brunet. lat 28. długoletni kierownik poważnej instytucji nie bez majątku. poszukuje miłej i wesołej a może i muzykalnej towarzyszki życia do lat 25. również z odpowiednim majątkiem celem usamodzielnienia się Rzecz traktuje poważnie i uprzejmie proszę o łaskawe zgłoszenia wraz z fotografją która pod słowem honoru się zwróci do Kurjera Poznańskiego pod zdw 13 391.

KAWALER
rzeźnik lat 32 na stałej posadzie. poszukuje dla braku znajomości panny lub młodej wdówki. celem ożenku. Poważne oferty. o ile możliwe. z fotografją do Kurjera zdw 13 424.

DWIE
koleżanki. brunetki. lat 24 i 25. poszukują celem zamążpójścia znajomości panów od lat 28 do 35. na dobrych stanowiskach. którym zależy na szczęśliwym pożyciu małżeńskim. Wdowcy nie wykluczeni. Sprawę traktujemy poważnie. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 13 476.

PRZYJAŹNI
szlachetnej duszy. niezależnej. szuka inteligentna pani. Cel matrymonialny. Panowie na lepszych stanowiskach w wieku 38—50 raczą swe oferty złożyć do Kurjera zdw 13 467 Dyskrecja zapewniona.

KAWALER
w średnim wieku. z dobrym i prawym charakterem. ożeni się ze starszą panną lub młodszą wdową. lecz tylko z taką która stałą pracę wskaże i posiada własne mieszkanie. Zgłoszenia Kurjer zdw 13 554.

KAWALER
kupiec. lat 32. gotówki 3 000 zł. poszukuje panny wspólniczki do założenia interesu. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia z fotografją do Kurjera zdw 13 604.

PANNA
lat 32. pokojowa. z skromną wyprawą. wyjdzie zamąż. Panowie lat 35—55 raczą nadesłać oferty do Kurjera zdw 13 609. Wdowcy niewykluczeni

MŁODA
wdowa. przystojna brunetka. inteligentna. poważna i gospodarna. posiadająca czteropokojowe. elegancko umeblowane mieszkanie wyjdzie zamąż za człowieka prawego charakteru. łagodnego usposobienia. moralnego do lat 45. na lepszem stanowisku Poważne oferty proszę nadesłać do Kurjera zdw 13 629.

KAWALER
lat 26. z zawodu cukiernik. szuka miłej towarzyszki życia. Łask. oferty. o ile możności z fotografją do Kurjera Pozn. pod zdw 13 662.

NAUKA

PROFESOR
przygotuje do egzaminów. Zgłoszenia do Kurjera zdw 12 783.

NAUKA
pisania na maszynie „Underwood" kurs 6-tygodniowy. Z. Gawroński. ul. Gwarna 14. zdw 12 377.

STUDENT
udziela korepetycyj z zakresu 6 klas gimnazjum. Zgłosz. Kurjer zdw 12 745.

KTÓRA
studentka udzieli 2 × w tygodniu 9-letniej dziewczynce lekcyj gramatyki. Of Kurjer zdw 13 492.

STUDENT
udziela korepetycyj w zakresie gimnazjalnym. — Zgłosz. Kurjer zdw 12 947.

KTO
udzieli lekcyj francuskiego. zakres 6 kl. Oferty do Kurjera pod zdw 13 528.

MUZYKA

PIANINO
wydzierżawię. Zapłacę dobrze. Aleje Marcinkowskiego 17a. II. piętro. Jeżowski. zdw 13 438.

LEKCYJ
kompozycji (harmonja. kontrapunkt. analiza form. muz instrumentacja. historja muz.) udziela niedrogo prof. poważnej instytucji muzycznej. Adres wskaże Kurjer zdw 13 453.

UDZIELAM
lekcyj gry na fortepianie po cenie przystępnej. Lewarski. Kopernika 9. III.. w podwórzu. Przyjmuję od 3—6. zdw 13 525.

UDZIELAM
lekcyj skrzypiec. mandoliny i instrumentów dętych. Stachowiak. Wybickiego 2 (Wilda). zdw 13 645/6

SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

SAMODZIELNA
książkowa-bilansistka. z długoletnią praktyką biegła w załatwianiu samodzielnie korespondencji polsko-niemieckiej poszukuje posady ewtl. na pół dnia lub godziny. Łask zgłoszenia Kurjer zdw 13 183.

DZIELNY
rutynowany kupiec z długoletnią praktyką. żonaty. lat 33. poszukuje posady magazyniera. ekspedjenta lub wojażera w branży kolonjalnej wzgl innej. Łask. zgłoszenia Kurjer zdw 13 172.

EKSPEDJENTKA
starsza. biegła branży bławatnej poszukuje posady od 1 marca. — Oferty Kurjer zdw 12 681.

CUKIERNIK
z 5-letnią praktyką. kawaler. lat 25 poszukuje zaraz posady. Jan Tubacki. Gniezno. Rynek 14 zdw 13 133

PANNA
inteligentna. z dobremi świadectwami. przyjmie posadę ekspedjentki. Branża obojętna Oferty Kurjer zdw 13 403.

STUDENTKA
(lingwist.) poszukuje korepetycji w zakresie niższych klas gimn. Cena przystępna. Zgłoszenia do Kurjera zdw 13 202.

MŁODA
posługaczka. uczciwa przyjmie zaraz posługę z praniem. Oferty Kurjer zdw 13 254.

KSIĄŻKOWY
obeznany z wszelkiemi systemami. absolwent Szkoły Bogdana. poszukuje zajęcia wieczorami. — Cena przystępna. Oferty Kurjer zdw 13 261.

DYPLOMOWANY
mistrz stolarski. biegły rysownik. poszukuje posady werkmistrza. — Oferty Kurjer zdw 13 282.

ZARZĄDCZYNI
kasjerka. młoda. inteligentna znająca gospodarstwo domowe. podwórzowe itd.. sumienna. gorliwa. zmieni posadę z dniem 15 lutego albo 1 marca rb.. najchętniej do samotnego pana na wieś; okolica obojętna. Zgł. Kurjer zdw 11 764

INTELIGENTNA
panna. lat 26. znająca dobra kraw wieczczyzne oraz gospodarstwo domowe. poszukuje posady od 1. 3. 1927 — Marja Mrozkowiakowa. Wikowo poczta Buk zdw 13 390

PANIENKA
(sierota) szuka posady do dzieci. Zgłoszenia Kurjer zdw 13 400.

GOSPOSIA
wiejska. znająca wszelką pracę która wchodzi w zakres domowego gospodarstwa. poszukuje posady u samotnej osoby zaraz lub później. Oferty do Kurjera pod zdw 13 401.

PANIENKA
z ukończoną szkołą wydziałową poszukuje posady freblanki lub ekspedjentki. Wynagrodz. skromne. Adres: Joanna Walerowska. Połajewo. Poznańskie. zdw 13 420.

DZIEWCZYNA
poszukuje posady do wszelkiej pracy z gotowaniem. Oferty do Kurjera zdw 13 421.

FRYZJERKA
poleca się w dom po cenach niskich. Oferty Kurjer zdw 13 423.

BIEGŁA
maszynistka poszukuje stałej lub przejściowej posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 13 425.

KASJERKA
biegła w swym zawodzie. która załatwia również książkowość poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 13 433.

OSOBA
z dobrej rodziny poszukuje posady jako samodzielna. Okolica obojętna. Zgłosz. Kurjer zdw 13 431.

UCZEŃ
szkoły mierniczo meljoracyjnej. kurs III. poszukuje pomiędzy godziną 3—6 odpowiedniego zajęcia. Oferty Kurjer zdw 13 454.

WYKONUJĘ
wszelką reparację obuwia i także miarowe po najniższych cenach. Nowakowski. Rybaki 28. w podwórzu. III. zdw 13 455.

OSOBA
zaufana przyjmie miejsce z gotowaniem zaraz lub 1. 3. Zgłoszenia Kurjer zdw 13 406.

STANGRET
Z powodu oddania majątku szukam dla mego sumiennego. trzeźwego i pracowitego stangreta. lat 30. żonaty. bezdzietny. posady zaraz lub 1. 4. 27 Może pełnić funkcje służącego. pracować w ogrodzie. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 13 410.

SŁUŻĄCA
uczciwa pracowita do wszystkiego poszukuje posady zaraz. najchętniej do starszego pana. Oferty Kurjer zdw 13 439.

UCZEŃ
szuka miejsca za bławatnika lub cukiernika w Poznaniu. względnie prowincji. Zgłoszenia do Kurjera zdw 13 460.

DO
skromnego. inteligentnego domu pragnie się dostać osoba samodzielna. w średnim wieku. do starszego małżeństwa lub do samotnego pana. Oferty do filji Kurjera Poznańskiego ul. Matejki 39. pod zdw 13 477.

SŁUŻĄCA
z dobremi świadectwami. z gotowaniem do wszystkiego od 1. 3. poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 13 515.

TOKARZ
młodszy poszukuje posady. ewtl. na prowincji. Oferty do Kurjera zdw 13 519.

PANNA
inteligentna poszukuje posady do pracy domowej u samotnej osoby. miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer zdw 13 520.

SŁUŻĄCA
do wszystkiego poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 13 523.

POSŁUGACZKA
przyjmie posługę zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 13 524.

SIEROTA
dzielna ekspedjentka branży kolonjalnej poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 13 531.

SŁUŻĄCA
starsza. wiejska. uczciwa. z własną pościelą. poszukuje posady od 1. III. do wszystkiego u starszych państwa. Zgłoszenia Kurjer zdw 13 555.

GOSPOSIA
kucharka poszukuje posady od 15. III. ewtl. jako prasowaczka do hotelu. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 13 497.

KRAWCOWA
na wszelką garderobę i bieliznę szuka zajęcia w dom; 2.50 złotych dziennie. Of. Kurjer zdw 13 478.

DZIEWCZYNA
z gotowaniem poszukuje służby. Miejscowość obojętna. Oferty do Kurjera zdw 13 482.

INTELIGENTNA
uczciwa panna, z prowincji, znająca szycie, prosi o posadę do dzieci lub za pannę służącą. Łaskawe oferty Kurjer zdw 13 484.

CHŁOPIEC
lat 16, biegły, pragnie wyuczyć się czegokolwiek. Gałęź obojętna. Łaskawe zgłosz Kurjer zdw 13 491.

PIERWSZORZĘDNA
krawcowa przyjmuje wszelką pracę w dom i poza dom. Pralatówna. Piekary 8, w podwórzu lewe skrzydło, III. ptr. zdw 13 494.

KUCHMISTRZ
samodzielny, pierwszorzędny, z długoletnią praktyką, poważnemi rekomendacjami poszukuje posady. Pensja podług umowy. Oferty Kurjer zdw 13 502.

KRAWCOWA
dzielna poleca się w lepsze domy. Skarbowa 15, dom ogrodowy, II. prawo. zdw 13 573

SŁUŻĄCA
uczciwa i wierna z gotowaniem poszukuje miejsca zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 13 507.

BIEGŁA
ekspedjentka poszukuje posady do składu kolonjalnego lub do szycia; miejscowość obojętna. Of. proszę do Kurjera zdw 13 508.

DZIEWCZĘ
ze wsi poszukuje miejsca jako służąca bez gotowania i prania. Oferty Kurjer jw 7622

MŁYNARZ
kawaler, lat 25, dzielny w swym zawodzie, poszukuje zaraz posady. Oferty Kurjer, filja Stary Rynek rw 1683.

GOSPODYNI
specjalistka hodowli drobiu, znająca się na wszelkiej pracy wchodzącej w zakres gospodarstwa, z dobremi świadectwami poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer, filja Stary Rynek rw 1681.

GOSPODYNI-
kucharka z dobremi świadectwami i poleceniami, znająca gotowanie, prasowanie i wszystko w zakres gospodarstwa domowego wchodzące, poszukuje posady od 1. 3. 27 u bezdzietnych państwa lub samotnej osoby. — Oferty Kurjer zdw 13 557.

OSOBA
kochająca dzieci, z dobremi poleceniami poszukuje posady od 1. 3. 27. Of. Kurjer zdw 13 558.

CUKIERNIK
z dobrą praktyką, dobrze obeznany w swym zawodzie, poszukuje zaraz posady. Miejscowość obojętna. Zgł. Kurjer zdw 13 563.

KRAWCOWA
dobra poleca się w dom; szyje wszelkie garderoby, także na wyjazd. Oferty Kurjer zdw 13 564.

PANNA
z dobrej rodziny, z ukończonym kursem szkoły handlowej, pisząca na maszynie, poszukuje posady książkowej, ekspedjentki, chętnie dopomoże pani domu, zna cokolwiek szycie. Miejscowość obojętna. Łask. zgłoszenia Kurjer pod zdw 13 566.

SŁUŻĄCA
wiejska, uczciwa, z gotowaniem, praniem oraz do wszelkich prac domowych poszukuje posady zaraz. Of Kurjer zdw 13 574

SŁUŻĄCA
poszukuje posady od 15. 2. lub później do wszystkich prac domowych z gotowaniem. Zgłoszenia Kurjer zdw 13 588.

DZIEWCZYNA
lat 22, z dobrej rodziny, pracowita, umiejąca cokolwiek gotować i szyć szuka posady od 1. 3. lub zaraz. Miejscowość obojętna. — Oferty Kurjer zdw 13 594.

PANIENKA
szuka posady do dzieci z szyciem. Oferty Kurjer zdw 13 506.

KTO
przyjmie syna uczciwych rodziców w naukę cukiernictwa od 1. 3. 27? Of. Kurjer zdw 13 589.

PANIENKA
z ukończoną szkołą handlową poszukuje posady do biura jako uczenica. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 13 612.

SZOFER
kawaler poszukuje posady; poza jazdą zajmie się chętnie inną pracą. Zgłosz. Kurjer zdw 13 614.

DZIEWCZYNA
wiejska, lat 25, która 3 lata służyła u księdza, szuka posady do wszystkiego. — Oferty Kurjer zdw 13 639.

KELNER
z dobremi świadectwami poszukuje posady. — Oferty Kurjer zdw 13 654

INTELIGENTNA
uczciwa panienka, córka kupca, lat 19, poszukuje najpóźniej od 1 kwietnia rb. na większym majątku posady jako elewka (z przyłączeniem do rodziny) celem wyuczenia się gospodarstwa domowego. Oferty z podaniem warunków uprasza do Kurj. zdw 13 665.

OSOBA
młoda, z kilkoletnią praktyką, znająca prace wchodzące w zakres gospodarstwa domowego i podwórzowego, z dobremi świadectwami, poszukuje pracy gospodyni, najchętniej samodzielnej. — Zgłoszenia uprasza kierować pod adr.: St. Bereszyńska, Zielęcin, p. Ruchocice, Śmigiel. zdw 13 666

PRAGNĘ
się wyuczyć piekarstwa, liczę lat 18. Łaskawe oferty uprasza pod A. Sobociński, Chojnice, plac Jagielloński 6. zdw 13 677

FOTOGRAFUJĘ
w domu poza domem, oraz przyjmuję wszelkie prace amatorskie, powiększenia tanio. — Fotograf Majewski, Przecznica 7, parter, wejście z Bukowskiej. zdw 12 926/7

CUKIERNIK
młody poszukuje posady ewentl. do obsługi. Miejscowość obojętna. Zgłosz. Kurjer zdw 13 092.

TECHNIK
maszynowy, absolwent Szkoły przemysłowej w Bielsku, Śląsk, z jednoletnią praktyką i odbytą służbą wojskową, władający językiem polskim i niemieckim szuka odpowiednią posadę. Andrzej Mikla Międzyrzecze Górne 8 powiat Bielsko Śląsk. zdw 11 972.

RUTYNOWANY
książkowy-bilansista poszukuje zajęcia po poł. Wymagania skromne Zgłosz. Kurjer zdw 11 962.

RZĄDCA
gospodarczy, 28 lat, Górnoślązak, 11 lat praktyki na majątkach na Śląsku, z dobremi świadectwami i poleceniami szuka posady jako samodzielny lub pod ogólną dyspozycję od 1. 4. 27 lub później. Łaskawe oferty uprasza Sachnik, Dłużyna, poczta Włoszakowice, powiat Śmigiel. zdw 13 412

MALARSKIE
prace wykonuje pierwszorzędnie Górecki. Kanałowa 17 zdw 12 403

POSZUKUJĘ
posady młodszego książkowego względnie biurowego, z ukończoną szkołą handlową oraz roczną praktyką biurową. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia Ziajka, Lutogniew p. Krotoszyn. zdw 12 576

CEGLARZ
z dobremi świadectwami poszukuje posady. Oferty uprasza do Kurjera zdw 13 392

TECHNIK
dentystyczny, obeznany w wszelkich pracach kauczukowych i metalowych, poszukuje posady zaraz najchętniej z utrzymaniem; miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 13 037.

MŁODA
panienka poszukuje posady do dzieci z szyciem. Oferty Kurjer zdw 12 959.

WOLNE MIEJSCA

POMOCNIK
fryzjerski oraz fryzjerka potrzebni na stałą posadę. Zgłoszenia pod adresem: St. Bennewitz, cukrownia, Kruszwica. dw 3381

POTRZEBNY
uczciwy chłopiec do posyłek od 15—16 lat. Adres wskaże Kurjer zdw 13 471.

UCZENICĘ
do szycia przyjmę. Mostowa 2, I. lewo. zdw 13 627

PIERWSZY
ekspedjent, zarazem dobry dekorator, 3 ekspedjentów młodszych, 4 uczni inteligentnych, z dobrej rodziny, młodsza kasjerka z znajomością księgowości potrzebni. — J. Głowacki i S-ka, magazyn artykułów męskich, Poznań, Stary Rynek 73/74. Pw 5644-7.40

KSIĄŻKOWA
piszącą biegle podług dyktanda na maszynie może się zaraz zgłosić. Oferty „Par“, Al. Marcinkowskiego 11 pod nr. 7.41. Pw 5646-7.41

NOWY
zawód. Bez kapitału dla panów i pań dziennie 20.— do 30.— zł zarobku przez urządzenie domu przesyłkowego. Próby i podkładki za nadesłaniem 4.— zł do firmy Paweł Szala, Gdańsk, Neugarten 36, pocztowe konto czekowe Gdańsk nr. 207 210. nw 4788

PANIENKA
potrzebna. Zgłoszenia 9—11 Wilamowski Wielka 22. zdw 13 641

NAKŁADACZKA
do pospiesznej maszyny może się zaraz zgłosić Mostowa 14a. zdw 13 650

KUCHARKI
dobrej, uczciwej, z prasowaniem poszukuję bez spania. Oferty do Kurjera zdw 13 541.

SŁUŻĄCA
do wszelkich prac domowych potrzebna zaraz. Zgłoszenia Głogowska 53, I. lewo. zdw 13 544.

SZOFERA
z kaucją na dorożkę poszukuję. Oferty Kurjer zdw 13 546

POMOCNIK
krawiecki na stałą pracę może się zaraz zgłosić. Zwierzchlewski, Książ. pow. Śrem. rw 1682

SŁUŻĄCA
porządna, uczciwa, może się zaraz zgłosić. Rosada, Wierzbięcice 13. zdw 13 560

STARSZA
osoba, samotna, uczciwa, z skromnem wymaganiem, jako przychodnia potrzebna do prowadzenia 3-osobowego gospodarstwa. Garncarska 10, I. prawo. zdw 13 569

PORZĄDNA
i praktyczna kucharka, z dobremi świadectwami może się zgłosić zaraz. Matejki 2, cukiernia. zdw 13 578

DZIELNEJ
prasowaczki na białą bieliznę zaraz poszukują Wiza i Maluszek. Poznań, Nowa 6. zdw 13 592

UCZCIWA
służąca z dobremi świadectwami i gotowaniem zaraz potrzebna. — Górna Wilda 17, parter, lewo. zdw 13 595

FRYZJERSKIEGO
pomocnika dzielnego poszukuję. Witkowski, plac Działowy 11. zdw 13 596

WIELKI
zarobek mogą osięgnąć wszyscy przez sprzedaż bardzo pokupnego artykułu. Na odpowiedź znaczek. Mazurek, Poznań, Młyńska 12a. zdw 13 633

SŁUŻĄCA
zupełnie samodzielna, znająca dobre gotowanie, z praniem i prasowaniem potrzebna zaraz. Reflektuje się tylko na siłę pierwszorzędną, która wykazać się może dobremi świadectwami i dłuższą praktyką. Zgłoszenia osobiste od godz. 5—7. Poznań Wierzbięcice 13, I. ptr., prawo. zdw 13 436.

KUCHARKA
z dobremi świadectwami potrzebna zaraz. Półwiejska 37, II ptr. lewo. zdw 13 443.

DZIEWCZYNA
kochająca dzieci, do jednorocznego dziecka i do lekkich prac domowych potrzebna. Oferty do Kurjera zdw 13 444.

KAŻDEGO(a)
najzupełniej sam wyucza kroju nowoczesny podręcznik „Bez Poprawki“. Zaliczką — pełny kurs 4 zł. Warszawa, Nowy Świat 19, Odzikowski. nw 4 796.

DZIEWCZYNA
pilna, porządna z praniem do wszelkich prac domowych może się zaraz zgłosić. Paprocka, ul. Chełmońskiego 10, II. zdw 13 447.

W KAŻDEM
mieście potrzebny akwizytor inteligentny, energiczny. Dobra, dochodowa praca. Zgłoszenia z podaniem referencyj kierować: Związek Towarzystw Kupieckich, Poznań, ul. Pocztowa 31. dw 3387

TECHNIK
dentystyczny, samodzielny w złocie i kauczuku, obeznany z operacjami, na kierownicze stanowisko potrzebny zaraz. — Zgłoszenia Kurjer zdw 13 479.

POSZUKUJE
się pań i panów do teatru objazdowego. Szczegółowe oferty z fotografją do Kurjera zdw 13 489.

UCZEŃ
piekarski zaraz potrzebny. Poznań, Chwaliszewo 58. zdw 13 493.

PRACZKI
samotnej, czystej. Adres wskaże Kurjer zdw 13 513.

INTELIGENTNA
panienka umiejąca szyć, potrzebna do trojga dzieci. Zgłoszenia z podaniem warunków do Kurjera Pozn. pod zdw 13 517.

SZOFERA
poszukuje. Kaucja. Dorożka. Oferty Kurjer zdw 13 534.

MŁODSZA
dziewczyna do wszelkich prac domowych może się zgłosić. Skład kolonjalny, Kwiatowa 11. zdw 13 539.

KASJER
lub kasjerka potrzebny z kaucją na wyjazd. Zgłaszać się od 12 do 2 ul. Głogowska, Hotel Europejski, pokój 10. dw 3397

TECHNIK
budowlany, który ukończył szkołę budowniczą w Poznaniu, dobry rysownik i statyk mający chęć wydoskonalenia się w swoim zawodzie, zechce się zaraz zgłosić. Odpisy świadectw z dołączeniem krótkiego życiorysu i podanie pretensji są pożądane. Pierwszeństwo mają reflektanci posiadający świadectwo czeladnika. Franciszek Polaszek, budowniczy, Gostyń (Wlkp.) dpw 3373

APTEKARZA(czyni)
zastępcy, biegłego w taksowaniu i receptowaniu, z znajomością języka polskiego i niemieckiego poszukuje zaraz. Łaskawe zgłoszenia nadesłać Apteka, Obrzycko. dw 3382

BONA
pielęgniarka, z dobrem szyciem, potrzebna od 1. III. do dwojga dzieci (4 miesiące i 3 lata) na Pomorze. Musi się doskonale znać na sztucznem karmieniu i pielęgnacji niemowlęcia. Oferty Kurjer zdw 13 177.

SZOFERA.
ogrodnika lub szofera, mającego zamiłowanie do prac w ogrodnictwie pewnego kierowcę, umiejącego wykonać drobne reparacje przy samochodzie żonatego za zasługi i deputat według umowy, na majątek ziemski poszukuje się od 1 kwietnia. Reflektuje się tylko na człowieka z bardzo dobremi poleceniami i dłuższą praktyką szoferską. — Zgłoszenia Kurjer zdw 12 975.

PRZYJMĘ
chłopca od lat 16 do zakładu wyrobów angielskich, zaraz płatny. Zgłaszać się Aleje Marcinkowskiego 25, w podwórzu, na lewo. zdw 13 357

FOTOGRAF
retuszer, operator chrześcijanin potrzebny od 1 marca do zakładu M. Fabiszewskiego w Piotrkowie Trybunalskim Kaliska 9. zdw 13 184

BONY
II. kl., inteligentnej, z szyciem, z dobremi świadectwami, z językiem polskim i niemieckim do 7-letniej dziewczynki poszukuje zaraz. Zgłosz. Kurjer zdw 13 429.

PRZYJMĘ
ucznia-drogerzystę z dłuższą praktyką do drogerji w Poznaniu. Zgłoszenia do Kurjera zdw 13 426.

POTRZEBNA
zaraz pielęgniarka z ukończonym kursem do noworodka. Zgłoszenia od 2—4. Dembińska, Dąbrowskiego 33, IV zdw 13 466.

MARSZANTKA
samodzielna, przy wolnym stole i stancji potrzebna zaraz. Zgłoszenia z podaniem pensji skład kapeluszy damskich W. Skóra, Rawicz, 17 Stycznia 592/3.

Ogłasza się **KONKURS** na projekt

artystycznego plakatu

fabryki maszyn rolniczych.

Za najlepsze 3 projekty wyznacza się nagrody: pierwsza 500 druga 300 i trzecia 200 zł, przyczem projekty nagrodzone przechodzą na własność firmy. Tylko projekty nadesł. do 31 marca 1927 roku będą uwzględnione. Bliższe szczegóły konkursu wysyła na żądanie

Sp. Akc. UNJA Zjedn. Fabryki Maszyn
dawn. A. Ventzki, Blumwe i Peters S. A.
W GRUDZIĄDZU. Pw 5627-7,36

Na stanowisko **kierownika naszej fabryki w Chełmnie**, wyrabiającej głównie wialnie, sieczkarnie, maneże, siekacze do buraków etc., **poszukujemy rutynowanego**

handlowca

z wyższem wykształceniem technicznem (lub inżyniera z wykształceniem kupieckiem), biegłego w kalkulacji **i dobrego organizatora masowej produkcji** z wieloletnią praktyką w branży. Tylko siły odpowiadające **wszystkim** powyższym kwalifikacjom i władające także językiem niemieckim, zechcą się zgłosić z podaniem referencyj, curriculum vitae i swoich wymagań do Zarządu firmy **„Unja“, Zjednoczone fabryki Maszyn** (dawn. A. Ventzki, Blumwe i Peters) S. A., **w Grudziądzu** (Pomorze). Oferty nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi. Pw 3626-7,33

Humor zagraniczny.

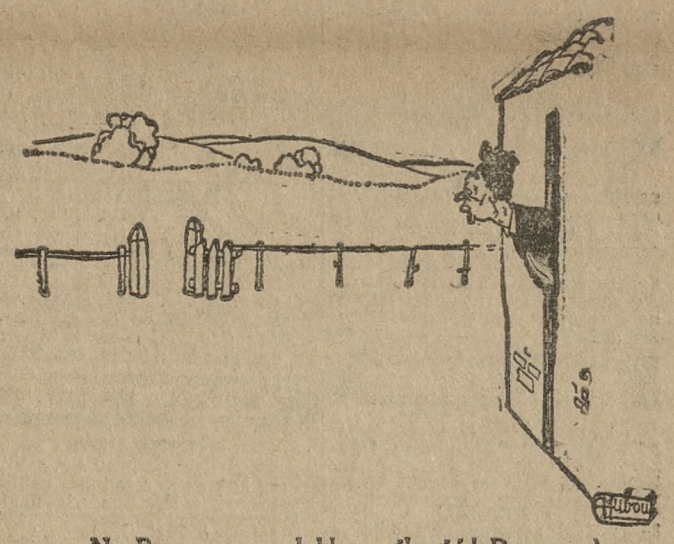

— Na Boga, co za lekkomyślność! Przez całą noc spaliśmy przy otwartej furtce. („Pele Mele“)

Przedpłata za oba wydania razem na marzec: w Poznaniu w eksped. zł 3.50, w agencjach w mieście zł 4.00, z odnosz. do domu w Poznaniu zł 4.20, z odnosz. przez pocztę poza Poznaniem mies. zł 4.36 kwart. zł 13.07, pod opaską w Polsce zł 7.50 pod opaską w in. kraj. zł 9.00. W razie wypadków, spowodow. siłą wyższą, przeszkód w zakładzie strajków itp. wydawn. nie odpowiada za dostarczanie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarcz. numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łam 20 gr. na stronie 4-łam 45 gr. na stronie czwartej 75 gr. na stronie drugiej 90 gr. przed wiadomościami potocznemi 150 gr od miejsca milimetr. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godziny 19, w nagłych wypadkach do godziny 22 u stróża; do wydania wieczornego do godziny 10 przed południem. Drobne ogłoszenia wiersz napisowy 30 gr. każde dalsze słowo 15 gr.

Telefony do redakcji i administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.

Dla wygody czytelników naszych zamieszczamy poniżej kwity abonamentowe; tych wszystkich, którym chodzenie na pocztę sprawia trudności, prosimy jeden kwit, odpowiednio wypełniony, odesłać na pocztę, a listowy zgłosi się po przedpłatę przy najbliższej sposobności. **Zamówienia prosimy uskutecznić przed 25 b. m.,** gdyż tylko wówczas poręcza poczta dostawę wszystkich egzemplarzy bez przerwy. Drugi kwit prosimy wręczyć sąsiadowi z zachęceniem do zaabonowania „Kurjera Poznańskiego“.

Kwit miesięczny na zamówienie gazety

Niżej podpisany zamawia:

Tytuł gazety	Miejsce wydania	Czas przedpłaty	Cena	Oprocent. i manipul.	Razem
Kurjer Poznański (Wychodzi dwa razy dziennie — razem 20 stron).	Poznań	miesiąc marzec 1927 r.	3,50	0,86	4,36

Imię, nazwisko i dokładny adres zamawiającego.

Pokwitowanie urzędu pocztowego:

Z odebrania powyższej sumy kwitujemy.

_____, dnia _____

Kwit miesięczny na zamówienie gazety

Niżej podpisany zamawia:

Tytuł gazety	Miejsce wydania	Czas przedpłaty	Cena	Oprocent. i manipul.	Razem
Kurjer Poznański (Wychodzi dwa razy dziennie — razem 20 stron).	Poznań	miesiąc marzec 1927 r.	3,50	0,86	4,36

Imię, nazwisko i dokładny adres zamawiającego.

Pokwitowanie urzędu pocztowego:

Z odebrania powyższej sumy kwitujemy.

_____, dnia _____

15.5.46.
Dar p. Dyr. J. Wierzyńskiego